

YANGIN HASARLARINDA ETKİN YÖNETİM ÖNERİLERİ

Editör

Zeynep Gezgin

Yardımcı Editör & Eğitim Koordinatörü

Sema Tüfekçiler

YANGIN HASARLARINDA ETKİN YÖNETİM ÖNERİLERİ

Editör
Zeynep Gezgin

Yardımcı Editör & Eğitim Koordinatörü
Sema Tüfekçiler

© 2025 Ekim

Kitabın Adı: Yangın Hasarlarında Etkin Yönetim Önerileri

Editör: Zeynep Gezin

Yardımcı Editör & Eğitim Koordinatörü: Sema Tüfekçiler

Kapak Tasarım & Mizanpaj: Alper Çamlıca

Bu kitabın tüm hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında metin ya da görseller KASİDER (Kadın Sigortacılar Derneği) başkanının izni olmadan hiçbir surette çoğaltılamaz.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	5-9
Mal Sigortalarında - Yangın Ve Ek Teminatları Zararlarında, Zararın Tespiti Ve Hasar Dosyasının Etkin Yönetimi Açısından, Sigortacı Olarak Ttk Ve Genel Şartlar Gereği Hukuki Yükümlülüklerimiz Ve Dikkat Etmemiz Gereken Şeyler Nelerdir?	
Öğr. Üyesi Dr. İrem Aral	11
Mal Sigortalarında - Yangın Ve Ek Teminatları Zararlarında, Hasar İşlemlerini Etkileyecek Olan, Genel Şartlar Ve TTK İlgili Maddeleri Hangileridir?	
Av. Şebnem Ulusoy	29
Mal Sigortalarında - Yangın Ve Ek Teminatları Zararlarında, Atanmış Olan Ekspertin Etkin Hizmet Verebilmesi Açısından Tüm Taraplardan Beklentileri Nelerdir? / Ahmet Nedim Erdem	73
Yangın Sigortası Ve Ek Teminatları Kapsamında Gerçekleşen Zararların Aynen Tazmin Yöntemiyle Giderilmesi	
Prof. Dr. Samim Ünan	85
Hasar Hizmetlerinde Destek Olarak Kullanılabilecek Yeni Nesil Teknolojiler Nelerdir? / Engin Fikir	101
Yangın Ve Ek Teminatları Zararlarında Tahkimdeki Hasar Dosyalarının Sigortacı Açısından Genel Değerlendirilmesi	
Av. İsmet Demirağ	139
Mal Sigortalarında Yangın Ve Ek Teminat Zararlarında Rezerv Ayırma Süreci	
Nazmi Sedat Özatalay	163
Yangın Ve Ek Teminat Hasarlarında İhbar, Hasar Süreci, Belge Toplama Ve Ödeme Aşamalarının Zamanaşımı Yönünden Genel Değerlendirilmesi	
Av. Ayşegül Andıç	169
Yangın Ekspertizinde Sahada En Sık Karşılaşılan Zorluklar, Sorunlar, Çözüm Önerileri Ve Hasar Servislerinden Beklentiler	
İsmail Altun	181

Tavsiyeler	197
Sema Tüfekçiler	199
Balkır Demirkan	201
Nihal Asker	205
Emre Buğday	207
Binnur Ala Birsen	209
Zeynep Türker	211
Yağmur Aksudoğan	213
Birol Bingöl	215
Tuna Tantu	217

ÖNSÖZ

Sigorta sektöründe yangın hasarlarının doğru ve etkin yönetimi, yalnızca hasar gören yapındeğil, aynı zamanda güvenin ve sürdürülebilirliğin de yeniden inşası anlamına gelmektedir.

Bu bakış açısıyla düzenlediğimiz *‘‘Yangın Hasarlarında Etkin Yönetim Önerileri Eğitim Serisi’’*nin ikincisini, değerli hocalarımızın katkılarıyla gerçekleştirmiş olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Eğitim programı süresince paylaşılan bilgi, deneyim ve çözüm önerilerini kalıcı bir kaynak haline getirmek amacıyla bu kitabı hazırladık. Umuyoruz ki, bu eser, sigorta sektöründe görev yapan tüm meslektaşlarımız için yol gösterici bir kılavuz olacak; aynı zamanda sektörde ortak aklın gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Hasar Restorasyon Derneği olarak, bundan sonraki süreçte de sektörümüzün ihtiyaçlarına cevap veren nitelikli eğitimler ve organizasyonlar düzenlemeye, bilgi paylaşımını çoğaltmaya ve mesleki gelişime katkıda bulunmaya devam edeceğiz.

Bu çalışmaya değerli katkılarıyla destek veren tüm hocalarımıza ve katılımcılarımıza içten teşekkürlerimi sunuyor, kitabımızın tüm sektör paydaşlarına faydalı olmasını diliyorum.

Saygılarımla,

Cemil Işıkçı

Hasar Restorasyon Derneği

Başkan

ÖNSÖZ

Kadın Sigortacılar Derneği olarak kurulduğumuz günden bu yana, gençlerimizin eğitime ve gelişimine verdiğimiz desteği her geçen gün büyütmekten mutluluk duyuyoruz. Bu çerçevede düzenlediğimiz Yangın Sigortalarında Etkin Yönetim Önerileri Eğitim Serisinin ikincisine göstermiş olduğunuz yoğun ilgi ve destek için her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Oldukça verimli geçen bu eğitim sürecinde paylaşılan bilgi ve deneyimlerin kalıcı bir kaynak haline gelmesi amacıyla hazırlanan bu kitabı sizlerle paylaşmanın büyük gururunu yaşıyorum. Eğitimin, yalnızca bilgiyi aktarmak değil; aynı zamanda yeni ufuklar açmak, dayanışmayı güçlendirmek ve geleceğe ışık tutmak olduğuna inanıyoruz.

Bizler KASİDER olarak, eğitim yoluyla gençlerimizin potansiyelini ortaya çıkarmayı, sektöre değer katacak güçlü bir gelecek inşa etmeyi hedefliyoruz. Bu kitap da bu yolculuğun önemli bir adımıdır.

Daha nice eğitimlerde, projelerde ve programlarda yeniden bir araya gelmek dileğiyle hepinize sevgilerimi sunuyorum.

Saygılarımla,

Sema Tüfekçiler

Kadın Sigortacılar Derneği

Başkan

ÖNSÖZ

Policeleştirme sonrasında sunulan hizmetin kalitesi; sigortalı memnuniyetinin artırılması, sigortaya duyulan güvenin sürdürülebilirliği ve police yenileme ile yeni police üretimine sağladığı katkı açısından kritik bir rol üstlenmektedir.

Teknik kökenli bir satış profesyoneli olarak, meslektaşlarımda da sıklıkla paylaştığı bir duyguya değinmek isterim: Her teklif onayının getirdiği memnuniyetin yanı sıra, beraberinde hissettirdiği endişe. Bu endişenin temelinde ise, şüphesiz, yangın hasarlarında etkin ve doğru yönetim ihtiyacı yer almaktadır. Bu ihtiyaçtan hareketle hazırlanan bu eser; farklı disiplinlerin bakış açılarını ortak bir hedef doğrultusunda buluşturmakta, sektörün önde gelen temsilcilerinin bilgi ve deneyimlerini süzerek kalıcı bir kılavuz niteliği kazandırmaktadır. Amacımız, yalnızca güncel bir eğitim kaynağı sunmak değil, aynı zamanda sektörümüzün gelişimine uzun vadeli katkı sağlayacak bir başvuru kitabı ortaya koymaktır.

Bu çalışmanın hazırlanmasına bilgi ve deneyimleriyle katkı sunan değerli eğitimcilerimize ve katılımcılarımıza teşekkürlerimi sunar; sigortacılık sektörüne değer katan ve bir seri halinde yürütülen bu organizasyonun parçası olmanın duyduğum mutluluğu özellikle ifade etmek isterim.

Hasar Restorasyon Derneği olarak değer yaratmaya devam edeceğiz.

En içten sevgi ve saygılarımla,

Zeynep Arslan Gezgin

Hasar Restorasyon Derneği

Yönetim Kurulu Üyesi

**MAL SİGORTALARINDA - YANGIN VE EK
TEMİNATLARI ZARARLARINDA, ZARARIN
TESPİTİ VE HASAR DOSYASININ ETKİN
YÖNETİMİ AÇISINDAN , SİGORTACI
OLARAK TTK VE GENEL ŞARTLAR GEREĞİ
HUKUKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİMİZ VE DİKKAT
ETMEMİZ GEREKEN ŞEYLER NELERDİR?
ÖĞR. ÜYESİ DR. İREM ARAL**

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu' nun 1401. maddesi uyarınca, sigorta sözleşmesi, sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaattini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi ya da bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya diğer edimlerde bulunmayı yükümlendiği sözleşmedir.

Sigorta sözleşmesi, sigorta ettirenin ödeyeceği prim karşılığında sigortacının sözleşme süresi boyunca sigorta himayesi sunmayı üstlendiği bir sözleşme olduğundan tam iki taraflı bir sözleşme olup, sigorta ettiren ve sigortacının karşılıklı olarak asli ve tali nitelikte borç ve yükümlülükleri mevcut bulunmaktadır

Tanımda açıkça ifade edildiği üzere sigortacının asli yükümlülüğü rizikoyu üstlenmek bir başka deyişle sigorta himayesi sunmak ve menfaate yönelik riziko gerçekleştiğinde bunun doğurduğu zararlı sonuçları tazmin etmek veya duruma göre sigorta bedelini ödemektir.

TTK.m.1401 genel hüküm olup zarar veya meblağ sigortası ayrımı gözetilmeksizin her iki branş için de geçerlidir.

Sigortacının sigorta sözleşmesinden kaynaklanan edimleri TTK.m.1421-1429 hükümleri arasında düzenlenmektedir. Sigortacının edimlerini düzenleyen bu maddeler yine genel hüküm niteliğinde olup branş ayrımı gözetilmeksizin hem zarar hem meblağ sigortası branşlarına ilişkin bütün sigorta sözleşmeleri için geçerlidir.

Sigortacının sigorta sözleşmesinden kaynaklanan yükümlülükleri kanundaki sırasıyla;

- Rizikoyu Taşıma Yükümlülüğü (TTK.m.1421-1422)
- Aydınlatma Yükümlülüğü (TTK.m.1423)
- Sigorta Poliçesi Verme Yükümlülüğü (TTK.m.1424 -1425)
- Giderleri Ödeme Yükümlülüğü (TTK.m.1426)
- Tazminat Ödeme Borcu (TTK.m.1427 -1429)

Somut sunumun konusunu yangın sigortalarında etkin hasar yönetimi ve tazmini oluşturduğundan sigortacının sigorta sözleşmesinden kaynaklanan edimlerinden özellikle 1426 hükmünde düzenlenen giderleri ödeme ve 1427 – 1429 hükümleri arasında düzenlenen tazminat ödeme borcu hükümleri üzerinde durulacaktır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’ nun 6. Kitabı olan Sigorta Hukuku kitabı sigorta sözleşme hukukunun asli kaynağı olmakla birlikte Yangın Sigortası Poliçe Genel Şartları da tali en önemli kaynaktır.

Bu bağlamda sigortacının riziko gerçekleştiğinde etkin hasar yönetimi ve tazmini sürecinde TTK.m.1426, 1427 ve 1429 hükümlerinin yanı sıra Yangın Sigortası Poliçe Genel Şartları’ nın

B.3- Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigortacının Hakları ve Yükümlülükleri

B.4 -Hasarın Tespiti

B.5- Tazmin Kıymetlerinin Hesabı

B.6- Tazminatın Ödenmesi

B.7- Tazminat Hakkının Eksilmesi veya Düşmesi

B.8- Hasar ve Tazminatın Sonuçları

hükümleri de esas alınacaktır.

Yangın sigortası sözleşmesi ile yangının, yıldırımın, infilakın veya yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı maddi zararlar, sigorta bedeline kadar temin edildiğinden yangın sigortası bir zarar sigortasıdır.

Tazminat Ödeme Yükümlülüğü

Sigortacının tazminat ödeme yükümlülüğü, sigorta ettirenin prim ödeme borcunun karşılığı olması bakımından asli ve sinellagmatik nitelikte olan yükümlülüğüdür. Sigortacının tazminat ödeme yükümlülüğünün ifası ancak rizikonun gerçekleşmesiyle söz konusu olur.

Sigortacının tazminat ödeme yükümlülüğünün doğumu aşağıda sayılan şartların gerçekleşmesi ile söz konusu olur.

- Riziko sigorta sözleşmesinin süresi içinde meydana gelmelidir.
- Gerçekleşen riziko sigorta teminatının kapsamına giren bir riziko olmalıdır.

TTK m.1409 hükmü uyarınca sigortacı sözleşmede öngörülen rizikonun gerçekleşmesinden doğan zarardan veya bedelden sorumludur. Sözleşmede öngörülen rizikolardan herhangi birinin veya bazılarının sigorta teminatı dışında

kaldığını ispat yükü sigortacıya aittir.

Sigortacı bu ispat yükümlülüğünü yerine getirdiğinde ispat yükü yer değiştirerek sigorta ettirene geçer.

Rizikonun kapsam dahilinde olmasının yanı sıra kasten gerçekleştirilmemiş olması gerekmektedir. TTK m.1429/1-2 hükmü uyarınca sigorta ettirenin, sigortalının, lehtarın ve bunların hukuken fiillerinden sorumlu bulundukları kişiler rizikonun gerçekleşmesine kasten sebep olursa sigortacının tazminat ödeme yükümlülüğü söz konusu olmaz ve sigortacı rizikoyu taşıma yükümlülüğünün karşılığı olarak aldığı primleri iade etmez.

Rizikonun kasten gerçekleştirildiğinin ispatı sigortacıya aittir.

- Riziko ile zarar arasında uygun bir illiyet bağı mevcut olmalıdır.

Sigorta ettiren, sigortacıdan tazminat talep edebilmek için gerçekleşen riziko ile meydana gelen zarar arasında illiyet bağının olduğunu ispat etmek durumundadır. Sigorta hukukunda da borçlar hukukunda uygulanan uygun illiyet prensibi geçerlidir.

TTK.m.1427 Tazminat Ödeme Borcu

Aynen tazmine ilişkin sözleşme yoksa sigorta tazminatı nakden ödenir.

Sigorta tazminatı veya bedeli, rizikonun gerçekleşmesini müteakip ve rizikoyla ilgili belgelerin sigortacıya verilmesinden sonra sigortacının edimine ilişkin araştırmaları bitince ve her hâlde 1446. maddeye göre yapılacak ihbardan kırk beş gün sonra muaccel olur. Can sigortalı için bu süre on beş gündür. Sigortacıya yüklenemeyen bir kusurdan dolayı inceleme gecikmiş ise süre işlemez.

Araştırmalar, 1446. maddeye göre yapılacak ihbardan başlayarak üç ay içinde tamamlanamamışsa; sigortacı, tazminattan veya bedelden mahsup edilmek üzere, tarafların mutabakatı veya anlaşmazlık hâlinde mahkemece yaptırılacak ön ekspertiz sonucuna göre süratle tespit edilecek hasar

miktardır veya bedelin en az yüzde ellisini avans olarak öder.

Borç muaccel olunca, sigortacı ihtara gerek kalmaksızın temerrüde düşer.

Sigortacının temerrüt faizi ödeme borcundan kurtulmasını öngören sözleşme hükümleri geçersizdir.

Edimin İfası

TTK.m.1427/1 uyarınca taraflar arasında aynen tazmine ilişkin sözleşme yoksa sigorta tazminatı nakden ödenir.

Nakden tazmin teminat kapsamında olan bir rizikonun doğurduğu zararın gerçek ve somut değerinin nakit olarak ödenmesidir. Sigortalının kabul etmesi ihtimalinde bedelin kambyo senedi ile ödenmesi de mümkündür.

Aynen tazmin teminat kapsamında olan bir rizikonun zarar verdiği maddi menfaatin ikame edilmesidir. Sözleşmede aynen tazminin kararlaştırılmış olması halinde hasara uğrayan maddi menfaatin yerine yenisi konmaktadır.

Tazminatın Kapsamının Tespiti

Yangın sigortası bir zarar sigortası niteliğinde olduğundan tazmin ilkesi uygulanır.

Tazmin İlkesi (TTK m. 1459)

Sigortacı, sigortalının riziko nedeniyle uğradığı gerçek ve somut zararı tazmin eder. Zararın tazmini sigortalının malvarlığında zenginleşmeye yol açmamalıdır. Sigorta asla zenginleşme aracı olamaz. (Zenginleşme Yasağı)

TTK.m.1459 hükmü uyarınca sigorta bedeli, sigorta değerine eşit olmalıdır. Bu eşitlik asla bozulmamalı ve her zaman korunmalıdır.

Sigorta değeri sigorta olunan menfaatin tam değeridir. (TTK.m.1460)

Burada TTK.m.1464 hükmünde düzenlenen takseli sigorta söz konusu

olabilir. **Takseli sigorta** tarafların sözleşmede sigorta değerini belirli bir miktar olarak belirlediği ve sigorta değeri olarak esas aldığı sigortadır. Kararlaştırılan takse esaslı şekilde fahiş ise sigortacı taksenin indirilmesini isteyebilir.

Sigorta bedeli sigortacının ödemekle yükümlü olduğu, poliçede belirtilen ve tazminata esas oluşturan azami bedeldir. (TTK.m.1461).

Ana Kural (TTK m. 1461/1): Sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlıdır.

Sigorta bedeli, sigortalı menfaatin rizikonun gerçekleştiği andaki değerini aşsa bile sigortacı uğranılan zarardan fazlasını ödemez.

İstisna (TTK m. 1461/2): Yeni değer sigortasında1 riziko gerçekleştiğinde sigorta ettirilen maddi menfaatin aynen tazmini bir başka deyişle yeniden elde edilmesi için gerekli olan değer sigorta teminatı altına alınmaktadır.

Eksik Sigorta (TTK m. 1462)

Poliçede yazılı sigorta bedelinin, sigorta konusu maddi menfaatin değerinden düşük olduğu sigortadır.

$$SB < SD$$

Tam hasar halinde poliçede yazılı sigorta bedelinin tamamı ödenir.

Kısmi hasar halinde oran kuralı uygulanarak ödenecek tazminat belirlenir.

Aşkın Sigorta (TTK m. 1463)

Poliçede yazılı sigorta bedelinin, sigorta konusu maddi menfaatin gerçek değerinin üzerinde olduğu sigortadır.

---

1 Yeni değer sigortasında riziko gerçekleştiğinde sigorta ettirilen maddi menfaatin aynen tazmini bir başka deyişle yeniden elde edilmesi için gerekli olan değer sigorta teminatı altına alınmaktadır.

SB > SD

Aşan kısım batıldır, geçersizdir.

Sigorta bedeli ile sigorta priminin onu karşılayan kısmı indirilir ve tahsil edilmiş fazla prim geri verilir.

Kötüniyetle yapılmış aşkın sigortada sigortacı sözleşme yapılırken bunu bilmiyorsa durumu öğrendiği sigorta döneminin sonuna kadar prime hak kazanır.

Aşkın Mahiyette Birden Çok Sigorta (TTK m. 1465)

Aynı menfaatin, aynı rizikolara karşı, aynı süre için birden çok sigortacıya aynı veya farklı tarihlerde sigorta ettirilmesidir.

Çifte Sigorta (TTK m. 1467)

Ana Kural: Çifte Sigorta Yasağı

Değerinin tamamı sigorta olunan bir menfaat, sonradan aynı veya farklı kişiler tarafından aynı rizikolara karşı aynı süreler için sigorta ettirilemez. Ettirilirse geçersizdir.

İstisna: Çifte Sigorta Belirli Durumlarda İstisnaen Geçerli Olabilir

Sonraki ve önceki sigortacılar onay verilerse; bu takdirde, sigorta sözleşmeleri aynı zamanda yapılmış sayılarak riziko gerçekleştiğinde sigorta müşterek sigortaya ilişkin oranda sigortacılar tarafından ödenir.

Sigorta ettiren önceki sigortadan doğan haklarını ikinci sigortacıya devir veya o haklardan feragat etmişse bu takdirde devir veya feragat ikinci sigorta poliçesine yazılmalıdır; yazılmazsa ikinci sigorta sözleşmesi geçersiz sayılır.

Sonraki sigortacının ancak önceki sigortacının ödemediği tazminattan sorumluluğu şart kılınırsa önceden yapılmış olan sigorta ikinci sigorta poliçesine yazılmalıdır; yazılmazsa ikinci sigorta sözleşmesi geçersiz sayılır.

Kısmi Sigorta (TTK m. 1468)

Sigortalanan menfaatin değerinin tamamı önceki sözleşme ile teminat altına alınmamışsa menfaatin sigortalı olmamış kısmı bir veya bir kaç defa daha sigorta ettirilebilir.

Menfaati sonradan sigorta eden sigortacılar bakiyeden dolayı sözleşmenin yapılış tarihleri sırasıyla sorumlu olur.

Aynı günde yapılmış olan sözleşmeler aynı anda yapılmış sayılır.

Tazminat Ediminin İfa Zamanı (Muacceliyet) TTK.m.1472/2 ve 3

Sigortacı tazminat ödeme yükümlülüğünün şartları gerçekleştikten sonra hasar tespitine ilişkin araştırmalarını tamamlayıp sigortalısının zararını tazmin etmelidir. Sigorta ettiren riziko gerçekleşip sigorta konusu menfaat hasara uğradığında tazminat talep edebilmek için tazminat alacağını istenebilir hale yani muaccel hale getirmek durumundadır.

Muacceliyete ilişkin olarak TTK m.1427/2 hükmünde “Sigorta tazminatı veya bedeli, rizikonun gerçekleşmesini müteakip ve rizikoyla ilgili belgelerin sigortacıya verilmesinden sonra sigortacının edimine ilişkin araştırmaları bitince ve her hâlde 1446. maddeye göre yapılacak ihbardan kırk beş gün sonra muaccel olur. Can sigortaları için bu süre on beş gündür. Sigortacıya yüklenemeyen bir kusurdan dolayı inceleme gecikmiş ise süre işlemez.” düzenlemesi yer almakta olup, anılan hüküm uyarınca rizikonun gerçekleşmesinin yeterli olmayıp rizikoyla ilgili belgelerin sigortacıya verilmesi ve sigortacının araştırmalarını bitirmesinin de şart olduğu anlaşılmaktadır.

Anılan hüküm uyarınca sigortacının tazminat ödeme borcu zarar sigortalarında en geç ihbardan kırk beş gün sonra, can sigortalarında ise on beş gün sonra muaccel olacaktır.

Sigortacı tazminat ödeme yükümlülüğünün şartları gerçekleştikten sonra hasar tespitine ilişkin araştırmalarını tamamlayıp sigortalısının zararını tazmin etmelidir. Sigorta ettiren riziko gerçekleşip sigorta konusu menfaat hasara

uğradığında tazminat talep edebilmek için tazminat alacağını istenebilir hale yani muaccel hale getirmek durumundadır.

Sigortacı Sigortacılık Kanunu'nun 32/3 hükmünde yer alan "Sigorta şirketleri, iyiniyet kurallarına aykırı olarak sigorta tazminatının ödenmesini geciktiremez." düzenlemesi uyarınca araştırmaları tamamlanmış ve şartları gerçekleşmiş olan tazminatı ödemelidir.

TTK.m.1427/3 hükmü uyarınca araştırmalar, 1446. maddeye göre rizikonun gerçekleştiğini ihbardan başlayarak üç ay içinde tamamlanamamışsa; sigortacı, tazminattan veya bedelden mahsup edilmek üzere, tarafların anlaşması veya anlaşmazlık hâlinde mahkemece yaptırılacak ön ekspertiz sonucuna göre süratle tespit edilecek hasar miktarının veya bedelin en az yüzde ellisini avans olarak öder.

Tazminat Ödeme Ediminde Temerrüt (TTK m. 1427/4 ve 5)

Borç muaccel olunca sigortacı ihtara gerek kalmaksızın temerrüde düşer.

TTK m.1427/2, TTK m.1427/3 ve TTK m.1427/4 hükümlerinde yer alan bu düzenlemeler TTK m.1452/3 hükmü uyarınca sigorta ettiren, sigortalı, lehtar aleyhine değiştirilmesi mümkün olmayıp, değiştirilmesi halinde kanun hükmü uygulanacaktır.

Tazminat Ödemenin Sonuçları

Tam Ödeme: Hasarın karşılanması ile sözleşme sona erer.

Kısmi Ödeme: Sigortacının kısmi tazminat ödemesinde bulunması halinin sigorta sözleşmesine etkisi ve sonuçları TTK'nın "Kısmi Tazminat Ödemeleri" başlıklı 1428. maddesinde;

"Sorumluluk sigortası dışındaki sigortalarda, aksine sözleşme yoksa, sigorta süresi içinde yapılan kısmi tazminat ödemeleri sigorta bedelinden düşülür.

Kısmi zarar hâllerinde taraflar sigorta sözleşmesini feshedebilirler. Ancak, sigortacı fesih hakkını, kısmi tazminat ödemesinden sonra kullanabilir” şeklinde düzenlenmektedir.

Anılan hüküm uyarınca sorumluluk sigortaları dışındaki branşlarda aksine sözleşme bulunmuyorsa sigorta süresi içinde yapılan kısmi ödemeler sigorta bedelinden düşülür. Ancak bu kuralın kanuni ve sözleşmesel olmak üzere iki istisnası bulunmaktadır. Kuralın kanuni istisnası olarak sorumluluk sigortalılarında bu tür sigortanın niteliği gereği sigorta süresi içindeki tazminat ödemeleri nedeniyle sigorta bedeli azalamaz. Sözleşmesel istisna olarak ise taraflar sözleşmede kısmi hasar ödemelerinden dolayı sigorta bedelinin eksilmeyeceğini kararlaştırabilirler.

Hükümün devamında kısmi zarar halinde sigorta sözleşmesinin taraflarca feshedilebileceği öngörülmektedir. Ancak sigortacı sözleşmeyi kısmi tazminat ödemesini yaptıktan sonra feshedebilecektir.

TTK m.1428 hükmünde yer alan bu düzenlemenin TTK m.1452/3 hükmü uyarınca sigorta ettiren, sigortalı, lehtar aleyhine değiştirilmesi mümkün olmayıp, değiştirilmesi halinde kanun hükmü uygulanacaktır.

Sigortacı tarafından sigortalıdan istenen bütün belgeler görülüp değerlendirildikten sonra kazanın teminat dahilinde olduğu kanaatine varılmasıyla sigortalıdan ibraname alınmak suretiyle gerekli ödeme yapılarak hasar dosyası kapatılır.

İbra, hak doğuran veya haksız fiilin ortaya çıkardığı bütün hukuki neticeleri ortadan kaldıran bir hukuki tasarruf şeklidir. Nitekim uygulamada sigortacılar hasar sonucu ödedikleri bedel için sigortalıdan bir ibraname alarak onun bir daha bu nedenle kendilerinden herhangi bir hak talebinde bulunmasını engellerler. Çünkü böyle bir ibranamenin verilmesi sigortacının sigorta bedeli borcunu tüm fer’ ileriyle birlikte ortadan kaldırır.

HALEFİYET

Halefiyet, sigortacının sigorta tazminatını ödediğinde hukuken sigortalının yerine geçmesi ve sigortalının, gerçekleşen zarardan dolayı sorumlu üçüncü kişilere karşı kanun, sözleşme, haksız fiile gibi bir sebebe dayalı talep/dava hakkı varsa bu hakkın tazmin ettiği bedel kadar sigortacıya intikal etmesidir.

Tazmin ilkesinin doğal sonucu olarak halefiyet zarar sigortalarında mevcuttur.

TTK m. 1472 hükmü mal sigortalarında, TTK m. 1481 sorumluluk sigortalarında halefiyeti düzenler.

Halefiyetin şartları

- Hukuken geçerli bir sigorta sözleşmesinin varlığı
- Sigorta tazminatının ödenmesi
- Sigortalının zarar sorumlusuna karşı bir dava hakkının bulunması

Ex gratia ödeme/hatır ödemesi/lütuf ödemesi: Sigorta şirketinin teminata girmeyen ya da teminat kapsamında olup olmadığı tartışmalı hasarlarda yaptığı ödemedir. Lütuf ödemesi hasarın tamamı veya bir kısmı için yapılabilir. Ex gratia ödeme halinde TTK.m.1472 hükmü uyarınca rücu imkanı ortadan kalkar.

Halefiyetin Hükümleri

Sigortacı, sigortalının zararın doğmasına neden olan üçüncü kişiye karşı sahip olduğu dava hakkına doğrudan kanun gereği sahip olur. Sigortalı, sigortacıya geçen haklarını ihlal edici şekilde davranırsa, sigortacıya karşı sorumlu olur.

Sorumlulara karşı bir dava veya takip başlatılmışsa, sigortacı, mahkemenin veya diğer tarafın onayı gerekmeksizin sigortalısına yaptığı ödemeyi ispat ederek dava veya takibi kaldığı yerden devam ettirebilir.

Sigortacı rücu davasında ancak sigortalı zarar sorumlusundan ne isteyebilecekse onu isteyebilir.

Sigortacı rücu davasında asıl alacağın yani sıra temerrüt faizini de talep edebilir.

Sigortacı kendi sigortalısına ödediği miktardan fazlasını da talep edemez.

Giderleri Ödeme Yükümlülüğü

6012 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1426. maddesi ile sigortacıya teminatın tasnifi, zararın tespiti ve kapsamın belirlenmesi için yapılan masrafların ödenmesi yükümlülüğü getirilmiştir. Bu yükümlülük Türk sigorta mevzuatı ve sigortacılık uygulamasına getirilmiş önemli bir yeniliktir.

TTK m.1426 hükmünde;

“Sigortacı, sigorta ettiren, sigortalı ve lehtar tarafından, rizikonun, tazminatın veya bedel ödeme borcunun kapsamının belirlenmesi amacıyla yapılan makul giderleri, bunlar faydasız kalmış olsalar bile ödemek zorundadır.

Eksik sigortanın yapıldığı hâllerde 1462'nci madde hükmü kıyas yolu ile uygulanır” düzenlemesi yer almaktadır.

TTK m.1426 hükmünde yer alan bu düzenlemenin TTK m.1452/3 hükmü uyarınca sigorta ettiren, sigortalı, lehtar aleyhine değiştirilmesi mümkün olmayıp, değiştirilmesi halinde kanun hükmü uygulanacaktır.

TTK m.1426 hükmü ile talep edilecek giderlerin makul olması şartı getirilmiştir.

İyiniyet kuralları uyarınca sigortacı bu giderleri faydasız kalmış olması halinde dahi ödemek zorundadır.

YANGIN SİGORTASI POLİÇE GENEL ŞARTLARI UYARINCA TAZMİN SÜRECİ

B.3- Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigortacının Hakları ve Yükümlülükleri

Riziko gerçekleştiğinde, sigortacı veya yetkili kıldığı kimseler, sigorta edilmiş bina ve şeyleri muhafaza altına almak ve zararı azaltmak amacıyla makul ve uygun şekillerde, hasara uğrayan bina ve yerlere girebilir. Sigorta edilmiş bina veya şeylerin kendisine teslimini isteyebilir. Sigortacı bu şekilde hareket etmekle herhangi bir yükümlülük üstlenmiş olmaz ve bu poliçe şart ve hükümlerinden herhangi birine dayanmak yolundaki hakkından bir şey kaybetmez.

Sigorta edilmiş şeyler, hasarlı olsun olmasın, ne kısmen ne tamamen, onayı olmadıkça sigortacıya bırakılamayacağı gibi, bu madde hükümlerine göre sigortacının, sigorta edilmiş bina veya yerlere girmiş, sigortalı bina veya şeyleri teslim almış, bunlara el koymuş veya bunları muhafaza altına almış olması, sigorta ettirenin hasarlı şeyleri bırakma hakkındaki isteğini kabul ettiğine delil teşkil etmez. Sigortacı hasar miktarına ilişkin belgelerin kendisine verilmesinden itibaren bir ay içerisinde gerekli incelemelerini tamamlayıp hasar ve tazminat miktarını tespit edip sigortalıya bildirmek zorundadır.

B.4 -Hasarın Tespiti

Bu sözleşme ile sigorta edilmiş şeylerde meydana gelen zararın miktarı taraflar arasında yapılacak anlaşmayla tespit edilir.

Taraflar zarar miktarında anlaşamadıkları takdirde, zarar miktarının tayini için isterlerse, hakem-bilirkişilere gidilmesini kararlaştırabilirler ve bunu bir tutanakla tespit ederler. Bu takdirde zarar miktarı aşağıdaki esaslara uyulmak suretiyle saptanır ve sigortacıdan tazminat talep veya dava edilmesi halinde zarar miktarıyla ilgili hakem-bilirkişi kararı tazminatın saptanmasına esas teşkil eder. Şu kadar ki, tek hakem-bilirkişi seçilmiş ise atandığı tarihten itibaren,

diğer halde ise üçüncü hakem-bilirkişinin seçilmesinden itibaren en geç üç ay içerisinde ve her halde rizikonun gerçekleştiği tarihten itibaren altı ay içerisinde raporun tebliğ edilmemesi halinde taraflar zarar miktarını her türlü delille ispat edebilirler.

Taraflar, uyuşmazlığın çözümü için tek hakem-bilirkişi seçiminde anlaşamadıkları takdirde, taraflardan her biri kendi hakem-bilirkişisini seçer ve bu hususu noter eliyle diğer tarafa bildirir. Taraf hakem-bilirkişileri ilk toplantı tarihinden itibaren yedi gün içerisinde ve incelemeye geçmeden önce, bir üçüncü hakem-bilirkişi seçerler ve bunu bir tutanakla saptarlar. Üçüncü hakem-bilirkişi, ancak taraf hakem-bilirkişilerinin anlaşamadıkları hususlarda, anlaşamadıkları hadler içinde kalmak suretiyle, diğer hakem-bilirkişilerle birlikte tek bir rapor halinde karar vermeye yetkilidir. Hakem-bilirkişi kararları taraflara aynı zamanda tebliğ edilir.

Taraflardan herhangi biri, diğer tarafça yapılan tebliğden itibaren onbeş gün içinde hakem-bilirkişisini seçmez, yahut taraf hakem-bilirkişiler üçüncü hakem-bilirkişinin seçimi konusunda yedi gün içerisinde anlaşamazlar ise, taraf hakem-bilirkişisi veya üçüncü hakem-bilirkişi, taraflardan birinin isteği üzerine hasar yerindeki ticaret davalarına bakmaya yetkili mahkeme tarafından uzman kişiler arasından seçilir. Her iki taraf, üçüncü hakem-bilirkişinin (bu kişi ister taraf hakem-bilirkişiler ister yetkili mahkeme tarafından seçilecek olsun) sigortacının veya sigortadan faydalanan kimsenin ikamet ettiği veya rizikonun gerçekleştiği yer dışından seçilmesini isteme hakkına sahip olup bu isteğin yerine getirilmesi gereklidir.

Hakem-bilirkişilere, uzmanlıklarının yeterli olmadığı nedeniyle itiraz olunabilir. Hakem-bilirkişinin kimliğinin öğrenilmesinden sonra yedi gün içerisinde kullanılmayan itiraz hakkı düşer.

Hakem-bilirkişi ölür, görevden çekilir veya reddedilir ise, yerine aynı usule göre yenisi seçilir ve göreve kaldığı yerden devam olunur. Sigortalının ölümü, seçilmiş bulunan hakem-bilirkişinin görevini sona erdirmez.

Hakem-bilirkişiler, zarar miktarının saptanması konusunda gerekli göreceklere deliller ile sigortalı şeylerin rizikonun gerçekleşmesi sırasındaki değerini saptamaya yarayacak kayıt ve belgeleri isteyebilir ve hasar yerinde incelemede bulunabilirler.

Hakem-bilirkişilerin veya üçüncü hakem-bilirkişinin zarar miktarı konusunda verecekleri kararlar kesindir, tarafları bağlar. Hakem-bilirkişi kararlarına ancak, tespit edilen zarar miktarının gerçek durumdan önemli şekilde farklı olduğu anlaşılır ise itiraz edilebilir ve bunların iptali kararın tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içerisinde rizikonun gerçekleştiği yerdeki ticaret davalarına bakmaya yetkili mahkemeden istenebilir.

Taraflar kendi hakem-bilirkişilerinin ücret ve masraflarını öderler. Tek hakem-bilirkişinin veya üçüncü hakem-bilirkişinin ücret ve masrafları taraflarca yarı yarıya ödenir.

Zarar miktarının saptanması, bu sözleşmede ve mevzuatta mevcut hüküm ve şartları ve bunların ileri sürülmesini etkilemez.

B.5- Tazmin Kıymetlerinin Hesabı

5.1- Sigorta tazminatının hesabında sigortalı şeylerin rizikonun gerçekleşmesi anındaki tazmin kıymeti (rayiç bedel) esas tutulur. Ancak sigorta ettiren ve sigortacı poliçenin ikame bedeli (yeni değer) üzerinden tanzim edilmesi hususunda anlaşılabilir. Bu durumda poliçenin ikame bedeli (yeni değer) üzerinden tanzim edildiği poliçede açıkça belirtilir.

1.1 Rayiç bedel esasına göre tanzim edilen poliçelerde; teminat kapsamına dâhil edilmiş olan kıymetlerin tazminat ödemelerinde eskime, aşınma, yıpranma (kullanma payı) ve başka sebeplerden ileri gelen kıymet eksilmeleri düşülür ve varsa yenilerinin belirgin randıman ve nitelik farkları da ödenecek tazminattan indirilir.

1.2 Yeni değer (nakliye, montaj, gümrük, vergi, resim, harç masrafları dâhil olmak üzere yenisinin ikame bedeli) esasına göre tanzim edilen poliçelerde,

teminat kapsamına dahil edilmiş olan kıymetlerin tazminat ödemelerinde;

a) Poliçede eskime, aşınma, yıpranma (kullanma) payı için belirtilmiş olan azami oranın veya yaştan aşılmasında kaydıyla, rizikonun gerçekleştiği yer ve tarihte sigorta konusu kıymetin yeniden yapım veya alım maliyetine göre bulunan ikame bedeli esas alınır. Ancak sigortacının eksik sigorta, sovtaj ve belirgin teknoloji farkından kaynaklanan tenzilat hakları saklıdır.

b) Eskime, aşınma ve yıpranma (kullanma) payı için poliçede belirtilmiş olan azami oranının veya yaştan aşılması halinde, tazmin kıymetinde rayiç bedel esas dikkate alınır.

5.2- Mutabakatlı Değer

Sigorta sözleşmesinin yapılması sırasında veya sigorta süresi içinde; sigorta konusu bina, sabit tesisat, makineler, demirbaşlar veya ev eşyasının değeri sigorta ettiren ve sigortacının oybirliği ile seçtikleri bilirkişiler tarafından saptanır ve taraflarca kabul olunursa, rizikonun gerçekleşmesi durumunda tazminatın hesabında bu değere taraflarca itiraz olunamaz.

Mutabakatlı değer esasıyla yapılacak sözleşmeler için saptanacak değer listesi en çok bir yıllık sigorta süresi için geçerlidir. Bilirkişi masrafı, sözleşmeyi mutabakatlı değer esasıyla isteyen tarafa aittir.

Ticari emtia üzerine mutabakatlı değer esasıyla sözleşme yapılamaz.

B.6- Tazminatın Ödenmesi

6.1- Sigortacının sorumluluğu; sigortalı şeylerin hepsi için tek bir sigorta bedeli öngörülmüş ise bu bedelle, sigortalı şeyler nitelikleri bakımından madde veya gruplara ayrılmış ise bu madde ve gruplarla ilgili bedellerle sınırlıdır.

6.2- Sigortalı şeyler üzerinde birden çok sigorta varsa tazminat miktarının yasa ve bu poliçe hükümlerine göre saptanmasından sonra sigortacı payına düşen kısmı öder.

Sigorta sözleşmeleri arasında özel nitelik ve yükümlülük koşulları karşılıklı olarak dikkate alınır.

6.3- Rizikonun gerçekleşmesi anında sigortalı şeyler hem yangın hem de nakliyat poliçesi kapsamında teminat altına alınmış ise, yangın sigortacısının yükümlülüğü nakliyat sigortacısının yükümlülüğünden sonra başlar.

B.7- Tazminat Hakkının Eksilmesi veya Düşmesi

Sigorta ettiren/Sigortalı, rizikonun gerçekleşmesi halinde yükümlülüklerini yerine getirmez ve bunun sonucu zarar miktarında bir artış olursa, sigortacının ödeyeceği tazminattan bu suretle artan kısım indirilir.

Sigorta ettiren/sigortalı, rizikonun gerçekleşmesine kasten sebebiyet verir veya zarar miktarını kasten arttırıcı eylemlerde bulunursa, bu poliçeden doğan hakları düşer.

B.8- Hasar ve Tazminatın Sonuçları

8.1- Sigortacı kesinleşmiş olan tazminat miktarını en geç bir ay içerisinde sigorta ettirene/sigortalıya ödemek zorundadır.

8.2- Sigortacı, ödediği tazminat tutarınca hukuken sigorta ettiren/sigortalı yerine geçer. Sigorta ettiren/sigortalı, sigortacının açabileceği davaya yararlı ve elde edilmesi mümkün belge ve bilgileri vermeye zorunludur.

8.3- Sigorta edilmiş rizikonun gerçekleşmesi ile tam zıya meydana geldiği takdirde sigorta teminatı sona erer. Kısmi hasar halinde, sigorta bedeli, rizikonun gerçekleştiği tarihten itibaren, ödenen tazminat tutarı kadar eksilir.

Sigorta bedelinin madde veya gruplara ayrılmış olması hallerinde de aynı yöntem uygulanır.

Sigorta bedelinin eksildiği hallerde, sigorta ettirenin istediği tarihten itibaren gün esası ile prim alınmak suretiyle sigorta bedeli yükseltilebilir.

8.4- Kısmi hasarlarda, taraflar sigorta sözleşmesini feshetme hakkına

sahiptir. Taraflar fesih hakkını ancak tazminatı ödemedenden önce kullanabilir. Feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, gün esaslı üzerinden hesap edilir ve fazlası geri verilir.

Öğr. Üyesi Dr. İrem Aral

MAL SİGORTALARINDA - YANGIN VE EK TEMİNATLARI ZARARLARINDA, HASAR İŞLEMLERİNİ ETKİLEYECEK OLAN, GENEL ŞARTLAR VE TTK İLGİLİ MADDELERİ HANGİLERİDİR?

AV. ŞEBNEM ULUSOY

I- UYGULANAN TEMEL HUKUKİ DÜZENLEMELER

Yangın sigorta branşı 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 5. maddesi kapsamındaki sigorta branşları anılan Kanunun yasalaşmasını müteakiben çıkarılan Sigorta Branşlarına İlişkin Tebliğ (2007/1) ekinde belirlenen hayat dışı sigorta grubu arasında sayılan branşlar altında “8. Yangın ve doğal afetler” branş ruhsatı yer almaktadır.²

2 Sigorta branşları ve bu branşlar altında yapılacak tazminat ödemelerinin sayıldığı Sigorta Branşlarına İlişkin Tebliğ, TEBLİĞ NO: (2007/1), 11/07/2007 tarih ve 26579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. “I- HAYAT DIŞI GRUBU” A. Sigorta Branşları ve Bu Branşlar Altında Yapılabilecek Tazminat Ödemeleri” başlığı altında “8. Yangın ve doğal afetler” branşı altında ruhsatlandırılmaktadır. Anılan Tebliğ kapsamında şirketlerin Sigortacılık Tek Düzen Hesap Planı çerçevesinde kullandıkları mevcut sigorta branş kodları ve alt branş kodları 10.12.2007 tarih ve 2007/19 sayılı Sigortacılık İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesinde Kullanılacak Branş Kodlarına İlişkin Genelge ile yeniden düzenlenmiş, ayrıca Tebliğ ile uyumlu yeni branşlar açılmıştır. 2007/19 sayılı Genelge’de YANGIN VE DOĞAL AFETLER branşı altında 701 Yangın, 703 Zorunlu Deprem 740 İhtiyari Deprem, 741 Sel, 742 Deprem ve Sel Dışındaki Doğal Afetler, 743 Nükleer Enerji, 761 Patlama ve 744 Toprak Kayması alt branş olarak belirtilmiştir. Yangın branşına ek olarak “9. Genel zararlar” branşı altında verilen teminatlar birlikte

Yangın hasarlarında uygulanan temel hukukî düzenlemeler **6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve 1 Ocak 1993 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan Yangın Sigortası Genel Şartları (YSGŞ)** maddeleridir. Konu öncelikle YSGŞ kapsamında incelendikten sonra hasar işlemlerini etkileyecek TTK hükümleri değerlendirilmesi yapılacaktır

Genel Şartların Sigortacılık Kanununun sigorta sözleşmelerinin içeriğine ilişkin tek maddesi olan **“Sigorta sözleşmeleri”** başlıklı 11. maddesinde de belirtildiği üzere sigorta sözleşmelerinin ana muhtevası, SEDDK tarafından onaylanan ve sigorta şirketlerince aynı şekilde uygulanacak olan genel şartlara uygun olarak düzenlenir ve işin özelliğine uygun olarak özel şartlar tesis edilebilir. YSGŞ C.11’e göre YSGŞ’ına sigortalı aleyhine olmamak üzere özel şartlar konulabilir.

Zarar sigortalarının bir alt bölümü olan mal sigortaları Eski TTK’dan farklı olarak TTK’nın 1453 ila 1472. maddeleri arasında düzenlenmiş bulunan genel hükümler halinde düzenlenmiştir. Yangın sigortası da TTK’da özel sigorta türü olarak yer almamakla birlikte mal sigortalarına ilişkin hükümlere tabi olan özel bir sigorta türüdür.

Mal sigortalarında uygulanacak hükümler sırasıyla aşağıda belirtilmektedir:

- **TTK 1452 ve 1486’**da yer alan emredici ve koruyucu hükümlere aykırı olmamak şartıyla sigorta genel şartları ve poliçe özel şartları hükümleri,
- Poliçe genel ve özel şartlarında bir boşluk olduğu hallerde **TTK’nın 6.** Kitabı olan Sigorta Hukuku genel hükümleri ve mal sigortalarına iliş-

---

teminat olarak verilebilmektedir. Sigorta Branşlarına İlişkin Tebliğde belirtilen GENEL ZARARLAR branşı altında 723 Cam Kırılması, 724 Hırsızlık, 765 Makine Kırılması, 766 Montaj, 767 İnşaat 768 Elektronik Cihaz2007/19 alt branşlar arasında sayılmıştır.

kin hükümler,

- TTK'da hüküm bulunmayan hallerde ise TTK madde 1451'de belirtil-
diği üzere sigorta sözleşmelerine **Türk Borçlar Kanunu**

II- YSGŞ- YANGIN SİGORTASININ KAPSAMI- ANA TEMİ- NATLAR

Bu sigorta ile yangının, yıldırımın, infilakın veya yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı maddi zararlar, sigorta bedeline kadar temin olunmuştur. Bu tanıma göre, standart bir yangın sigorta poliçesinin ana teminatı esasen yangın, yıldırım ve infilak olup bu sigorta poliçesi türüne tekil (*stand-alone: monoline*) ve adı verilen rizikoları içeren (*named peril*) poliçe olarak tanımlayabiliriz.

1) YANGIN

Sigorta sektöründe yangın, “Dost olmayan ateş” olarak tanımlansa da sigorta hukuku bakımından yangının tanımı ile başlamak gerekirse ne eski TTK ne de yeni TTK döneminde ne de halihazırda geçerli olan 1993 yayım tarihli YSGŞ’de bu tanıma yer verilmediği görülmektedir. Doktrinde bu kuralın istisnası olarak Alman Yangın Sigortası Genel Şartlarında yer alan “ateş yakmaya tahsis edilmiş bir ocak olmaksızın meydana gelen veya böyle bir ocağı terk edip kendi başına yayılma kabiliyeti olan bir ateştir.” verilmektedir.³ Ateş, kendine özgü yerde kaldığı sürece ise dost ateş sayılır ve doktrin ve yargı kararlarında sigortanın dost olmayan (zararlı) ateşi teminat altına alırken dost olmayan ateşin sigorta kapsamı dışında olduğu kabul edilmektedir.⁴

3 OMAĞ, Prof. Dr. iur. Merih Kemal – “Türk Ticaret Kanunu ile Poliçe Genel Şartları Açısından Yangın Sigortası” (s. 109-132) Özel Sigorta Hukukuna Hakim İlke ve Kurumlar (1975-2016) Makaleler - Tebliğler-Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 4, Sayı: 1-3, (1989), s.33-45.

4 AYHAN, Prof. Dr. Rıza/ ÇAĞLAR, Prof. Dr. Hayrettin/ ÖZDAMAR, Prof. Dr. Mehmet – “Sigorta Hukuku”, 2023, s. 279.

Esasen doktrinde farklı tanımlar da yapılmış olmakla birlikte yangın kavramının asgari kurucu unsurları alevli ateşin varlığı, alevli ateşin katastrofik olması (küçük çaplı olmaması, yayılma eğilimi göstermesi, yıkıcı etkisi olması nedeniyle değer kaybına neden olması olarak gösterilmiştir. Bu niteliklerinden hareketle yangın sebebiyle olmayan kızışma hasarları (yağlı tohumların, küspelerin uzun süre rutubetli yerde kalması sonucunda kızışması) hasarları yangın hasarı olarak kabul edilmemektedir.

2) İNFİLAK

Kelime anlamıyla güçlü bir biçimde patlama demek olan infilak (detonasyon) patlayıcı maddelerin yanma reaksiyonudur.⁵ İnfilakta, patlama olayı içinde oluşan yanma reaksiyonundan daha çok şiddetli ve daha hızlı bir yanma reaksiyonu oluşur. Bu reaksiyon tipinin en yüksek şiddette olanı infilak olarak tanımlanır.

3) YILDIRIM

Yıldırım, bulut ile yer arasında meydana gelen yüksek gerilimli bir elektrik boşalmasıdır. Yıldırımın meydana gelebilmesi için bulut ve yerin farklı elektrik yüklerine sahip olması ve belirli bir potansiyel farka erişmesi gerekmektedir.⁶

YSGŞ A.1 maddesinde bahsedilen şekliyle yıldırımın neden olduğu gerek yangınlı gerek yangınsız hasarların tümü yangın sigortası teminatının içindedir.

“Bu sigorta ile yangının, yıldırımın, infilakın veya yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı maddi zararlar, sigorta bedeline kadar temin olunmuştur.”

---

5 Tüm İtfaiyeciler Birliği Derneği- <https://www.tibder.org.tr/m/tr/terimler-sozlu-gu/164/detonasyon-infilak.html>

6 Meteoroloji Genel Müdürlüğü- <https://www.mgm.gov.tr/>

4) YANGIN VE İNFİLAK SONUCU MEYDANA GELEN DUMAN, BUHAR VE HARARETİN SİGORTALI MALLARDA DOĞRUDAN NEDEN OLACAĞI MADDİ ZARARLAR

Yangın Sigortası Genel Şartları A.1 maddesinde belirtildiği üzere yangın sigortası bizatihi yangın, yıldırım ve infilakı kapsam altına almanın yanı sıra yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı maddi zararları sigorta bedeline kadar teminat altına almaktadır.

SİGORTA BEDELİNİN KAPSAMI (YSGŞ A.2 maddesi)

2.1- Taşınmaz mallarda:

1.1- Aksine sözleşme yoksa; binaların dışındaki bahçıvan evi, garaj, su deposu, kömürlük gibi eklentiler ile binaların içlerinde veya üzerlerinde bulunan her çeşit sabit tesisat, asansör ve yürüyen merdivenler, yıldırımlık, televizyon anteni gibi binayı tamamlayan şeyler ile temeller ve istinat duvarları sigorta bedelinin kapsamı içindedir.

1.2- Bahçe ve çevre duvarları, rıhtımlar, teraslar, iskeleler, çeşmeler, bina dışındaki heykeller, sarnıç ve havuzlar gibi şeyler ancak poliçede belirtilmeleri kaydıyla sigorta bedelinin kapsamı içindedir.

1.3 Sigorta bedelinin tespitinde arsa kıymeti dikkate alınmaz.

2.2- Taşınır mallarda:

2.1- Sigortalı yerlerde bulunan;

a) Sigortalı şeyler nitelikleri bakımından madde veya gruplara ayrılmış ise bu madde ve gruplardan herhangi birinin içine giren,

b) Sigortalı şeylerin hepsi için tek bir sigorta bedeli öngörülmüş ise bu bedele ilişkin tanım içine giren, her şey, poliçede ayrıca belirtilmiş olsun olmasın, ikame veya yeni satın alma dolayısıyla sonradan girmiş bulunsa dahi sigorta kapsamı içindedir.

2.2- Aksine sözleşme yoksa, yalnız sigorta ettirene ve kendisiyle birlikte oturan aile bireyleri veya birlikte yaşadığı kişiler ve çalışanlarına ait şeyler sigorta kapsamı içindedir.

III- EK SÖZLEŞME İLE TEMİNAT KAPSAMINA DAHİL EDİLEBİLECEK HALLER VE KAYIPLAR (YSGŞ A.3 maddesi)

Yangın temel bir teminattır ve YSGŞ'da belirtilen (ve ilişik teminata dahil olan veya teminat dışında kalan hallerin düzenlendiği ek klozlarla⁷) bu teminatla birlikte alınan ek teminatlar iki grup halinde sunulmuş, toplamda 11 ek teminattır.

3.1- Aşağıdaki haller dolayısıyla meydana gelen (yangın ve infilak ile yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı zararlar da dahil olmak üzere) tüm zararlar sigorta teminatının dışındadır. Ancak ek sözleşme ile bu genel şartlara ve ilişik klozlara göre teminat kapsamı içine alınabilirler:

---

7 SEDDK, KLOZLAR, Son Düzenleme Tarihi: 1 Eylül 2009, https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Yang%C4%B1n_Sigortas%C4%B1_Genel_Sartlar%C4%B1.pdf

A.3.1.1- Grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri

A.3.1.2- Terör

A.3.1.3- Deprem ve Yanardağ Püskürmesi

- İlk grupta yer alan bu üç hal poliçede teminat altına alınmamışsa, bunlar nedeniyle sigortalı şeylere doğrudan gelecek zararlar teminat dışındadır. Ayrıca bunlar nedeniyle çıkan yangın, infilak ile yangın ve infilak ile meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı şeylere doğrudan vereceği zararlar da teminat dışındadır.

3.2- Aşağıdaki haller dolayısıyla meydana gelen zararlar teminat kapsamı dışındadır. Ancak ek sözleşme ile bu genel şartlara ve ilişik klostara göre teminat kapsamı içine alınabilir. Bununla birlikte, aşağıdaki hallerin neden olduğu yangın ve infilak ile yangın ve infilak sonucunda meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı maddi zararlar ek sözleşme olmasa da teminat kapsamı içindedir.

2.1- Kar ağırlığı

2.2- Sel ve su baskını

2.3- Yer kayması

2.4- Fırtına

2.5- Dahili su

2.6- Duman

2.7- Taşıt çarpması

7.1- Kara Taşıtları

7.2- Deniz Taşıtları

7.3- Hava Taşıtları

2.8- Kötü niyetli hareketler

İkinci grup olarak nitelendirilebilecek olan sayılan sekiz hal poliçede teminat altına alınmamışsa, bunlar nedeniyle sigortalı şeylere doğrudan gelen zararlar teminat dışındadır. Ancak ilk gruptan farklı olarak bu sekiz hal nedeniyle çıkan yangın, infilak ile yangın ve infilak ile meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı şeylere doğrudan vereceği zararlar ek sözleşme olmasa da teminat kapsamı içindedir.

3.3- Aşağıda sayılanlar teminat kapsamı dışındadır. Ancak, sigorta bedellerinin poliçede ayrıca belirtilmesi kaydıyla ek sözleşme ile teminat kapsamı içine alınabilirler:

3.1- Sanat veya antikaçılık bakımından değeri olan; tablolar, resimler, kitaplar, gravürler, yazılar, heykeller, biblolar, koleksiyonlar, halılar ve benzerleri.

3.2- Modeller, kalıplar, plan ve krokiler, ihtira beratları, belgeler, ticari defterler ve benzerleri.

3.3- Nakit, hisse senedi ve tahvil, kıymetli kağıtlar, her çeşit altın ve gümüş ve bunlardan mamul ziynet eşyası ve mücevherler ve sair kıymetli madenler ve mamulleri, kıymetli taş ve inciler ve benzerleri.

3.4- Deniz ve hava taşıtları ile motorlu kara taşıtları ve bunların yükleri. (Hareket hali hariç)

3.5- Emanet ve ariyet mallar.

3.6- Enkaz kaldırma masrafları.

3.7- Kira kaybı ve intifadan mahrumiyet.

3.8- **Yangın ve infilak mali sorumluluğu.** (Yangın ve infilak mali sorumluluğu ek sözleşmeyle bu genel şartlara ve ilişik kloza göre teminat kapsamı içine alınabilir.)

3.9. Sigorta sözleşmesiyle teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak meydana gelen her türlü çevre kirliliği sebebiyle oluşabilecek bütün zararlar.

Belirtmek gerekir ki, Sigortacılık mevzuatında paket poliçe, ana teminat ve ek teminat kavramları uygulamada ve ikincil düzenlemelerde kullanılmakla birlikte temel olan birincil düzenlemelerde yer almamaktadır. 14/6/2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5684 sayılı Kanun uyarınca yayımlanan **Sigorta Branşları Hakkında Tebliğ (2007/1)** uyarınca mevcut ruhsatların yenilenmesi gerektiği aşamada yayımlanan **27.08.2007 tarihli Sigorta Sözleşmesi Konusu Teminatların Veriliş Şekline İlişkin Genelge (2007/9)**’de

- Paket poliçelerin;
  - sigorta genel şartları kapsamı dışındaki teminatların, uygulamadaki ismiyle paket poliçe ya da ek teminat yöntemleriyle sigorta ettirenlere verilmekte olduğu,
  - paket poliçe ile genel şartların ek teminat verilerek genişletilmesi huku-ki açıdan birbirinden farklı olduğu,
  - paket poliçenin, uygulamada kolaylık sağlamak amacıyla birbirinden bağımsız sözleşmelerin tek bir kâğıt üzerinde sunulması olduğu, paket poliçede yer alan sözleşmelerin birbirleriyle ilgisi bulunmadığı gibi, her bir sözleşmenin de diğerinden bağımsızdır olduğu ve farklı teminatların verildiği,
  - sözleşmelerden birinin son bulması diğerinin de son bulmasını gerektirmeyeceği, z. benzer ya da ilgili teminatlar sağlıyor olsa bile her bir söz-

leşmenin kendi genel şartları çerçevesinde değerlendirileceği,
- paket poliçe ile verilmek istenen teminatlar, farklı sigorta branşlarının konusu ise, bunların bağımsız sözleşmelerle verilebilmesinin ilgili branşlarda ruhsat alınmasını gerektirdiği

- Ek teminat uygulamasının;
- paket poliçeden farklı olarak tek bir sözleşme olduğu, ek teminatın ana teminata bağlı verildiği,
- ek teminatın ana sözleşmeden bağımsız herhangi bir hukukî geçerliliği olmadığı, ek teminatın devreye girebilmesi, öncelikle asıl sözleşme ile teminat altına alınan rizikonun gerçekleşmesine bağlı olduğu ve ana sigortanın genel şartlarına tâbi olduğu

düzenlenmiştir.

Ayrıca, 26.09.2007 11.07.2007 tarihli ve 26579 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **Sigorta Branşlarına İlişkin Tebliğin Uygulama Esaslarına Dair Genelge (2007/11)** ile de “Bir branştan alınan ruhsat ile başka bir branşın konusunu teşkil eden riskler için bu risk, temel riskle bağlantılıysa veya temel riskin konusu menfaatle ilgiliyse veya temel riskle ilgili genel şartta belirtilmişse ayrı bir ruhsata gerek olmaksızın teminat verilebilir.” hükmü düzenlenmiştir.

IV- TEMİNAT DIŞINDA KALAN HALLER (YSGŞ A.4 maddesi)

Aşağıdaki haller sigorta teminatının dışındadır:

4.1- Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (Savaş ilan edilmiş olsun olmasın), iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle meydana gelen bütün

zararlar.

4.2- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden meydana gelen iyonlayıcı radyasyonların veya radyoaktivite bulaşmalarının ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu bütün zararlar. (Bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım olayını da kapsayacaktır.)

4.3- Kamu otoritesi tarafından sigortalı şeyler üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana

gelen bütün zararlar.

4.4- Yangın çıkarmaksızın; sigortalı şeylerin kendi ayıplarından, mayalanmalarından, kavrulmalarından veya bünyelerinde meydana gelen bozulmalar ile kavrulmalar nedeniyle uğradıkları zararlar.

4.5- Yangın çıkarmaksızın; sigortalı şeylerin işlenmek için veya başka faydalı bir maksatla ateşe veya sıcaklığa tutulmasından, ocak veya bunun gibi ateş bulunan bir yere düşmesinden veya atılmasından veya elbise, çamaşır ve diğer eşya yanıklığı gibi alev almaksızın kavrulma veya yanmasından veya ısıtma, aydınlatma, ütüleme aletleri ile lamba, mum, sigara ve bunların

benzerlerine temasından doğan zararlar.

4.6- Yangın çıkarmaksızın; elektrikle çalışan her türlü motor, elektrik veya elektronik alet, cihaz, tesisat ve kordonlarının elektrik cereyanına bağlı bulundukları sırada bu cereyan yüzünden kısa devre, topraklama, voltaj iniş çıkışları ve bu yüzden ısınma ve endüksiyon cereyanı gibi nedenlerle uğrayacakları zararlar.

4.7- Alçak basınç sebebiyle kapların içeri doğru çökmesi, yırtılması ve sair şekilde deformasyonu, yıpranması ile santrifüj kuvvetler ve mekanik olaylar nedeniyle sigortalı cihaz ve motorlarda meydana gelen bütün zararlar

V- YANGIN SİGORTASI İLE BİRLİKTE VERİLDİĞİ TAKDİR- DE YANGIN POLİÇESİNE EKLENECEK KLOZLAR

Grev, Lokavt, Kargaşalık, Halk Hareketleri Klozu⁸

Kötü Niyetli Hareketler Klozu

Terör Klozu

Deprem ve Yanardağ Püskürmesi Klozu

Fırtına Klozu

8 ULAŞ, Işıl/ BEKTAŞ, Dr. İbrahim, “Sigorta Hukuku, Birinci Cilt Zarar Sigortaları-I, Genel Hükümler Mal Sigortaları ve Türleri”, 9. Bası, Ankara 2023,. YSGŞ madde A.4’de savaş, her türlü savaş oyunları, savaş ilan edilmiş olsun olmasın çarpışmalar, iç savaş ve bunların gerektirdiği inzibati önlem hareketleri gibi askeri rizikolar yangın sigortası poliçesinde teminat dışı tutulmakla birlikte “Grev, Lokavt, Kargaşalık, Halk Hareketleri Klozu” poliçeye özel klov olarak eklenerek teminata alınabilmektedir. Kargaşa ve halk hareketi sonucu oluşan yangın rizikosu hakkında Yargıtay Kararı ile dairenin görüşü ve halk hareketi kavramı açıklığa kavuşturulmuştur:

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 08.05.1984 tarihli ve 1984/1950 E., 1984/2703 K. sayılı kararı

“...Öte yandan, mahkemenin kabul şekline göre de, rizikonun kargaşalık ve bir halk hareketi sonucu husule geldiğinin tespitinde de isabet bulunmamaktadır. Zira, poliçe genel şartlarının 2. maddesi hükmüne göre, yangın rizikosunun poliçe teminatı dışında kalabilmesi için, onun bir kargaşalık ve halk hareketi sonucu meydana gelmesi icap etmektedir. Kargaşalık bir topluluk içinde herhangi bir konuda fikir uyuşmazlığından veya hoşnutsuzluklardan meydana gelen karışıklık hali olarak tanımlanmaktadır (Bkz. Meydan Larousse Cilt 7. S. 4). Halk hareketi tabiri ile de, bir kaç münferit olay dışında, topluluğun belli bir çoğunluğunun meydana getirdiği anarşik hareketler olarak tavsif edilmelidir. Dava konusu olayda ise, bir an için mahkemenin kabul şekline itibar edilse dahi Ankara gibi büyük bir kentte 4-5 dükkanın kimliği belirsiz kişilerce geceleyin dış müdahale ile yakılması olayı kargaşa ve halk hareketi şeklinde tavsif ve kabulü mümkün bulunmamaktadır. Davacıların bu yönde kendilerini bağlayıcı açık ve seçik kabulleri olmadığı halde mahkemenin bu hususu tarafların ittifakında olan bir husus olarak kabul etmesi de isabetsiz bulunmaktadır”

Kar Ağırlığı Klozu

Sel veya Su Baskını Klozu

Yer Kayması Klozu

Dahili Su Klozu

Kara Taşıtları Klozu

Hava Taşıtları Klozu

Deniz Taşıtları Klozu

Duman Klozu

Yangın ve İnfilak Mali Sorumluluğu

Yangın sigortası ile teminat altına alınan sigortalı kıymetlerin yanı sıra hasar verilen üçüncü kişilere verilen zararlara ilişkin bu kloz diğer klotlarda olduğu gibi yangın sigortası ile birlikte verildiği takdirde yangın poliçesine eklenebilecektir. Bu klotda verilen ek teminatlar, birlikte verilebileceği gibi YSGŞ Saklı Kalmak Kaydıyla ayrı ayrı da verilebilir.

1.1. Kiracının Malike Karşı Sorumluluğu

Bu sigorta, kiracının kiralananaya vereceği zarar nedeniyle veya kira intifa kaybına sebebiyet vermelerinden doğacak zararları teminat altına alır.

Kiralananaya verilecek zarar dolayısıyla kiracının malike karşı sorumluluğu sigortasında ödenecek tazminatın hesabında esas tutulacak kıymet, inşa tarihinden itibaren meydana gelen eskime payı düşülmek suretiyle hasar yer ve tarihindeki rayiçlere göre binanın bulunacak inşa kıymetidir. Bina yeniden inşa edilmeyecekse, tazminat miktarı binanın hasardan bir önceki iş günü alım satım kıymetinden arsa kıymeti düşülerek bulunacak miktarı geçemez.

Kira veya intifa kaybına sebebiyet vermeleri dolayısıyla, kiracının malike karşı sorumluluğu sigortasında ödenecek tazminatın hesabında esas tutulacak

kıymet, bir seneyi geçmemek üzere, hasar tarihinde kirada bulunan kısımların tamiri veya yeniden inşası için tespit edilecek süreye isabet edecek olan kira bedeli tutarıdır.

1.2. Malikin Kiracıya Karşı Sorumluluğu

Malikin kiracıya karşı sorumluluğu kiralanan bina sebebiyle doğacak hukuki sorumluluğu karşılar ve ödenecek tazminatın hesabında esas tutulacak kıymet, kiracıya ait eşya ve emtianın, YSGŞ hükümlerine göre bulunacak değerdir.

1.3. Malik veya Kiracının Komşuluk Sorumluluğu

Malik veya kiracının komşuluk sorumluluğu yangın veya infilak hasarının sirayeti yüzünden komşu bina ve mallarına vereceği zararları karşılar.

Yangın veya infilak hasarının sirayeti yüzünden komşulara vereceği zararlar dolayısıyla malik veya kiracının komşulara verilen zararın ve zararın giderilmesi ile ilgili ödenecek tazminatın hesabında esas tutulacak kıymet, YSGŞ hükümlerine göre bulunacak bina ve muhteviyatının değeridir.

VI- YANGIN SİGORTALARININ RİZİKO TÜRLERİ

Yangının tanımı yapılmadığı gibi riziko türlerine ilişkin YSGŞ'da bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak, gerek uygulamada, gerekse yangın, yangına bağlı kâr kaybı sigortalarına deprem ve yanardağ püskürmesi teminatının eklenmesi halinde uygulanması gereken SEDDK tarafından yayımlanan İhtiyari Deprem ve Yanardağ Püskürmesi Teminatına İlişkin Tarife ve Talimatında rizikolar “sivil rizikolar” ile “ticarî ve sınaî rizikolar” olarak ikiye ayrılmıştır.⁹ Sivil

9 SEDDK, İhtiyari Deprem ve Yanardağ Püskürmesi Teminatına İlişkin Tarife ve Talimat- (Yürürlük 01/01/2025) (<https://seddk.gov.tr/upload/Tarife%20ve%20Talimat%20-%20Copy%201.pdf>)

rizikolar ticari bir amaçla kullanılmayan ve ikametgah (konut) olarak kullanılan binalar ve muhteviyatlarını, ticarî ve sınai rizikolar da her türlü ticari ve sınai faaliyetin yapıldığı binalar ve muhteviyatlarına ilişkin rizikoları teminat altına almaktadır.

Anılan tarife ve talimatlara göre sigorta şirketleri, 9/5/2012 tarihli ve 6305 sayılı Kanuna göre Zorunlu Deprem Sigortasına (ZDS) tâbi bağımsız bölümler ve binaların yeniden yapım değeri, ZDS ile verilen teminat tutarının üzerinde ise, bu tutarın üzerindeki kısım için, ZDS'nin yapılmış olması kaydıyla, sigorta şirketleri tarafından ihtiyari deprem ve yanardağ püskürmesi sigortası yapılabilir. İhtiyari deprem ve yanardağ püskürmesi teminatı sunan sigorta şirketi, ZDS'nin yaptırılmış olduğunu kontrol etmek zorundadır.

VII- YANGIN SİGORTALARININ ÖZEL TÜRLERİ

YANGIN ABONMAN SİGORTALARI

Abonman poliçesi yangın, hırsızlık ve nakliyat sigortalarında uygulanan özel bir poliçe türüdür.¹⁰ TTK madde 1460 hükmünce sigorta değeri sigorta olunan menfaatin tam değeridir ve madde 1461'e göre de sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlıdır. İşyeri, fabrika veya depoda bulunan mal ve emtialarda dönemsel değişkenlikler söz konusu ise rizikonun gerçekleştiği andaki sigortalının menfaatinin sigorta bedelinden düşük olmasını önlemek maksadıyla yangın abonman sigortası akdedilebilir.¹¹ Poliçede sigorta süresi içinde oluşabilecek en yüksek sigorta bedeli belirtilir ve bu prim üzerinden hesaplanan primin uygulamada %40'ı peşin olarak alınır.¹² Aylık veya üçer aylık bildirimlere göre

10 AKHİSAR, İlyas/ACINAN, Hilmi, Sigortacılıkta Hasar, 2. Baskı, İstanbul 2016, s. 21.

11 AYHAN, Prof. Dr. Rıza/ ÇAĞLAR, Prof. Dr. Hayrettin/ ÖZDAMAR, Prof. Dr. Mehmet- "Sigorta Hukuku", 2023, s. 283-284.

12 AKPINAR, Dr. Özgür, "Türkiye'de Yangın Sigortaları ve Uygulamaları", 2019, s. 63- 64.

sigortacının sorumlu olacağı azami sigorta bedeli artırılır ve bu artışa ilişkin primin de %40'ı alınır. Güncellenen sigorta bedelinde mevcut %40'ın altına da düşse de prim iade edilmez, bildirimler yapılmadıysa hasar anında eksik sigorta uygulanabilecektir.

YANGINA BAĞLI KAR KAYBI SİGORTALARI

Standart yangın poliçesinde yer almamakla beraber bir ticari faaliyetin yürütülmesinde kullanılan taşınır ve taşınmaz değerlerde, bir yangın sigorta sözleşmesi kapsamında teminat altına alınan risklerin gerçekleşmesi ile ortaya çıkan hasar ve kayıplar sonucu, ticari faaliyetin kısmen veya tamamen durması veya aksaması nedeniyle oluşan kar kayıpları yangına bağlı kar kaybı sigortası ile ana teminat olarak verilmektedir. Yangın rizikosu sonucu kar kaybını düzenleyen ve ayrı bir genel şart altında düzenlenen bir ana teminatır.

Bu sigortanın uygulanmasında ticari faaliyet, kazanç sağlamak amacıyla yürütülen her tür faaliyet olarak; kar kaybı ise ticari faaliyetin durması ya da aksamaması sonucunda, tazminat süresi içinde kalmak kaydıyla ciroda meydana gelen azalmadan ve bu azalmayı önlemeye yönelik işletme maliyetindeki artıştan kaynaklanan brüt kar kaybı olarak anlaşılr.

MÜTEMEVViÇ (DALGALI-DEĞİŞKEN) SİGORTA

Sigortalı, sigortalanacak riziko adresi ve sigorta bedeli bakımından aynı veya birbirinden ayrılması olanaksız olan mallara ilişkin yangın rizikolarının tek bir poliçede toplanmasıdır. Mütemevviç sigortada, tüm mallar yangın rizikosu bakımından en riskli olan yerdeki mallara göre fiyatlandırılır.¹³

AYARLAMA KLOZLU SÖZLEŞMELER

Sigorta bedelinin sigortacı ile sigortalı arasında belirlenmiş olan enflasyon

---

13 ÇEKER, Prof. Dr. Mustafa, "6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Sigorta Hukuku", 23. Baskı, 2021, s. 183.

veya döviz endeksli oranda artırılması esasına dayalı ayarlama klozu ile yapıldığı poliçelerdir. Enflasyona endekslendiğinde sigorta değeri belirli aralıklarla güncellenmekte ve bu ayarlama klozlu poliçelerde artış sonunda tespit edilen yeni bedele uygulanan primin yarısı alınmaktadır. Aynı şekilde, döviz endeksli sigorta sözleşmelerinde rizikonun gerçekleşmesi durumunda meydana gelen hasar tutarının sözleşmede belirlenen döviz cinsi, kur (efektif alış veya satış ya da döviz alış veya satış) cinsi ve hesaplama tarihi dikkate alınarak hesaplanması da mümkündür. Sigorta poliçesinde esas alınacak döviz satış kurunun belirlenmemiş olması halinde tazminatın, T.C. Merkez Bankası tarafından ilan edilen efektif döviz satış kuru üzerinden, sözleşme hükümlerine göre ya hasar tarihindeki ya da ödeme tarihindeki TL karşılığı tespit edilmek suretiyle ödenmesi gerekmektedir.¹⁴

İLK ATEŞ KLOZLU YANGIN SÖZLEŞMELERİ

TTK madde 1462’de düzenlenen “Eksik Sigorta” hükmüne göre sigorta bedeli, sigorta değerinden az olduğu takdirde, sigorta edilmiş menfaatin bir kısmının zarara uğraması hâlinde sigortacı, aksine sözleşme yoksa, sigorta bedelinin sigorta değerine olan oranına göre tazminat öder.

Uygulamada “ilk tehlike sigortası” veya “ilk riziko sigortası” denilen bu tür yangın sigortası söz konusu olduğunda “ilk ateş sigortası” olarak isimlendirilmektedir. İlk ateş sigortası esasen TTK madde 1462’de düzenlenen ve emredici hükümlerden olmaması nedeniyle taraflarca üzerinde anlaşılabilen eksik sigorta olarak düzenlenmektedir. Ancak, bu sigorta türünde taraflar bu tür sigorta poliçesinde zarar halinde sigorta bedelinin sigorta değerine oranlanmadan poliçede yazılı sigorta bedeline kadar tam olarak ödeyeceğini öngörmektedirler.¹⁵

14 T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, Hasar Ve Tazminat İşlemleri Denetim Rehberi s. 54, Ocak 2016, Güncelleme: 31 Aralık 2015, (<https://www.hmb.gov.tr/denetim-rehberleri>)

15 ÜNAN, Prof. Dr. Samim, <https://sigortacigazetesi.com.tr/ilk-riziko-sigortasi-nin-avantajlari-kadar-dezavantajlari-da-var/>

YENİ DEĞER KLOZLU YANGIN SÖZLEŞMELERİ

Yangın sigortasında sigorta bedeli üç esasa göre belirlenebilmektedir:

Rayiç bedel (tazmin kıymeti)

Yeni değer (ikame bedeli)

Mutabakatlı değer (anlaşmalı değer)

Mal sigortalarında **TTK madde 1461**'de "Sigorta bedeli" başlığı altında düzenlenen hükme göre sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlıdır. Sigorta bedeli, riziko gerçekleştiği andaki sigortalı menfaatin değerini aşsa bile, sigortacı uğranılan zarardan fazlasını ödemez. Ancak, maddenin ikinci fıkrası "Aynen tazmini öngören **yeni değer sigortaları** hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz." hükmünü içermektedir.

YSGŞ'nın "Tazmin Kıymetlerinin Hesabı" başlıklı B.5. maddesinde de esas alınacak ilkeler detaylı olarak belirlenmiştir.

5.1- Sigorta tazminatının hesabında sigortalı şeylerin rizikonun gerçekleşmesi anındaki **tazmin kıymeti (rayiç bedel)** esas tutulur. Ancak sigorta ettiren ve sigortacı poliçenin **ikame bedeli (yeni değer)** üzerinden tanzim edilmesi hususunda anlaşılabilir. Bu durumda **poliçenin ikame bedeli (yeni değer) üzerinden tanzim edildiği poliçede açıkça belirtilir.**

1.1 Rayiç bedel esasına göre tanzim edilen poliçelerde; teminat kapsamına dâhil edilmiş olan kıymetlerin tazminat ödemelerinde eskime, aşınma, yıpranma (kullanma payı) ve başka sebeplerden ileri gelen kıymet eksilmeleri düşülür

ve varsa yenilerinin belirgin randıman ve nitelik farkları da ödenecek tazminat-
tan indirilir.

1.2 Yeni değer (nakliye, montaj, gümrük, vergi, resim, harç masrafları dâhil
olmak üzere yenisinin ikame bedeli) esasına göre tanzim edilen poliçelerde, te-
minat kapsamına dahil edilmiş

olan kıymetlerin tazminat ödemelerinde;

a) Poliçede eskime, aşınma, yıpranma (kullanma) payı için belirtilmiş olan
azami oranın veya yaşın aşılmaması kaydıyla, rizikonun gerçekleştiği yer ve ta-
rihte sigorta konusu kıymetin yeniden yapım veya alım maliyetine göre bulu-
nan ikame bedeli esas alınır. Ancak sigortacının

eksik sigorta, sovtaj ve belirgin teknoloji farkından kaynaklanan tenzilat
hakları saklıdır.

b) Eskime, aşınma ve yıpranma (kullanma) payı için poliçede belirtilmiş
olan azami oranının

veya yaşın aşılmış olması halinde, tazmin kıymetinde rayiç bedel esası dik-
kate alınır.

5.2- Mutabakatlı Değer

Sigorta sözleşmesinin yapılması sırasında veya sigorta süresi içinde; sigorta
konusu bina, sabit

tesisat, makineler, demirbaşlar veya ev eşyasının değeri sigorta ettiren ve si-
gortacının oybirliği

ile seçtikleri bilirkişiler tarafından saptanır ve taraflarca kabul olunursa, ri-
zikonun gerçekleşmesi durumunda tazminatın hesabında bu değere taraflarca
itiraz olunamaz.

Mutabakatlı değer esasıyla yapılacak **sözleşmeler için saptanacak değer listesi en çok bir yıllık sigorta süresi için geçerlidir**. Bilirkişi masrafı, sözleşmeyi mutabakatlı değer esasıyla isteyen tarafa aittir.

Ticari emtia üzerine mutabakatlı değer esasıyla sözleşme yapılamaz.

- TTK'da yer almayan bu değer esasına dayalı sigorta sözleşmesini engelleyen bir hüküm de bulunmamaktadır; sigortalı lehine yapılan bir sözleşme olarak kabul edilecektir. Ticari emtiada hasardan bir gün önceki piyasa alım rayiç fiyatı tespit edilip tazminatın tespitine esas teşkil ettiğinden ticari emtia üzerine mutabakatlı değer esasıyla sözleşme yapılamaması öngörülmüştür.

VIII- TTK- YANGIN VE EK TEMİNATLARI ZARARLARINDA HASAR İŞLEMLERİNİ ETKİLEYECEK OLAN TTK HÜKÜMLERİ

Genel Hükümler ve Zarar Sigortalarına İlişkin ilgili hükümlere aşağıda yer verilmiştir:

▪ MADDE 1409- SİGORTANIN KAPSAMI

(1) Sigortacı, sözleşmede öngörülen rizikonun gerçekleşmesinden doğan zarardan veya bedelden sorumludur.

(2) Sözleşmede öngörülen rizikolardan herhangi birinin veya bazılarının sigorta teminatı dışında kaldığını **ispat yükü sigortacıya aittir**.

▪ MADDE 1420- ZAMANAŞIMI

(1) Sigorta sözleşmesinden doğan bütün istemler, **alacağın muaccel olduğu tarihten başlayarak iki yıl** ve 1482'nci madde hükmü saklı kalmak üzere, sigorta tazminatına ve sigorta bedeline ilişkin istemler her hâlde rizikonun

gerçekleştiği tarihten itibaren altı yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

▪ MADDE 1423- AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

(1) Sigortacı ve acentesi, sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce, gerekli inceleme süresi de tanınmak şartıyla kurulacak sigorta sözleşmesine ilişkin tüm bilgileri, sigortalının haklarını, sigortalının özel olarak dikkat etmesi gereken hükümleri, gelişmelere bağlı bildirim yükümlülüklerini sigorta ettirene yazılı olarak bildirir. Ayrıca, poliçeden bağımsız olarak sözleşme süresince sigorta ilişkisi bakımından önemli sayılabilecek olayları ve gelişmeleri sigortalıya yazılı olarak açıklar.

(2) Aydınlatma açıklamasının verilmemesi hâlinde, sigorta ettiren, sözleşmenin yapılmasına on dört gün içinde itiraz etmemişse, sözleşme poliçede yazılı şartlarla yapılmış olur. Aydınlatma açıklamasının verildiğinin ispatı sigortacıya aittir.

▪ MADDE 1427- TAZMİNAT ÖDEME BORCU- TEMERRÜT -

(1) Aynen tazmine ilişkin sözleşme yoksa **sigorta tazminatı nakden ödenir.**

(2) Sigorta tazminatı veya bedeli, **rizikonun gerçekleşmesini müteakip ve rizikoyla ilgili belgelerin sigortacıya verilmesinden sonra sigortacının edimine ilişkin araştırmaları bitince** ve her hâlde 1446 ncı maddeye göre yapılacak **ihbardan kırkbeş gün sonra muaccel olur.** Can sigortaları için bu süre onbeş gündür. Sigortacıya yüklenemeyen bir kusurdan dolayı inceleme gecikmiş ise süre işlemez.

(3) Araştırmalar, 1446 ncı maddeye göre yapılacak **ihbardan başlayarak üç ay içinde** tamamlanamamışsa; sigortacı, tazminattan veya bedelden mahsup edilmek üzere, tarafların mutabakatı veya anlaşmazlık hâlinde mahkemece yaptırılacak ön ekspertiz sonucuna göre süratle tespit edilecek hasar miktarının veya bedelin **en az yüzde ellisini avans** olarak öder.

- Rizikonun ihbarından sonra sigortacının değerlendirme için ek bilgi ve belgeleri bildirmesine rağmen belgelerin verilmemesi veya verilen belgelerin sigortacının ödeme yapması için karar alması için yeterli olmaması durumunda temerrüt için öngörülen 45 günlük süre uygulamada ticari risklere ilişkin sigortalarda sorun yaratmaktadır.
- Mevcut YSGŞ “B.3- Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigortacının Hakları ve Yükümlülükleri” başlıklı maddesi “Sigortacı hasar miktarına ilişkin belgelerin kendisine verilmesinden itibaren bir ay içerisinde gerekli incelemelerini tamamlayıp hasar ve tazminat miktarını tespit edip sigortalıya bildirmek zorundadır.” hükmünü, “B.8- Hasar ve Tazminatın Sonuçları” başlıklı maddesi de “Sigortacı kesinleşmiş olan tazminat miktarını en geç bir ay içerisinde sigorta ettirene/sigortalıya ödemek zorundadır.” hükmünü içermektedir. Dolayısıyla, kesinleşmiş olan tazminat miktarını toplamda iki aya kadar ödeme YSGŞ’da öngörülürken, TTK madde 147’ye göre bu süre 45 gündür. TTK yürürlüğe girmeden yayımlanmış olan genel şartların kanuna aykırı olamayacağından tazminatın ödenmesi ve temerrüdü ilişkin bu hüküm yerine TTK’nın sigortalı lehine olan hükümleri geçerlidir.

■ MADDE 1429- RİZİKONUN GERÇEKLEŞMESİNDE KUSUR

(1) Sigortacı, aksine sözleşme yoksa, sigorta ettirenin, sigortalının, lehtarın ve bunların hukuken fiillerinden sorumlu bulundukları kişilerin **ihmalllerinden kaynaklanan zararları tazmin ile yükümlüdür**. Sigorta ettiren, sigortalı ve tazminat ödenmesini sağlamak amacıyla bunların hukuken fiillerinden sorumlu oldukları kişiler, **rizikonun gerçekleşmesine kasten sebep oldukları**

takdirde, sigortacı tazminat borcundan kurtulur ve aldığı primleri geri vermez.

▪ **MADDE 1435- BEYAN YÜKÜMLÜLÜĞÜ- Sözleşmenin yapılmasında**

(1) Sigorta ettiren sözleşmenin yapılması sırasında bildiği veya bilmesi gereken tüm önemli hususları sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. **Sigortacıya bildirilmeyen, eksik veya yanlış bildirilen hususlar, sözleşmenin yapılmasını veya değişik şartlarda yapılmasını gerektirecek nitelikte ise, önemli kabul edilir.** Sigortacı tarafından yazılı veya sözlü olarak sorulan hususlar, aksi ispat edilinceye kadar önemli sayılır.

▪ **MADDE 1439- BEYAN YÜKÜMLÜLÜĞÜNE AYKIRILIĞIN YAPTIRIMI**

(1) Sigortacı için önemli olan bir husus bildirilmemiş veya yanlış bildirilmiş olduğu takdirde, sigortacı 1440 ıncı maddede belirtilen süre içinde **sözleşmeden cayabilir veya prim farkı isteyebilir.** İstenilen prim farkının on gün içinde kabul edilmemesi hâlinde, sözleşmeden cayılmış kabul olunur. Önemli olan bir hususun **sigorta ettirenin kusuru sonucu öğrenilememiş olması veya sigorta ettiren tarafından önemli sayılmaması durumu değiştirmez.**

(2) Rizikonun gerçekleşmesinden sonra, sigorta ettirenin ihmali ile beyan yükümlülüğü ihlal edildiği takdirde, bu ihlal tazminatın veya bedelin miktarına yahut rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte ise, **ihmalin derecesine göre tazminattan indirim yapılır.** Sigorta ettirenin kusuru kast derecesinde ise beyan yükümlülüğünün ihlali ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, sigortacının tazminat veya bedel ödeme borcu ortadan kalkar; bağlantı yoksa, sigortacı ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak sigorta tazminatını veya bedelini öder.

➤ **Sözleşmenin yapılması sırasındaki beyan yükümlülüğü kapsamın-**

da TTK madde 1440'a göre sigortacının bildirim yükümlülüğünün ihlal edilmiş olduğunu öğrendiği tarihten itibaren caymanın onbeş gün içinde sigorta ettirene bildirilmesi gerekir. Madde 1441'e göre de cayma hâlinde, sigorta ettiren kasıtlı ise, sigortacı rizikoyu taşıdığı süreye ait primlere hak kazanır.

- Sözleşme süresi içindeki beyan yükümlülüğü kapsamında TTK madde 1445'e göre rizikonun gerçekleşmesi veya mevcut durumun ağırlaşması ihtimalini ya da sözleşmede riziko ağırlaşması olarak kabul edilebilecek olayların varlığını öğrendiği takdirde, bu tarihten itibaren bir ay içinde sözleşmeyi feshedebilir veya prim farkı isteyebilir. Farkın on gün içinde kabul edilmemesi hâlinde sözleşme feshedilmiş sayılır. İhmalin derecesine göre, tazminattan veya bedelden indirim yapılır; sigorta ettirenin kastı hâlinde ise meydana gelen değişiklik ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, sigortacı sözleşmeyi feshedebilir; bu durumda sigorta tazminatı veya bedeli ödenmez. Bağlantı yoksa, sigortacı ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak sigorta tazminatını veya bedelini öder.
- Riziko gerçekleştiğinde beyan yükümlülüğü kapsamında TTK madde 1446'ya göre rizikonun gerçekleştiğine ilişkin bildirimin yapılmaması veya geç yapılması, ödenecek tazminatta veya bedelde artışa neden olmuşsa, kusurun ağırlığına göre, tazminattan veya bedelden indirim yoluna gidilir.

MADDE 1453- MAL SİGORTALARI- MENFAAT VE KAPSAMI

(1) Rizikonun gerçekleşmemesinde menfaati bulunanlar, bu menfaatlerini mal sigortası ile teminat altına alabilirler.

(2) Rizikonun gerçekleşmesi sonucu doğan **kazanç kaybı ile sigorta edilen malın ayıbından doğan hasarlar**, aksine sözleşme yoksa, **sigorta kapsamında değildir**. Mal bağlamında kazancın, makul sınırı aşan kısmı sigorta edilemez.

▪ TAZMİNAT İLKESİ

TTK madde 1460 hükmüne göre sigorta değeri sigorta olunan menfaatin tam değeridir ve madde 1461'e göre de sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlıdır.

Prensip sigorta bedelinin sigorta değerine eşit olmasıdır. Bununla birlikte tazminata esas alınacak değer rizikonun gerçekleştiği andaki değerdir. Sigortacının sorumluluğunun sigorta değeri üzerine kurulu olduğuna ilişkin ayrıksı durumlar olan eksik sigorta, aşkın sigorta, takseli sigorta ve birden çok sigortaya ilişkin hükümler aşağıdadır.

MADDE 1462- EKSİK SİGORTA

(1) Sigorta bedeli, sigorta değerinden az olduğu takdirde, sigorta edilmiş menfaatin bir kısmının zarara uğraması hâlinde sigortacı, aksine sözleşme yoksa, sigorta bedelinin sigorta değerine olan oranına göre tazminat öder.

MADDE 1463- AŞKIN SİGORTA

(1) Sigorta bedeli sigorta olunan **menfaatin değerinin üstünde** ise, **aşan kısım geçersizdir**. Bu sebeple, sigorta bedeli ile sigorta priminin onu karşılayan kısmı indirilir ve tahsil edilmiş fazla prim geri verilir.

(2) Sigorta ettirenin, mali çıkar sağlamak amacıyla **kötüniyetle yaptığı** aşkın sigorta sözleşmesi **geçersizdir**. Sözleşme yapılırken geçersizliği bilmeyen sigortacı, durumu öğrendiği sigorta döneminin sonuna kadar **prime hak kazanır**.

- TTK madde gerekçesinde belirtildiği üzere bu maddede “Önce-likle kasıtlı aşkın sigorta, mali çıkar sağlama niyetine bağlanmıştır. Ayrıca, kasıtlı yapılan aşkın sigorta ile istemeden meydana gelen aşkın sigortanın aynı düzenlemelere tabi tutulması uygun görülmemiştir. Zira, mevcut durumda, sigorta edilen menfaat tamamen hasara uğrar ve aşkınlık tespit edilemezse, sigortalı sigorta değerinden daha fazla tazminat almakta; aşkınlık anlaşılırsa da sadece aşan kısım geçersiz kabul edilmektedir. Bu noktada, söz konusu hüküm herkesi aşkın sigorta yapmaya itecek bir mahiyettedir. Halbuki, kasıtlı aşkın sigortanın geçersiz kabul edilmesi, kişilerde caydırıcılık etkisi yaratacaktır.”

MADDE 1464- TAKSELİ SİGORTA

(1) Taraflar sözleşme ile sigorta değerini belirli bir para olarak belirlemişlerse, bu para taraflar arasında, **sigorta değeri için esas olur.**

(2) Takse **esaslı şekilde fahiş ise**, sigortacı **taksenin indirilmesini isteyebilir. Umulan kazanç** takselenmiş ise, taksenin sözleşme yapıldığı sırada **ticari tahminlere göre elde edilmesi mümkün görülen kazancı aşması hâlinde** sigortacı bunun **indirilmesini** isteyebilir.

MADDE 1465- BİRDEN ÇOK SİGORTA

(1) Aynı menfaatin, aynı rizikolara karşı, aynı süre için, **birden çok sigortacıya, aynı veya farklı tarihlerde sigorta ettirilmesi hâlinde sigorta ettirene sigorta bedelinden daha fazlası ödenmez.**

(2) Birden çok sigortada, sigorta ettiren, **sigortacılardan herbirine** hem rizikonun gerçekleştiğini hem de aynı menfaat için yapılan **diğer sigortaları bildirir**. Bu hükme aykırılık hâlinde 1446 ncı madde hükmü uygulanır.

- TTK madde gerekçesinde belirtildiği üzere eski TTK’da “birden çok sigorta” ana başlığı altında müşterek, kısmi ve çifte sigorta düzenlenmiş olmakla birlikte her üç sigorta uygulamasının ortak noktalarını içeren, diğer bir ifade ile genel bir “birden çok sigorta” tanımını veren bir madde bulunmadığından bu maddede öncelikle birden çok sigortanın ne olduğu hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, birden çok sigortada zarar sigortacılar arasında, tek bir sigortacıyla yapılan sözleşmeye göre farklı şekillerde tazmin edileceğinden, sigorta ettirene, riziko gerçekleştiğinde diğer sigortacılara bilgi verme yükümlülüğü getirilmiştir.

MADDE 1466- MÜŞTEREK SİGORTA

(1) Bir menfaat **birden çok sigortacı** tarafından **aynı zamanda, aynı süreler için** ve **aynı rizikolara karşı** sigorta edilmişse, yapılan birden çok sigorta sözleşmesinin hepsi, ancak sigorta olunan **menfaatin değerine kadar geçerli sayılır**. Bu takdirde **sigortacılardan her biri**, sigorta bedellerinin toplamına göre, **sigorta ettiği bedel oranında** sorumlu olur.

(2) Sözleşmelere göre sigortacılar **müteselsilen sorumlu oldukları takdirde**, sigortalı, uğradığı zarardan fazla bir para isteyemeyeceği gibi, sigortacılar-
dan her biri yalnız kendi sözleşmesine göre ödemekle yükümlü olduğu bedele

kadar sorumlu olur. Bu hâlde ödemede bulunan sigortacının diğer sigortacılara karşı haiz olduğu rücu hakkı, sigortacıların sigortalıya sözleşme hükümlerine göre ödemek zorunda oldukları bedeller oranındadır.

- Sigorta ettiren ile şirket arasında serbestçe belirlenebilmekte olup uygulamada açık ve kapalı koasürans olarak akdedilebilmektedir. Kapalı koasürans uygulaması sigortacının sigortalı ettirene karşı tek başına sorumlu olduğu bir sigorta teminatından kaynaklanan yükümlülüğünü geri planda başka sigortacı veya sigortacılarla yaptığı özel anlaşmalar çerçevesinde kısmen veya tamamen paylaşmasıdır; bu nedenle de bir reasürans niteliğini taşımaktadır. 16 Müşterek sigorta (koasürans) şartlarına göre düzenlenen işlerse ekspertiz sürecine ilişkin esaslar SEDDK tarafından 22.09.2021 tarihinde yayımlanan Müşterek Sigortalarda Ekspertiz Sürecine İlişkin Genelge (2021/16) ile belirlenmiştir. Bu genelge hükümlerine göre özetle:

- Koasürans protokollerinde ve/veya sözleşmelerinde jeranın belirlenmiş olması esastır. İlgili koasürans protokollerinde jeranın belirlenmemiş olması halinde en yüksek pay sahibi sigortacı jeran olarak kabul edilir; en yüksek paya sahip birden fazla sigortacının bulunması halinde poliçenin düzenlenmesinden itibaren en geç 3 iş günü içerisinde jeran şirketi belirler.

- Hasar sürecinin yönetimi jeranın sorumluluğundadır, hasar ihbarı gecikmeksizin jerana bildirilir. Sigorta eksperinin jeran tarafından atanması esastır.

- Muafiyet ile müşterek sigorta uygulaması karşılaştırıldığında, mu-

---

16 ÜNAN, Prof. Dr. Samim, “Türk Ticaret Kanunu Şerhi- Altıncı Kitap Sigorta Hukuku Cilt II, 2016, s. 170.

afiyyette belli bir tutara ya da sigorta bedelinin belli bir yüzdesine kadar olan hasarlar tamamen sigortalının üzerinde kalmakta ve sadece belirlenen tutar veya oranı aşan kısımlar ödenmekte ya da zararın belirlenen bir tutar veya yüzdeyi aşması durumunda tamamı şirket tarafından karşılanmakta iken, müşterek sigortada zararın her zaman için önceden belirlenen bir oranı sigortalının üzerinde kalmakta ve kalan kısmı şirket tarafından karşılanmaktadır. Uygulamada muafiyet hasarın belirli bir oranı şeklinde de belirlenebilmektedir. Hasar üzerinden yüzde oran şeklinde belirlenen muafiyet müşterek sigorta ile aynı sonucu verir.¹⁷

Tarife priminde değişikliğe sebebiyet veren uygulamalardan olan muafiyet uygulaması hasarın belirli bir kısmının sigortalı tarafından üstlenilmesini ifade eden muafiyet tenzili muafiyet ve entegral muafiyet olmak üzere iki sınıfa ayrılmaktadır. **Tenzili muafiyet**, meydana gelen hasarın belli bir miktarının sigortalı tarafından yüklenilmesini ifade eder. Bu miktar sigorta bedelinin veya hasarın belli bir yüzdesi veya maktu bir bedel olarak belirlenebilir. **Entegral muafiyet** uygulamasında ise sigorta dönemi içinde meydana gelen ve belli bir miktarın altında kalan hasarın, sigortalı tarafından, hasarın bu miktarı aşması durumunda ise tamamının sigorta şirketi tarafından ödenmesi öngörülür. Sigorta bedelinin **belli bir yüzdesi veya maktu** olarak belirlenebilir.¹⁸

Şirket tarafından teminat altına alınan risklerden birinin gerçekleşmesi sonucu ortaya çıkan zarar nedeniyle ödenmesi gereken tazminatın hesaplanmasında, sözleşme gereği ya da sigorta ettirenin yükümlülüklerine uymaması nedeniyle dikkate alınması gereken **birden**

---

17 T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, Hasar ve Tazminat İşlemleri Denetim Rehberi s. 38- 40, Ocak 2016, Güncelleme: 31 Aralık 2015, (<https://www.hmb.gov.tr/denetim-rehberleri>)

18 T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, Yazım ve Fiyatlandırma İşlemleri Denetim Rehberi, s. 50, Aralık 2011, (<https://www.hmb.gov.tr/denetim-rehberleri>)

fazla indirim kaleminin aynı anda mevcut olması halinde, eksik sigorta, muafiyet, indirim ve müşterek sigorta silsilesine göre uygulama yapılarak ödenecek tazminat tutarının belirlenmesi gerekmektedir. Şöyle ki, meydana gelen hasar tutarına önce eksik sigorta oranı uygulanarak indirilecek eksik sigorta tutarı, daha sonra muafiyet oranı uygulanarak indirilecek muafiyet tutarı hesaplanmalı ve bu tutarlar oluşan hasardan düşürülerek ödemeye esas tutar elde edilmelidir. Eğer oluşan hasardan, tek sürücü indiriminde olduğu gibi ilave bir indirim yapılması söz konusu ise aksi belirtilmedikçe bu indirimin ödemeye esas tutar üzerinden hesaplanması ve yapılması gerekir. Açıklanan silsile takip edilerek ulaşılan tutar üzerinden, varsa en son müşterek sigorta oranı uygulanarak ödenecek tazminat tutarı hesaplanır.¹⁹

MADDE 1467- ÇİFTE SİGORTA

(1) Değerinin tamamı sigorta olunan bir menfaat, **sonradan aynı veya farklı kişiler tarafından, aynı rizikolara karşı, aynı süreler için sigorta ettirilemez**; sigorta ettirilmişse, sigorta ancak aşağıdaki hâl ve şartlarda geçerli sayılır:

a) Sonraki ve önceki sigortacılar onay verirlerse; bu takdirde, sigorta sözleşmeleri aynı zamanda yapılmış sayılarak riziko gerçekleştiğinde sigorta bedeli, 1466 ncı maddede gösterilen oranda sigortacılar tarafından ödenir.

b) Sigorta ettiren, önceki sigortadan doğan haklarını ikinci sigortacıya devir veya o haklardan feragat etmişse; bu takdirde, devir veya feragatin ikinci sigorta poliçesine yazılması şarttır; yazılmazsa ikinci sigorta sözleşmesi geçersiz sayılır.

---

19 T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, Hasar ve Tazminat İşlemleri Denetim Rehberi s. 45, Ocak 2016, Güncelleme: 31 Aralık 2015.

c) Sonraki sigortacının, ancak önceki sigortacının ödemediği tazminattan sorumluluğu şart kılınmış ise; bu hâlde önceden yapılmış olan sigortanın ikinci sigorta poliçesine yazılması gerekir; yazılmazsa, ikinci sigorta sözleşmesi geçersiz sayılır.

- YSGŞ “Tazminatın Ödenmesi” başlıklı B.6.3’de özel bir düzenleme bulunmaktadır. Buna göre “*Rizikonun gerçekleşmesi anında sigortalı şeyler hem yangın hem de nakliyat poliçesi kapsamında teminat altına alınmış ise, yangın sigortacısının yükümlülüğü nakliyat sigortacısının yükümlülüğünden sonra başlar.*”

MADDE 1468- KISMİ SİGORTA

(1) Sigorta olunan menfaatin değeri önceki sözleşmeyle tamamen teminat altına alınamamışsa bu menfaat, **geri kalan değerine kadar bir veya birkaç defa daha sigorta ettirilebilir**. Bu takdirde, o menfaati sonradan sigorta eden sigortacılar, **bakiyeden dolayı** sözleşmenin yapılış tarihleri sırasıyla sorumlu olurlar. Aynı günde yapılmış olan sözleşmeler, aynı anda yapılmış sayılır.

Kısmi sigortaya ilişkin yargı kararları ile müşterek sigorta ve kısmi sigorta arasındaki temel farkın müşterek sigortanın aynı zamanda yapılmış olması gerekirken kısmi sigortada sigortaların aynı zamanda yapılmış olmasının gerekmemesidir.²⁰

20 KARAYAZGAN, Av. Dr. Ahmet, “Sigorta Sözleşmelerinde Hasar”, 2023, s. 113.

MADDE 1470- SİGORTA EDİLEN MENFAATİN SAHİBİNİN DEĞİŞMESİ

(1) Sigorta edilen menfaatin sahibinin değişmesi hâlinde, **aksine sözleşme yoksa, sigorta ilişkisi sona erer.**

“TTK’nın 1470. maddesinde “mal sahibi” ifadesi yerine “menfaat sahibi” ifadesi kullanılmıştır. TTK m.1453 gereğince rizikonun gerçekleşmemesinde menfaati bulunanlar söz konusu menfaatlerini mal sigortası ile teminat altına alabilirler. Örneğin bir eşya üzerinde sınırlı bir ayni hak sahibi olan bir kişi bu menfaatini istediği rizikolara karşı mal sigortası ile teminat altına alabilir. Mal sigortalarında menfaat ekseriyetle mülkiyet hakkına ilişkin bir menfaattir. Dolayısıyla sınırlı ayni hak sahibi uygulamada kendi menfaatini sigorta ettirmek yerine, malikin eşya üzerindeki mülkiyet hakkını onun adını belirterek sigorta ettirmektedir.”²¹²²

MADDE 1471- ZARAR GÖREN MAL VE ZARARIN GERÇEKLEŞTİĞİ YERDE DEĞİŞİKLİK YAPMAMA

(1) Sigorta ettiren, hasarın saptanmasından önce, hasar konusu yerde ve malda, hasar sebebinin veya zarar miktarının belirlenmesini güçleştirecek veya

---

21 GÜNAY, M. Barış- Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y.2013, Sa. 1-2., s. 691.

22 YSGŞ C.5- “Menfaat Sahibinin Değişmesi” başlıklı maddesi: “Sözleşme süresi içinde; menfaat sahibinin değişmesi halinde sigortanın hükmü devam eder ve sigorta ettirenin sözleşmeden doğan hak ve borçları yeni hak sahibine geçer. Değişiklik halinde, sigorta ettiren/sigortalı ve sigortanın varlığını öğrenen yeni hak sahibi durumu onbeş gün içinde sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Sigortacı değişikliği, yeni hak sahibi de sigortanın varlığını öğrendiği tarihten itibaren sekiz gün içinde sözleşmeyi feshedebilir. Süresinde kullanılmayan fesih hakkı düşer. Feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, gün esaslı üzerinden hesap edilir ve fazlası yeni hak sahibine geri verilir. Sigortalı şeylerin sahibinin değişmesi anında ödenmesi gerekli prim borçlarından, sigorta ettiren ile fesih hakkının kullanmayan yeni hak sahibi birlikte sorumludur. Sigorta ettirenin ölümü halinde, sözleşmeden doğan bütün hak ve borçlar yeni hak sahibine geçer.”

engelleyecek bir **değişiklik yapamaz**; meğerki, bu değişiklik sigortacının onayı veya zararı azaltma amacı ile yapılmış olsun.

(2) Bu yükümlülüğün **kusurlu ihlalinde**, ihlal ile zarar arasında **illiyet bulunması** şartıyla, **kusurun ağırlığına göre tazminattan indirimde gidilir**.

- “Yeni ihdas edilmiş bir hüküm olan TTK m.1471 ile sigorta ettirene ve sigortalıya yeni bir külfet getirilmektedir. Maddeye göre sigorta ettiren, hasarın saptanmasından önce, hasar konusu yerde ve malda, hasar sebebinin veya zarar miktarının belirlenmesini güçleştirecek veya engelleyecek bir değişiklik yapamaz .... Zarar gören mal ve zararın gerçekleştirdiği yerde değişiklik yapmama yasağının iki istisnası vardır. Birincisi sigortacının onayı, ikincisi ise zararı azaltma ya da gerekçedeki ifadesiyle değişiklik yapılmadığı takdirde zararın daha da artacak olmasıdır.”²³

MADDE 1472- HALEFİYET

(1) Sigortacı, sigorta tazminatını ödediğinde, hukuken sigortalının yerine geçer. Sigortalının, gerçekleşen zarardan dolayı sorumlulara karşı dava hakkı varsa bu hak, **tazmin ettiği bedel kadar, sigortacıya intikal eder**. Sorumlulara karşı bir dava veya takip başlatılmışsa, sigortacı, mahkemenin veya diğer tarafın onayı gerekmeksizin, halefiyet kuralı uyarınca, sigortalısına yaptığı ödemeyi ispat ederek, dava veya takibi kaldığı yerden devam ettirebilir.

---

23 GÜNAY, M. Barış- Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y.2013, Sa. 1-2, s. 695.

(2) Sigortalı, birinci fıkraya göre sigortacıya geçen haklarını ihlal edici şekilde davranırsa, sigortacıya karşı sorumlu olur. Sigortacı **zararı kısmen tazmin** etmişse, sigortalı kalan kısımdan dolayı sorumlulara karşı sahip olduğu başvurma hakkını korur.

IX- YANGIN HASARLARINA İLİŞKİN YARGITAY KARARLARI

❖ Hukuk Genel Kurulu- HGK., E. 2012/490 K. 2012/764 T. 7.11.2012

➤ Karar Halefiyet düzenlemesine ilişkin bir rücu davasının temyizine ilişkindir:

“...Davacı vekili, **müvekkili sigorta şirketinin sigortalısı R.. Ltd. Şti’nin kiracı olarak kullandığı ve mülkiyeti S..A..’ye ait fabrika binasının** 13.08.2005 tarihli ve 7892689 poliçe numaralı Klasik Yangın Poliçesi tahtında ilk poliçede sigortalı olarak R...Ltd. Şti. olarak, daha sonra bu poliçeye zeyilname yapılarak bu kez **sigorta ettiren R.. Ltd.Şt. ve sigortalı da S..A...olarak** sigortalandığını, bu binanın **tapu sahibi S..A..tarafından** 01.01.2006 tarihli kira sözleşmesi uyarınca boya fabrikası olarak kullanılmak üzere kiralandığını, yerin **R...Ltd. Şt isimli kiracının** kullanımındayken 02.06.2006 tarihinde yangın meydana geldiğini, fabrika binasında maddi zarar oluştuğunu, zarardan öncelikle Borçlar Kanununun **kira sözleşmesine ilişkin hükümleri ile BK’nun 41, 55 ve 100. maddesi uyarınca R.. İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti’nin** sorumlu olduğunu, bu şirketin de işyerinde çıkacak yangın sonucu üçüncü kişilere vereceği zararlarla ilgili olarak davalı xxx Sigorta AŞ’ne 07.08.2005 tarihli sigorta poliçesi ile yangın mali mesuliyet sigortası teminatı ile 253.5005,00 TL’na kadar

sigorta yaptırdığını, dolayısıyla dava konusu zarardan davalı zzz Sigorta A.Ş'nin de sorumluluk poliçesi tahtında sorumlu olduğunu ileri sürerek, müvekkilince sigortalısına ödenen 32.317,13 YTL'nin 01.09.2006 ödeme tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanun'un 4489 sayılı kanun ile değişik 2. maddesindeki faiz oranı üzerinden işleyecek faizi ile birlikte davalıdan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, 02.06.2006 tarihinde **R...İnşaat Malz. San. Tic. Ltd. Şti. isimli şirketin kullanımındaki boya fabrikasında yangın çıktığını, bina maliki-nin S.. A., kiracısının ise R..Ltd.Şti olduğunu, S..A.'nin kendi binasını yine kendisine ait R.. Ltd.Şti.ne (şirketin yetkilisi olduğundan) kiraladığını, kiralamanın muvazaalı olduğunu, yangın sonucu emtia ve binada hasarlar oluştuğunu, yangının meydana geldiği şirketin emtiası için ise .....poliçe numarasıyla müvekkili sigorta şirketine sigortalı olduğunu, şirketin binasının da davacı tarafın yangın poliçesi ile teminat altına alındığını, davacı tarafın poliçesinde sigortalı ve aynı zamanda sigorta ettirenin R.. Ltd.Şti olduğunu, bu poliçe gereği de R... Ltd.Şti.'nin hasarının davacı tarafça ödendiğini, **müvekkili şirketin poliçesiyle R... ltd.Şti'nin emtialarına gelebilecek hasarları teminat altına alındığını, davacı tarafın, binada meydana gelen hasarlarla ilgili zarar gören şirketin bulunduğu tapu maliki S..A...'ye ödeme yaptığını, bu kişiye ödenen tazminatın rücu kapsamı dışında olduğunu, yangın mali mesuliyet sigortasının zarar gören 3. şahısların zararları için söz konusu olup, sigortalının kiralayanına vereceği zararlar için ayrı bir poliçe gerektiğini, sonradan yapıldığı ileri sürülen zeyilname ile sigorta ettirenin R... ltd. Şti., sigortalı bina sahibinin ise S.. A...olarak belirtildiğini, bu zeyilnameyi kabul etmediklerini, davacı tarafın sigortalısı ve sigorta ettireninin R..İnş.Malz.San. Tic.ltd.Şt olup, bu şirketin sahibi ve yetkilisinin S...A..olduğunu, **kiracı şirket ile bina sahibinin aynı kişi olduğunu** savunarak, davanın reddini istemiştir.****

---- davacı sigorta şirketinin binaya gelen zarar için dava dışı sigortalısı S...A...ye ödemede bulunup ibraname alarak halefi sıfatı ile fabrika binasının kiracısı/kullanıcısı olan R...Ltd.Şt.nin yangın olayında sorumluluğu

bulunduğu, ödediği bedeli bu şirketten alma hakkını saklı tutarak iş yeri mali mesuliyet sigortası ile sigorta yaptırılan davalı şirketten rücuen tahsilini istediği, davacı sigorta şirketinin dayandığı poliçede sigorta ettiren olan R.. Ltd Şti'nin TTK 1301.maddesi anlamında halefiyete göre dava açılacak 3.kişi konumunda olup olmadığının belirlenmesi gerekeceği, sigorta poliçesinde sigortalı ve/veya sigorta ettiren olarak yer alan kişilerin üçüncü kişi olamayacağı, ancak bu kişilerin dışındaki şahısların kendilerine rücu edilebilecek kişiler olacağı, davacı sigorta şirketinin poliçeden kaynaklanan zarar gören bina sahibi sigortalı S.. A...’ye yaptığı ödeme dolayısıyla S...A...’nin haklarına halef olsa bile aynı poliçede S... A...’nin sigortalı ve R... Ltd.Şt’nin de sigorta ettiren olarak yer aldığından, esasen sigortalının üçüncü şahıs durumunda olmayan sigorta ettirene dönemeyeceği, dolayısıyla halefiyete dayanan bu davayı açamayacağı, alacağın temlikî koşullarının oluşmadığı, böylece dava dışı R...Ltd. Şt’nin sorumlu olmadığı kabul edilmesi nedeniyle, buna bağlı olarak bu şirketin sigortacısı olan davalı sigorta şirketinin de sorumlu tutulamayacağı sonucuna varılarak davanın reddine karar verilmiştir.

Karar, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

2- Davacı vekili, davacı şirkete yangın sigorta poliçesi ile sigortalı taşınmazda çıkan yangın nedeniyle oluşan hasar bedelinin rücuen tahsilini istemiştir.

Davacı şirket tarafından düzenlenen 7892689 numaralı klasik yangın poliçesinde dava dışı R...İnşaat Malzemeleri San ve Tic Ltd Şti sigortalı iken, (1) numaralı zeyil- name ile sigortalı bina sahibi S.. A..., sigorta ettiren de R...İnşaat Malzemeleri San ve Tic Ltd Şti olarak değiştirilmiştir. S...A...’ye ait olan bina dava dışı R...İnşaat Malzemeleri San ve Tic Ltd Şti’ne kiralanmıştır. Davalı xxx Sigorta AŞ ise, sigortalısı R.. İnşaat Malzemeleri San ve Tic Ltd Şti olan “Yangın Mali Sorumluluk ve 3.Şahıs Sorumluluk Teminatı” da verilen 2815715 numaralı “XL İşyerim Sigorta Poliçesi”ni düzenleyen sigorta şirkettir. **Kiracının zilyetliğinde iken çıkan yangında** davacı şirkete sigortalı binada hasar meydana geldiği ve davacı tarafından hasar bedelinin sigortalısına ödendiği tarafların kabulündedir. 01.09.2006 tarihinde davacıdan sigorta bedelini alan S...

A...“İbraname, Mutabakatname ve Tazminat Makbuzu” başlıklı belgede “... xxx Sigorta AŞ dahil ve fakat bununla sınırlı olmaksızın üçüncü şahıslara karşı olan tüm alacak ve dava haklarımı ödediği tazminat miktarı olan 32.317,00 YTL’ye kadar BK m.162 vd. ve TTK m.1301 uyarınca ZZZ Sigorta AŞ’ne devir ve temlik ettiğimi gayrikabili rücu kabul ve beyan ederim” demek suretiyle davaya konu olay nedeniyle sorumlu olanlardan olan 32.317 YTL tutarındaki alacağını B.K.nunun 162 ve devamı maddeleri uyarınca davacı şirkete temlik etmiştir. Bu durumda davacı şirketin sigorta ilişkisi dışında alacağın temliki hükümlerine göre talep hakkı bulunması nedeniyle, mahkemece işin esasına girilerek, sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçeyle davanın reddedilmesi doğru görülmemiş, hükmün bu nedenle davacı yararına bozulması gerekmiştir...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.”

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulu’nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulu’nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

❖ 17. Hukuk Dairesi 2017/4511 E., 2017/9489 K.

“Davacılar vekili, müvekkilin maliki olduğu un fabrikasının davalı şirket nezdinde Yangın Sigortası Poliçesi ile sigortalı olduğunu, yağın yağmur nedeniyle oluşan taşkın neticesinde fabrika deposundaki buğdayların hasarlandığını, hasar miktarının 5.094.193,44 TL olduğunu belirterek 5.094.193,44 TL hasar bedelinin 23.01.2012 tarihinden itibaren işleyecek ticari

temerrüt faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir. Davalı ... şirketi vekili, sigortalanan işyerinde **sel hadisesinin meydana gelmediğinin açık olduğunu, gerçekten bir zarar var ise de bunun emtianın nem oranının ve dolayısıyla kızıışmanın artması ile gerçekleştiğini, Yangın Sigortası Genel Şartları'nın A.4.4. maddesi uyarınca bu şekilde meydana gelen hasarın teminat kapsamı dışında olduğunu**, su basması olayının gerçekten yaşandığı kabul edilse dahi davacı ... ettirenin **Yangın Sigortası Polİçe Genel Şartları'nın B.1/1.2 uyarınca gerekli kurtarma ve yardım önlemlerini almadığını** ve bu yükümlölüklerini ihlal ettiğini, bunun yanı sıra **Yangın Sigortası Polİçe Genel Şartları'nın B.1/1.7 maddesinde yer alan araştırma ve inceleme yapılmasına izin verme yükümlölüğünü ihlal ettiğini belirterek** davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, davanın kabulüne, 5.094.193,44 TL tazminatın 05.04.2012 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, davacıya avans olarak ödenen 1.004.348,08 TL'nin infazda nazara alınarak toplam alacak miktarından mahsubuna, karar verilmiş; hüküm, davalı vekilince temyiz edilmiştir.

Dosyadaki yazılara kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davalı vekilinin yerinde görülmeyen bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün ONANMASINA, aşağıda dökümü yazılı 260.988,27 TL kalan onama harcının temyiz eden davalıdan alınmasına 24/10/2017 gününde oybirliğiyle karar verildi.

❖ 4. Hukuk Dairesi 2024/5633 E. , 2024/13127 K.

Yangın	Sigortası	Genel	Şartları	B.8-	Hasar
ve	Tazminatın	Sonuçları	başlıklı	bölümün	8.1

fıkrası:” Sigortacı kesinleşmiş olan tazminat miktarını en geç bir ay içerisinde sigorta ettirene/sigortalıya ödemek zorundadır” hükmüne haizdir. Davacı taraf davalı ... şirketine 17.06.2019 tarihinde hasar ihbarında bulunmuş, 22.07.2019 tarihinde sigortacının eksper tarafından kesin rapor tanzim edilmiştir. Bu duruma göre yukarıdaki **genel şart maddesinde belirtildiği üzere kesin raporun tanziminin 1 ay sonrası olan 22.08.2019 tarihinde davalı ... şirketinin temerrüde düştüğü gözetilerek karar verilmesi gerekirken,** davalı sigortanın ödeme yapmaması üzerine davacı tarafın 2.kez sigorta şirketine ödeme için başvurduğu tarihten 1 ay sonraki 02.05.2020 tarihinin temerrüt tarihi olarak kabul edilmesi hatalı olmuştur.

❖ **11. Hukuk Dairesi, 20.12.2011 tarihli ve 2010/6889 E., 2011/17371 K.**

Davacı vekili, müvekkilinin evinin davalı sigorta şirketince **yangın sigortası ile sigortalandığını, ek kloz ile dahili su, fırtına, sel ve su baskınları için de teminat sağlandığını,** 30.01.2008 tarihinde aniden bastıran yağmur ve dolu- nun etkisi ile evin hasar gördüğünü, davalı tarafın yangın sigortası genel şartları uyarınca **riskin teminat dışı kaldığından bahisle hasarı ödemediğini** ileri sürerek, hasar bedeli olan 8.053,50 YTL’nin davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili, davacının evinde meydana gelen **hasarın izolasyon eksikliğinden kaynaklandığını,** yangın sigortası poliçe genel şartlarının A.4/4 maddesine göre **“... sigortalı şeylerin kendi ayıplarından doğan zararlar”ın teminat dışı olduğunu,** hasar bedelinin fahiş belirlendiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamının incelenmesinde, davacı evinde pencere ve kapı dışında meydana gelen hasarların izolasyon eksikliğinden kaynaklandığı, bu nedenle sigorta teminat kapsamı dışında kaldığı, pencere ve kapılarda meydana gelen zararın ise rüzgâr nedeni ile

meydana gelmekle sigorta teminat kapsamında bulunduğu gerekçesiyle dava-
nın kısmen kabulü ile kısmen reddine karar verilmiştir.

❖ **Hukuk Genel Kurulu- HGK: 21.05.2014 tarihli ve 2013/1082 E.,
2014/680 K.**

“...**Bina ve yapı eserlerinden doğan sorumluluğa**” ilişkin olarak, **kusur-
suz sorumluluk/ağırlaştırılmış sebep/ağırlaştırılmış objektif sorumlulu-
ğa** ilişkin kuralların uygulanacağına doktrinde ve uygulamada görüş birliği
bulunmaktadır.

Bina veya yapı eserlerinden doğan sorumluluğu için;

Bina veya sair inşa eserinin maliki olmak ve zararın doğmasında bina veya
sair inşa eserinin yapılmasındaki bozukluktan veya bakımındaki bir noksandan
meydana gelmesi gerekir.

Malikin, bina ya da tesisin tehlike taşımayacak bir durumda bulunmasını
sağlama yükümlülüğü, yalnız onu kullananlara karşı değil, herkese karşı vardır.

Mülga 818 sayılı BK m.58 kapsamında, sorumluluğun doğmasında, **yapılış-
taki bozukluk-bakım eksikliği ayrımının** bir önemi bulunmamaktadır. Zira
**malikin sorumlu olması için bakım eksikliği veya yapıdaki bozukluktan
herhangi birinin varlığı yeterli görülmektedir.** Her iki olasılıkta da yalnızca
malikin sorumluluğu söz konusu olmaktadır.

Bir bina veya yapı eserini malikinin mülga 818 sayılı BK m.58’e göre sorum-
lu tutulabilmesi için, zararın, yapım bozukluğu veya bakım eksikliğinden doğ-
duğu ispatlanmalıdır. Buradaki ispat yükü zarar görene düşer.

Bununla birlikte **sorumluluğun son şartı; zararla yapım bozukluğu veya
bakım eksikliği arasında uygun illiyet bağının bulunmasıdır.** Yani zararın
yapıdaki bozukluktan veya bakımdaki eksiklikten dolayı meydana gelmiş
olması gerekmektedir. **Kanunda, bu illiyet bağının varlığı konusunda bir**

karine kabul edilmemiştir. Yapım bozukluğunu veya bakım eksikliğini ispat etmesi gereken zarar görenin, bir de illiyet bağının varlığını ispat etmesi gerekir. Ancak doktrindeki baskın görüşe göre, hakim, zarar görenin bu konudaki ispat külfetini değerlendirirken fazla katı olmamalıdır.²⁴

❖ **11. HD., E. 2015/4904 K. 2015/11753 T.**
9.11.2015

Davacı vekili, müvekkili sigorta şirketine İşyeri Güvencesi Yangın Sigortası Poliçesi ile sigortalı bulunan dava dışı ... Mağazacılık Hiz. Tic. A.Ş.'ye ait bulunan mağazada 08.04.2012 tarihinde üst katta bulunan su borusunun patlaması sebebiyle oluşan su basması neticesinde emtea ve demirbaşın hasara uğradığını, yapılan inceleme neticesinde 16.365,00 TL hasar bedelinin 31.10.2012 tarihinde sigortalıya ödendiğini, davalı bina ve işyeri maliklerinin sigortalı işyerinde oluşan zarar sebebiyle tamamen kusurlu ve zararın tamamından sorumlu olduklarını ileri sürerek 16.365,00 TL tazminatın ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalılardan müstereken ve mütesilsilen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalılar vekili, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre;

---

24 Türk Borçlar Kanunu'nda "Kusursuz Sorumluluk bölümünde" "**Yapı malikinin sorumluluğu**" başlığı altında yer alan "**Giderim yükümlülüğü**" alt başlığını düzenleyen **69. madde hükmü**: "Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki bunların yapımındaki bozukluklardan veya bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

İntifa ve oturma hakkı sahipleri de, binanın bakımındaki eksikliklerden doğan zararlardan, malikle birlikte mütesilsilen sorumludurlar.

Sorumluların, bu sebeplerle kendilerine karşı sorumlu olan diğer kişilere rücu hakkı saklıdır."

hasarın tesisatın eski olmasından ve gerekli bakım veya değişikliğin yapılmasından kaynaklandığı, taşınmazın üst kat kiracısının veya bir üçüncü kişinin kullanımından kaynaklanmadığı, hasarın meydana gelmesinde illiyet bağını kaldıran herhangi bir neden olmayıp kiracı ile tesisatın bakım ve yenilenmesine yönelik malik arasında bir sözleşme bulunmadığı, bina maliki davalıların su tesisatının bakım ve yenilenmesindeki ihmalleri nedeniyle hasarın meydana gelmesinden sorumlu oldukları, ayrıca davalıların kusursuz sorumlulukları bulunduğu gerekçesiyle, davanın kısmen kabulü ile 12.383,40 TL maddi tazminatın davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.

❖ **Hukuk Genel Kurulu, 26.04.2017 tarihli ve 2017/82 E., 2017/856 K.**

Davacı vekili, davalı ...Kimya San. Ve Tic. Ltd. Şti.>nde 24/04/2006 tarihinde iş yerinde bulunan kimyevi maddeler nedeni ile yangın çıktığını, davalı ...Kimya>nın neden olduğu yangının bir üst katında bulunan davacıya işyeri sigorta poliçesiyle sigortalı iş yerine sirayet ettiğini, 998.000,00 TL hasar bedelini 12/06/2006 tarihinde davacının sigortalısına ödendiğini, ...Kimya Sanayi>nin diğer davalı ... Sigorta nezdinde mali mesuliyet yangın sigorta poliçesinin olduğunu ileri sürerek; 998.000,00 TL>nin temerrüt faizi ile birlikte davalılardan sigorta şirketinin poliçe limiti ile sorumlu olmak kaydı ile müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı sigorta şirketi vekili, yangının müvekkili şirkete yangın poliçesine ek teminat olarak verilen 3. şahıs mali mesuliyet teminatıyla sigortalı bulunan ...Kimya Sanayi Tic. Ltd. Şti.'ne ait iş yerinden çıktığının belirlendiğini, yangının büyük çapta olup çevredeki iş yerlerinin de zarar gördüğünü, zararın teminat limiti olan 495.000,00 TL den çok daha fazla olduğu, zarar gören dava dışı Önder Kimya Dış Tic. Ltd. Şti.'ne poliçe limiti dahilinde ödeme yapıldığını, dolayısı ile sorumluluk teminatından ödenebilecek herhangi bir teminatın kalmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

Dava, işyeri sigorta poliçesine dayalı rücuen tazminat istemine ilişkindir. Davalı ...Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin işyerinde meydana gelen yangın sebebiyle adı geçen davalı ile bu davalının sigortalı bulunduğu mali mesuliyet yangın sigorta poliçesine dayanılarak, davalı sigorta şirketi aleyhine dava açılmıştır.

Garemeten ödeme ilkesi bir rizikonun gerçekleşmesi ile zarar görenlerin birden fazla olması ve tazminat alacaklarının da sigorta sözleşmesinde öngörülen sigorta bedelinden fazla olduğu hallerde, zarar görenlerden her birinin sigortacıya karşı yöneltebileceği tazminat miktarı isteminden, **sigorta bedelinin tazminat alacaklıları toplamına olan oranına göre indirim yapılmasını** öngörülmektedir. **Zarar görenlerin birden fazla olması halinde, bunlar arasında eşitlik esasını dikkate alan bu ilkenin**, zarar sigortası olan ihtiyari mali mesuliyet sigortalarında da dikkate alınması gerekmektedir. Birden fazla kişi zarar görmüşse sigortacı, poliçede gösterilen limitle sorumlu olacağından zarar gören üçüncü kişiler oranlama yoluyla (**garemeten-oranlı eşit paylaşılma esasına göre**) tazminat isteyebileceklerdir. Sigortacının sorumluluğu aynı olaydan zarar gören tüm kişilere karşı ise de sigortacının başkaca tazminat istemlerinin olabileceği bilinmeksizin zarar görenlerden birine veya birkaçına kendilerine düşecek orandan fazla ödemede bulunması ancak iyiniyete dayanıyorsa, sigortacı yaptığı ödeme çerçevesinde, diğer zarar görenlere karşı da borcundan kurtulmuş sayılacaktır. **Sigortacının yaptığı ödemelerde iyi niyetli olmadığının anlaşılması hallerinde, sigortacının yaptığı ödemeye rağmen, aynı olaydan zarar gören üçüncü kişilere karşı sorumluluğu devam edecektir.**

Somut olayda, davalı sigortacı dava konusu yangın sebebiyle zarara uğrayan dava dışı şirkete limit dahilinde ödeme yapmış, bu ödemeye birlikte sorumluluktan kurtulduğunu savunmuştur. Ancak, davalı sigorta bu gibi hallerde sorumlu olduğu tazminat yönünden zarar gören bir kişiye ödeme yaparak aynı olaydan zarar gören diğer şahıslara karşı sorumluluktan kurtulamaz. Böyle bir durumda sigortacı olay nedeniyle tüm zararları değerlendirerek gördükleri zarar

oranına göre ve limit dahilinde **“garameten” ödeme yapmak zorundadır.** Bu suretle; iyiniyetli ödemede bulunduğunu ispat etmediği sürece, davalı sigortacının olayda zarar görenlere karşı limit dahilinde sorumluluğu nazara alınarak, davacının sigortalısına verilen **zarar miktarı oranında garameten belirlenecek tazminatı ödemek zorunda olduğu nazara alınmaksızın** davalı sigorta şirketi hakkında açılan davanın reddi doğru görülmemiştir.

Av. Şebnem Ulusoy

MAL SİGORTALARINDA - YANGIN VE EK TEMİNATLARI ZARARLARINDA, ATANMIŞ OLAN EKSPERİN ETKİN HİZMET VEREBİLMESİ AÇISINDAN TÜM TARAFLARDAN BEKLENTİLERİ NELERDİR? AHMET NEDİM ERDEM

A) GİRİŞ

Sigorta eksperliği, sigorta sektörünün omurgasını oluşturan, bağımsızlık ve tarafsızlık esasına dayalı bir meslektir. Hasarın doğru tespit edilmesi, sigortalının hak kaybına uğramaması ve sigorta şirketinin yükümlülüklerinin adil biçimde yerine getirilmesi eksperin sorumluluğundadır.

Ancak bu sorumluluk tek başına yerine getirilemez; süreçte yer alan tüm tarafların doğru bilgi aktarması, iş birliği yapması ve sorumluluklarını yerine getirmesi gerekir. Eksperin beklediği bu destek, yalnızca işi kolaylaştırmaz; aynı zamanda sürecin **doğru, hızlı ve objektif** biçimde sonuçlanmasının garantisidir.

Hasar ekspertizleri, tarafların hak ve yükümlülüklerinin doğru tespit edilmesi için zorunlu bir işlemdir.

Yasal olarak hasar ekspertizi yalnızca ilgili branşta ruhsat almış ve aktif eksper levhasına kayıtlı sigorta eksperleri tarafından yapılabilir. Eksper olmayanların ekspertiz yapması kanun çerçevesinde yasaktır.

B) EKSPERTİZİN TANIMI

Sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların; miktarının, nedenlerinin, niteliklerinin tespiti amacıyla, değerinin, türünün, yoğunluğunun, maddi boyutunun, onarım maliyetinin, arıza ve zararın belirlenmesi, sigorta sözleşmesi ile ilgili mevzuata uygunluğu, tazminat hesabı, kusur sorumluluğu ve rücu değerlendirmesi için yapılan tüm inceleme, ölçümleme, sayım, teknik analiz, değerlendirme, fiyatlandırma, görüntü ve kayıt alma, değerlendirme ve raporlama faaliyetleridir.

Ekspertiz tanımına giren faaliyetler:

- 1- Hasar tespiti,
- 2- Kapsam analizi,
- 3- Onarım süresinin belirlenmesi,
- 4- Pert ya da onarım kararının belirlenmesi,
- 5- Onarım kabiliyetinin değerlendirilmesi,
- 6- Değer kaybı
- 7- Hasar Gözetimi
- 8- Risk değerlendirmesi
- 9- Kıymet Takdiri
- 10- Sovtaj değerinin belirlenmesi,
- 11- Onarım ve tasfiye yöntemlerinin belirlenmesi

EKSPERTİZİN AMACI

Ekspertizin amacı ise değerlendirilen mal veya hizmet ile ilgili çeşitli sorulara yanıt bulmak ve ilgili tarafın karar verme süreçlerini bilgilendirmektir.

Bu amaçlar, ekspertizin türüne ve uygulama alanına göre farklılık gösterse de genel olarak şu başlıklar altında toplanabilir:

1. Değer Belirleme: Ekspertiz, bir malın veya hizmetin piyasa değerini, maliyet değerini veya teminat değerini belirlemek için kullanılabilir. Bu

bilgi, alım-satım işlemlerinde, sigorta poliçelerinde, mahkeme kararlarında ve tazminat talepleri için kullanılabilir.

2. Hasar ve Durum Tespiti: Ekspertiz, bir malın veya hizmetin fiziksel durumunu, teknik özelliklerini ve işlevselliğini değerlendirmek için kullanılabilir. Bu bilgi, yatırım kararlarında, sigorta poliçelerinde, hasar tespitlerinde, onarım planlamalarında ve yenileme çalışmalarında kullanılır.

3. Risk Değerlendirmesi: Ekspertiz, bir malın veya hizmetin potansiyel risklerini ve bunların olası maliyetlerini değerlendirmek için kullanılabilir. Bu bilgi, sigorta prim hesaplamalarında, güvenlik önlemlerinin düzenlenmesinde ve kriz yönetimi planlamalarında kullanılır.

4. Uyuşmazlık Çözümü: Ekspertiz, alım-satım işlemlerinde, sigorta tazminat taleplerinde ve hukuki uyuşmazlıklarda tarafsız bir uzman görüşü sunmak için kullanılabilir. Bu uzman görüşü, çözüm süreçlerini hızlandırır ve adil kararların alınmasını sağlar.

5. Belgelerin Doğrulanması: Ekspertiz, sanat eserlerinin özgünlüğünü, belgelerin sahte olup olmadığını ve tarihi eserlerin değerini doğrulamak için kullanılabilir. Bu bilgi, koleksiyonculara, müzelere ve hukuki süreçlere güvenirlilik sağlar.

6. Bilgi Edinme: Ekspertiz, bir mal veya hizmet hakkında detaylı bilgi edinmek ve bu bilgiyi değerlendirmek için kullanılabilir. Bu bilgi, yatırım kararlarında, satın alma süreçlerinde ve iş geliştirme stratejilerinde faydalıdır.

Ekspertizin hangi amaca yönelik yapılacağı önceden belirlenmeli ve bu amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

Hasar ekspertizlerinde sürecin doğru, hızlı ve etkin yürütülebilmesi için sigorta eksperlerinin taraflarla ilişkilerinde aşağıda belirtilen konular büyük önem arz etmektedir.

1) Ekspertlerin Sigorta Şirketinden Beklentileri

1- Ekspert görevlendirilmesinde hasarla ilgili tüm bilgilerin (iletişim bilgileri, adres, ilgili kişi isimleri, özel durumlar vb.) doğru ve eksiksiz verilmesi.

Eksik iletişim bilgileri nedeniyle sigortalıya ulaşılammakta, sigortalının bilgilerine ulaşmak için gerek olmayan görüşmeler, aramalar yapılmaktadır. Bu durum hem hasarın geç kontrol altına alınmasına, hem de gereksiz zaman, operasyon kayıplarına neden olmaktadır.

2- Hasar ihbarı sırasında sigorta poliçesinin, tüm zeyillerin varsa özel şartların (Wording) ve hasar ihbarı sırasında sigortalıdan alınan tüm bilgi ve belgelerin aktarılması.

Ekspertin, ekspertiz sırasında sigorta sözleşmesinin detaylarını bilmesi, sigortalı ile sağlıklı iletişim kurmasını, hasarı doğru değerlendirmesini ve yönetmesini sağlayacaktır.

3- Sigortalıya görevlendirilen ekspert bilgisinin aktarılması, ekspertiz (hasar tespit) yetkisi ve sorumluluğunun eksperte olduğu, ekspertiz sürecinde yardımcı olması, gerekli bilgi ve belgelerin eksiksiz sunulması gerektiği bilgisinin verilmesi.

Hasar tespit yetki ve sorumluluğu ekspertin temel görevidir. Sigortalının bu durumu bilmesi ve ekspert ile kuracağı iletişimde bunu göz önüne alması gerekir

4- Ekspertin saha çalışması için gerekli kolaylığın sağlanması (yetki/görevlendirme yazıları) Hasarın çözüm sürecinde hızlı karar ve onay mekanizmasının kurulması, işletilmesi ve ekspere yetki verilmesi gerekir.

Bazı hasarlarda çok hızlı karar alınıp, harekete geçilmesi gereklidir. Zaman kayıpları hasarın artmasına neden olduğu için hem sigorta şirketinin hem de sigortalının daha fazla zarara uğramasına neden olmaktadır. Örneğin ıslanmış olan makine ve elektronik cihazlara hızlı teknik müdahale hasarın azalmasını veya konservasyonunu sağlarken, 3 yerden tamir fiyatı almaya çalışmak zaman kaybına ve hasarın artmasına neden olmaktadır. Sahada hızlı karar ve aksiyon

alınması gerekli durumlarda ekspere yetki verilmelidir.

5- Hasar tespitine 3. Şahısların ve sigorta araçlarının müdahale etmesinin engellenmesi,

Dönem dönem hasar danışmanları vb. isimli kişiler veya sigorta araçları ekspertiz çalışmalarına yardımcı olmak yerine, müdahil olmaya çalışmaktadırlar. Bu durum hem hasar süreçlerinin uzamasına hem sigortalı ile sağlıklı iletişim kurulmasına engel olmaktadır.

6- Sigorta şirketi çalışanlarının gerek ekspertiz sürecine gerekse rapor sonuçlarına müdahale etmeye çalışması engellenmelidir.

Sigorta şirketleri çalışanları dönem dönem eksperlerin yaptığı hasar tespitini değiştirmesi yönünde talepte bulunmaktadırlar. Raporda bir hata var ise eksperin bu konuda bilgilendirilerek uyarılması doğrudur. Bu durumda eksper gerekli olan düzeltmeyi yapmalıdır. Ancak biz böyle değerlendiriyoruz, bize böyle uyguluyoruz gerekçesi ile ekspertiz sonuçlarına müdahale edilmesi, raporun şirket çalışanın istediği şekilde düzenlenmesini istemesi eksperin bağımsızlığına aykırıdır. Eksper kendi tespitlerinden sorumludur. Eksperin tespitlerine katılmayan sigorta şirketi çalışanı kendince doğru olan işlemi yapabilir bu durumda yaptığı işlemin sonuçlarının sorumluluğunu da almalıdır.

7- Sigorta sözleşmelerinin düzenlenmesi sırasında sigorta edilen kıymet ve menfaatler, sigorta teminatlarının açıklamaları, istisnalar, özel şartlar, tazminat hesaplamasına etki eden hususlar (eksik sigorta, müsterek sigorta, muafiyet, limit) net ve anlaşılır şekilde sözleşmelerde açıklanmalı ve bu konular sigorta ettirene anlatılmalıdır.

Ekspertiz süreçlerinde genelde zararın/hasarın tespitinde sigortalı ile mutabakat sağlanmaktadır. Ancak hasar tespiti tazminat demek değildir. Hasar konusunda mutabakat sağlanan sigortalı, tazminat hesaplamasına geçildiğinde hayal kırıklığına uğramaktadır.

Sigorta edilmeyen bir kıymet zararının tazminata konu edilememesi, eksik

sigorta, sigorta bedeli üzerinden uygulanan muafiyetler, limitli teminatlar sigortalı tarafından doğru anlaşılmadığı için hasar mutabakatı sağlanan sigortalı ile tazminat mutabakatı sağlanmasını engellemektedir. Ayrıca sigorta edilen kıymetler veya sigorta teminatlarında ki belirsizlikler, sigorta şirketlerinin primini almadıkları hasarları ödemesine neden olmaktadır. (Örneğin çok sayıda makinesi olan bir fabrikanın poliçesinde makine listesi yok ise hangi makinenin sigortalı olduğu tespit edilemediği için her makine hasarı ödenmek zorunda kalmaktadır.)

2) Ekspertizlerin Sigorta Aracılarından Beklentileri

1- Sigorta sözleşmelerinin sigortalının ihtiyacını karşılayacak şekilde düzenlenmesi.

Ekspertiz sürecinin en zor kısmı sigortalıya sigorta sözleşmesindeki eksiklikler nedeniyle zararının ne kadar az tazmin edileceğinin anlatılmasıdır. Sigorta sözleşmesinin eksiklikleri sigortalının hasarda oluşan zararının kabul edebileceği düzeyin altında kalmasına neden olmaktadır. Sigortalının mutlu olması için sigorta sözleşmesinin, sigortalının ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi zorunludur. Bunu sağlamak için ekspertizlerden de teknik destek alabilirler.

2- Sigorta sözleşmesi detaylarının, özellikle teminat yapısının ve tazminat hesaplamasına etki edecek hususların sigortalıya doğru ve net şekilde aktarılması. Hasar oluştuğunda bu konuların tekrar sigortalıya aktarılması.

Hasar tespiti tazminat demek değildir. Yukarıda açıklandığı şekilde hasar konusunda mutabakat sağlanan sigortalı teminat değerlendirmesi ve tazminatın nasıl hesaplanacağı konusunda bilgi sahibi olursa ekspertiz süreçleri çok daha sorunsuz tamamlanmaktadır.

3- Sigortalıdan hasar ihbarı alınırken hasarla ilgili doğru bilgilerin (iletişim kurulacak kişi, telefon, adres, hasar nedeni) ve varsa belge, bilgilerin alınması, bu bilgi ve belgelerin hem sigorta şirketine hem ekspere hızlı şekilde aktarılması ve sigortalıya ekspertiz süreci hakkında bilgi

verilmesi, taraflar arasındaki iletişim ve koordinasyonun kolaylaştırılması, ekspertiz sürecine yardımcı olması.

Sigorta eksperleri hasar ihbarlarını aldıklarında ihbarda bildirilen telefon numarası ile hızlı bir şekilde sigortalı ile iletişime geçmeye çalışmaktadır. Ancak ihbarlarda verilen telefon numarası sigorta aracılarının telefonu olduğunda eksper sigortalıya ulaşmak için zaman ve emek kaybına uğramaktadır.

Sigortalının aracıya gönderdiği, belge, fotoğraf, video ve bilgiler ekspere aktarılmadığı durumlarda aracı sigortalının gözünde aracı prestij kaybına uğramakta, eksper sigortalıdan bu belgeleri yeniden talep etmek zorunda kalmaktadır.

Sigortalılar bazen eksperin açıklamalarından tatmin olmamaktadır. Bu durumda sigortalının sözleşmeden kaynaklanan haklarının ve sözleşme detaylarının aracı tarafından sigortalıya anlatılması eksper sigortalı iletişimi ve hasar sürecini çok kolaylaştırmaktadır.

Aracının özellikli veya büyük hasarlarda eksper ile birlikte ilk ekspertiz sürecine katılması sigortalının gözünde kendi saygınlığını artırdığı gibi olası sorunların eksper ile birlikte çözümünü sağlayacaktır.

4- Aracının sigortalıya hatalı bilgi vermemesi, yanlış yönlendirmelerden kaçınması,

Dönem dönem araçların veya çalışanlarının hasarla ilgili yeterli bilgi sahibi olmadığı halde sigortalıya teminat değerlendirmesi, tazminat hesaplaması vb. konularda bilgi verdiği görülmektedir. Ekspertiz sürecinde farklı değerlendirme durumunda, eksper sigortalı ile uzlaşma zorluğu yaşamaktadır. Aracının hasar konusunda yorumda bulunması sonrasında kendi güvenilirliğini de azaltmaktadır.

Bazı durumlarda sigortalı hatalı yönlendirilebilmektedir. Örneğin bir dahili su hasarında sigortalı kıymetler kurtarılabilecek iken eksper gelmeden hiçbir şeye dokunmayın yönlendirmesi hasarın artmasına hem sigorta şirketinin hem sigortalının zararının artmasına neden olmaktadır.

3) Ekspertlerin Sigortalılardan Beklentileri

1- Hasar meydana geldiğinde hasarın artmasının önlenmesi için makul ölçüde tedbir alması.

Bazı durumlarda beklemek hasarı artırmaktadır. Sigortalı hasarın artmasını önleyebilecek durumda ise mutlaka gerekli işlemleri yapmalıdır. Hiç kimse zararı önlediği için sorumlu olmaz ama kişi zararı önleyebilecek iken önlemez ise sorumlu olur. Bu yasal zorunluluk olup önlenmediği için artan zarar sigorta şirketine tazmin edilmez.

2- Zorunlu haller ve zararın azaltılması dışında hasarın oluş yeri, şekli ve zarar gören kıymetlerin korunması,

Hasarın teminat değerlendirmesi, rücu haklarının tespiti ve zararın miktarının tespiti için hasar nedeninin ve zarar gören kıymetlerin eksper tarafından tespit edilmesi, belgelenmesi zorunludur. Örneğin bir yangın hasarında yangının çıkış yerinin tespit yapılamayacak şekilde tamir edilmesi, yandığı açıklanan kıymetlerin atılması durumunda hem yangının çıkış sebebi hem yangının çıkışından sorumlu olanlar hem de zarar miktarını tespit etmek pek mümkün olmayacaktır. Benzer şekilde dahili su hasarında ıslanmış olan kıymetlerin atılması durumunda sayılabilecek, tespit edilebilecek bir kıymet olmadığı için bir tespit yapılamayacaktır.

3- Ekspert ile sağlıklı iletişim kurması, hasara dahil olmayan kişilerin verdiği bilgilere, yönlendirmelerine itibar etmemesi, ihtiyaç duyduğu bilgiyi eksper ve sigorta aracısından talep etmesi, sigorta sözleşmesini objektif olarak inceleyip bizzat kendisinin hak ve yükümlülükleri hakkında bilgi sahibi olması

Ekspert ve sigortalı arasında güvene dayalı sağlıklı iletişim kurulması ekspertiz sürecinin sağlıklı yürütülmesinin temel unsurlarından biridir. Hem ekspert, hem sigortalı sağlıklı iletişim için gayret göstermelidir.

Maalesef yanlış, eksik bilgileri ile sigortalıları yönlendirmeye çalışan kişiler,

sigortalının aklını karıştırmakta, güven esasına dayalı olması gereken ekspertiz süreçlerine zarar vermektedir. Sigortalılar bu tür kişilerin etkisi altında kaldığında hatalı kararlar alıp zarar görmektedir.

Sigortalılar; sigorta sözleşmeleri, teminat ve tazminat değerlendirmeleri hakkında doğru bilgi sahibi olduğunda ekspertiz süreçleri çok daha hızlı ve doğru sonuçlanmaktadır.

4- Hasarla ilgili bilgi ve belgelerin doğru, hızlı ve eksiksiz verilmesi.

Birçok hasarda, hasar tespiti için yerinde yapılan tespitlerin dışında belge ve bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Geçmiş hasar bilgileri, hasar konusu kıymet ve menfaatlerle ilgili hasar öncesi kayıtlar, hasarın oluşu sırasında alınan video kayıtları, hasar öncesi ve sonrası fotoğraflar, muhasebe kayıtları, tutanaklar, resmi kurumların hasar öncesi ve sonrası tutanakları (belediye, maliye vb.) ruhsat belgeleri, tapu kayıtları, sözleşmeler, izin belgeleri, resmi belgeler (yangın raporu, olay yeri inceleme tutanağı, ifade tutanakları, meteoroloji raporları vb) çok farklı belgeye ihtiyaç duyulabilir, bu belgelerin doğru, denetlenebilir şekilde (aslı veya onaylı kopyaları) eksperin incelemesine sunulmalıdır.

4) Eksperlerin Resmî Kurumlardan Beklentileri

1- İtfaiye, güvenlik güçleri, Cumhuriyet Savcılıkları, meteoroloji müdürlükleri, liman başkanlıkları, gümrükler, serbest bölgeler gibi kurumlardan alınan belge ve tutanakların resmi tarih, sayı içeren, ıslak imzalı veya kopya veriliyor ise aynı kurumca aslının aynısı onaylı imzalı olarak verilmesi.

Günümüzde dijitalleşmeden kaynaklı belge güvenilirliği ciddi oranda azalmıştır. İmza, sayı, tarih vb. bilgilerin yer almadığı, bilgisayar çıktısının fotoğrafı dijital olarak iletilip işlem yapılması talep edilmektedir. Hukuki sonuçları olan belgelerin imzasız şekilde bilgisayar çıktısı olarak verilmesi bu belgelerin

ekspertiz süreçlerinde dikkate alınmasını engellemekte, eksper doğru şekilde belge talep ettiğinde ekspertiz süreci uzamakta, sorunlar yaratmaktadır.

2- Resmî kurumlarca düzenlenen belgelerde detay bilgilerin yer almalıdır.

Günümüzde karşılaşılan resmi belgelerde olayla ilgili detay bilgilerin giderek daha az yer aldığı görülmektedir. Polis olay yeri inceleme raporlarında sadece **“parmak izi bulunamamıştır”** **“çevrede kamera olmadığı tespit edilmiştir”** dışında açıklama olmayan raporlar, itfaiye raporlarında **“yangın çıkışının bilir-kişilerce tespit edilmesi”** dışında başkaca bir tespit olmayan raporlar görülmektedir. Bu tür tespitler hasar değerlendirmesinde kullanılmadığı gibi hukuksal olarak doğru değildir. Resmî belgelerde olması gerektiği şekilde tespitler yer almalıdır.

“Sigorta eksperliği kanun ile oluşturulmuş bir meslektir. Resmî kurumlar eksperlere görevlerini yaparken yardımcı olmaları büyük önem arz etmektedir.”

5) Eksperlerin Genel Beklentileri

- Sigorta sözleşmelerinin, hasar gerçekleştiğinde sigortalının ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmesi,
- Hasar ihbarlarında iletişim ve sözleşme bilgilerinin doğru ve eksiksiz şekilde ekspere iletilmesi,
- Sigortalıların ilgili taraflarca poliçe, teminat ve ekspertiz süreçlerinde doğru bilgilendirilmesi,
- Tüm tarafların eksper ile güvene dayalı, saygın iletişim kurması,
- Hasar ekspertizlerinin doğru, hızlı ve objektif şekilde yapılması için gerekli fiziki tespitlerde tüm tarafların yardımcı olunması, belge ve bilgilerin doğru, denetlenebilir ve hızlı şekilde ekspere aktarılması ve tespitlerine yardımcı olunması,

- Ekspertiz süreçlerine ve eksper tespitlerine eksperin bağımsızlık ve tarafsızlığını etkileyecek şekilde müdahale edilmemesi,
- Ekspertiz süreci boyunca tüm tarafların şeffaflık, dürüstlük ve iş birliği ilkesine uyulması.

6) Sonuç

Ekspertiz süreci, tek taraflı bir görev değil; sigorta şirketi, aracı, sigortalı ve resmi kurumların ortak sorumluluğu ile sağlıklı şekilde yürütülür. Eksperin beklentileri, yalnızca işini kolaylaştırmak için değil; sigortalının haklarını korumak, sigorta şirketini haksız ödemelerden sakınmak ve adil sonuçlara ulaşmak için vazgeçilmezdir.

Ahmet Nedim ERDEM

Sigorta Eksperi

YANGIN S GORTASI VE EK TEMİNATLARI KAPSAMINDA GERÇEKLEŞEN ZARARLARIN AYNEN TAZMİN YÖNTEMİYLE GİDERİLMESİ

PROF. DR. SAMİM  NAN

Pir  Reis Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Deniz Hukuku ve Sigorta Hukuku  ğretim  yesi

ZARAR VE TAZMİNAT KAVRAMLARI

Zarar, hukuken “zarara uğrayan kişinin malvarlığında onun iradesinin sonucu olmaksızın meydana gelen kötüleşme” olarak tanımlanmaktadır. Tazmin etme, tazminat ödeme (zarar giderimi) ise, meydana gelen zarar öncesindeki durumu yeniden sağlamayı ifade etmektedir.

Türk hukukunda tazminat en fazla zarar kadar olabilir. Zarar görene zararından fazla bir tazminat ödemesi yapılmaz.

Zararın tazmini için başvurulan yöntemler kısaca “nakden tazmin” ve “aynen tazmin” yöntemleridir.

Yangın sigortası ile sigorta koruması altına alınan zararlar esas olarak sigorta konusu taşınır veya taşınmaz malların gerçekleşen riziko nedeniyle zayı olması (değerlerini tümüyle yitirmesi) veya hasarlanması (değerlerini kısmen kaybetmesi)  eklinde karşımıza çıkmaktadır. Mal (eşya) zararları para ödenerek tazmin edilebileceği gibi aynen tazmine de konu olabilir. Yangın dolayısıyla uğranılan kazanç kaybı ise ayrı bir sigorta ürününün (Yangına Bağlı K r Kaybı Sigortası) konusudur ve bu kaybın giderilmesi

daima nakit ödeme yoluyla söz konusu olmaktadır.

ZARARIN GİDERİLMESİ KONUSUNDA GENEL KURAL

Geniş anlamda medeni hukuk (borçlar hukuku) bakımından zararın tazmini hususunda acaba kural hangisidir? Bu sorunun yanıtı değişik hukuk çevrelerinde farklıdır.

ALMAN HUKUKU

Alman hukukunda “aynen tazmin” esastır. Zarar gören kişi, zarar verenden durumu “eski haline getirmesini” (mesela zarara uğrayan eşyanın onarılması, yenilenmesi veya yerine aynı eşyanın konulmasını) talep edebilmektedir.

Alman hukuku bu hususta bazı özel kurallar öngörmüştür.

- **BGB § 249 (Naturalrestitution).**

(1) Wer zum Schadensersatz verpflichtet ist, hat den Zustand herzustellen, der bestehen würde, wenn der zum Ersatz verpflichtende Umstand nicht eingetreten wäre.

(Tazminat borçlusu, tazminat ödemesini gerektiren hal meydana gelmemiş olsaydı hangi durum söz konusu olacak idiye o duruma getirmekle yükümlüdür)

- **BGB § 249**

(2) Ist wegen Verletzung einer Person oder wegen Beschädigung einer Sache Schadensersatz zu leisten, so kann der Gläubiger statt der Herstellung den dazu erforderlichen Geldbetrag verlangen. Bei der Beschädigung einer Sache schließt der nach Satz 1 erforderliche Geldbetrag die Umsatzsteuer nur mit ein, wenn und soweit sie tatsächlich angefallen ist.

(Bir kişinin bedensel zarara uğraması veya bir şeyin hasarlanması nedeniyle tazminat ödenmesi gerekmekte ise, alacaklı önceki duruma getirilme yerine bunun için gereken tutarı isteyebilir).

- **BGB § 250 Schadensersatz in Geld nach Fristsetzung**

Der Gläubiger kann dem Ersatzpflichtigen zur Herstellung eine angemessene Frist mit der Erklärung bestimmen, dass er die Herstellung nach dem Ablauf der Frist ablehne. Nach dem Ablauf der Frist kann der Gläubiger den Ersatz in Geld verlangen, wenn nicht die Herstellung rechtzeitig erfolgt; der Anspruch auf die Herstellung ist ausgeschlossen.

(Alacaklı süre sonunda gerçekleşmeyen aynen tazmini kabul etmeyeceğini bildirerek aynen tazmin için süre belirleyebilir. Süre bitiminde aynen tazmin gerçekleşmemişse bunun yerine para ödenmesini isteyebilir; aynen tazmin ise artık istenemez)

- **§ 251 Schadensersatz in Geld ohne Fristsetzung**

(Süre belirlenmemişse nakden tazmin)

(1) Soweit die Herstellung nicht möglich oder zur Entschädigung des Gläubigers nicht genügend ist, hat der Ersatzpflichtige den Gläubiger in Geld zu entschädigen.

(Önceki duruma getirme mümkün değilse veya alacaklının zararını karşılama bakımından yeterli değilse, alacaklı nakden tazmin isteminde bulunabilir)

- **§ 251 Schadensersatz in Geld ohne Fristsetzung**

(Süre belirlenmemişse nakden tazmin)

(2) Der Ersatzpflichtige kann den Gläubiger in Geld entschädigen, wenn die Herstellung nur mit unverhältnismäßigen Aufwendungen möglich ist. Die aus der Heilbehandlung eines verletzten Tieres entstandenen Aufwendungen sind nicht bereits dann unverhältnismäßig, wenn sie dessen Wert erheblich übersteigen.

(Aynen tazmin ancak aşırı masrafla mümkün olabiliyorsa, tazminat yükümlüsü alacaklıya nakit ödemedede bulunabilir. Yaralanan bir hayvanın tedavisi için yapılan harcama, sırf bu hayvanın değerini önemli ölçüde aşması nedeniyle aşırı sayılmaz).

Alman hukukundaki bu kuralları özellikle belirtmemizin amacı, aynen tazmin yönteminin bazı hallerde devre dışı kalabileceğine dikkat çekmek ve buna ilişkin yasal sınırlamaları kısaca vurgulamaktır. Görüldüğü gibi alacaklı can ve mal zararlarında aynen tazmini istemek hakkından vaz geçebilmekte ve bunun yerine nakden tazmin talep edebilmektedir. Aynen tazmini seçtiği durumlarda, bunun belirli bir süre içinde gerçekleştirilmesini şart koşabilmekte ve eğer bu süre içinde aynen tazmin gerçekleşmezse o takdirde yalnızca nakden zarar giderimi devreye girmektedir. Ancak süre belirlenmemişse, aynen tazminin mümkün bulunmadığı veya yeterli olmayacağı anlaşıldığı takdirde alacaklı nakden tazmin isteyebilmektedir. Aynen tazminin aşırı harcama gerektirmesi olasılığında ise tazminat yükümlüsü para ödeyerek sorumluluktan kurtulabilmektedir. Alman hukuku hayvanlar bakımından aşırı masrafin söz konusu olmayacağını da hükme bağlamıştır.

İSVİÇRE HUKUKU

Borçlar hukukumuzun kaynağı olan İsviçre’de Borçlar Kanunu aynen tazmin veya nakden tazmin konusunda bir ayırım yapmamıştır. Mal zararının hangi yöntem uyarınca giderileceği konusunda yasal bir tercih bulunmadığı için bu husus hâkimin takdirine bağlı bulunmaktadır.

Ancak, sigortacının sözleşmede aksine bir düzenleme yoksa aynen tazmin veya nakden tazmin arasında seçim hakkına sahip olduğu kabul edilmektedir.

TÜRK HUKUKU

Türk Borçlar Kanunu 51(1) İsviçre’dekine benzer bir şekilde hâkimin kararının belirleyici olacağını öngörmüştür. Bu hüküm şöyledir: “Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler”.

TÜRK SİGORTA HUKUKU

Ülkemizde, sigorta sözleşmesi Türk Ticaret Kanunu’nda (TTK) düzenlenmiştir. Sigorta sözleşmeleri kısaca (riziko nedeniyle meydana gelen

zararın sigortacı tarafından karşılanmasını konu alan) “zarar sigortaları” ve (zararla bağlantı olmaksızın, rizikonun gerçekleşmesi üzerine sigortacının sözleşmede önceden kararlaştırılan parayı ödeyecek olduğu) “tutar sigortaları” olarak iki gruba ayrılmaktadır.

TTK 1401(1)’de zarar sigortaları tanımlanırken, bu sigortaların niteliğiyle uyumlu şekilde “tazmin etme” ifadesi kullanılmıştır: “Sigorta sözleşmesi, sigortacının ... .. kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi yükümlendiği sözleşmedir”. Tazmin etme, meydana gelen zararı giderme anlamına gelmektedir.

Buna karşılık TTK 1401(1)’in tutar sigortası niteliğindeki can sigortalarını tanımladığı kısımda ise “para ödeme” deyimine yer verildiği görülmektedir: “Sigorta sözleşmesi sigortacının ... ..bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi yükümlendiği sözleşmedir”.

Yangın sigortası, sigorta ettirenin (“başkası lehine” diğer bir anlatıyla başka bir kişinin çıkarının korunması amacıyla yaptırılan sigortalarda sigortalının) malvarlığına dahil aktiflerin (değeri parayla ölçülebilen malvarlığı unsurlarının) değerinin ortadan kalkması veya azalması olasılığına karşı koruma sağlar. Bu zararların yalnızca para ödenerek karşılanması (nakden tazmin) mümkün olduğu gibi, zarar gören aktiflerin eski (riziko öncesindeki) durumlarına tekrar getirilmesi (tam hasara uğrayan aktiflerin yerlerine yenilerinin konulması veya hasarlanan aktiflerin onarılması) yoluyla (aynen tazmin) giderilmeleri de mümkündür.

Zarar (aktif) sigortalarında sigortacının zararı giderme edimini nasıl yerine getireceği TTK 1427(1)’de düzenlenmiştir. Bu hükme göre “aynen tazmine ilişkin sözleşme yoksa sigorta tazminatı nakden ödenir”. Şu halde aynen tazmin için sigorta sözleşmesinde hüküm bulunması lazımdır. Sigorta ettiren veya sigortalı ancak sözleşme aynen tazmini öngörmekte ise bunu talep edebilecektir.

Sigorta hukukunda aynen tazmin, geniş anlamda sigortacının sigorta ettirene (başkası lehine sigortada sigortalıya) karşı yerine getirmesi gereken para

ödeme dışındaki edimlerini ifade eder. Mesela sigortacının rizikonun gerçekleşmesi sonucunda zarar gören aktifin (malın, eşyanın) onarılmasını sağlama veya tümüyle tahrip olan gören aktif yerine yenisini verme borçlarını üstlenmiş olması

SİGORTACININ EDİMLERİ

Sigorta sözleşmesi uyarınca sigortacı riziko halinde yerine getireceği çeşitli edimler üstlenmiş olabilmektedir. Mesela zararı giderme veya asistans hizmetleri (hasarlı araç için çekici temini). Bazı asistans hizmetleri sigorta sözleşmesiyle temin edilen asıl riziko ile doğrudan bağlantılı olmayabilir (mesela çilingir, ambulans, tavsiye, bilgi aktarımı vb.). Bazı hizmetler ise rizikoyu önleme amaçlı olabilir (mesela telematikler, uzaktan denetim ve gözetleme, alarm).

Sigorta ilişkisinde aynen tazminin söz konusu olabileceği bazı hallere şu örnekleri verebiliriz:

- **Mülkiyete konu malların zarara uğraması olasılığında onarımı veya yerlerine eşdeğerinin verilmesi**
- **Yedek konut temini**
- **Yedek araç temini**
- **Tıbbi müdahale ve tedaviler**
- **Ev ve bahçe işleri**
- **Yolculukla bağlantılı edimler**
- **Cam kırılması sigortasında cam ve çerçevenin değiştirilmesi**
- **Elektronik cihaz sigortası**
- **Veri saklayıcısı sigortası**

Nakden tazminde sigortacı zararı giderme edimini sigorta ettirene veya sigortalıya para ödeyerek ifa edecektir. Buna göre parayı veren sigortacı, tarafı olduğu sigorta sözleşmesinden doğan borcunu tümüyle yerine getirmiş olacağından ödeme dışında bir ek sorumluluk altında bulunmayacaktır (“ver kurtul”).

Buna karşılık para verme edimi dışındaki edimlerde (mal verme veya hizmet sağlama edimlerinde) sigortacı bu sayılan edimleri ilk aşamada yerine getirse de sonradan bunlarla bağlantılı istemlerle karşılaşabilecektir. Mesela

- **Sigortacı tarafından tedarik edilen yedek parçanın bozukluğu nedeniyle aracın kaza yapması**
- **Anlaşmalı serviste onarımın gereği gibi yapılmamış olması nedeniyle aracın kazaya uğraması**
- **Restorasyon firmasının onarımı gereği gibi yapmaması yüzünden daha sonra sigortalı binada yangın çıkması**

AYNEN TAZMİNDE SİGORTACININ AYIPLI MAL VEYA HİZMETTEN SORUMLULUĞU

Aynen tazmin bağlamında karşımıza çıkan önemli bir sorun malın veya hizmetin ayıplı olmasından sigortacının sorumlu olup olmayacağıdır.

- **Eğer zararı gidermek üzere sigorta ettirene/sigortalıya verdiği mal ayıplı ise, sigortacının bu ayıbı gidermesi lazım (bozuk yeni malı bozuk olmayan malla değiştirme)**
- **Buna ek olarak, sigortacı ayıbın yol açtığı zararlardan da sorumlu tutulabilecektir. Verdiği ayıplı yeni mal (mesela) dahili su zararına yol açmışsa, sigortacı bu halde de sorumlu tutulabilir.**
- **Sigortacının iş ortağı (mesela restorasyon firması) onarım (restorasyon) sırasında zarara yol açarsa veya onarımı (restorasyon işini) kötü yaptığı için daha sonra zarar doğarsa sigortacı bu nedenle de**

tazminat ödemek yükümlülüğü altında olur. Çünkü aynen tazmin edimi yerine getirilirken edim yükümlüsü (sigortacı) zarar vermek zorunda olduğu gibi edimi gereği gibi ifa etmesi gereklidir. Aynen tazmin edimini restorasyon firması aracılığıyla yerine getiren sigortacı, zarara kendisinin değil, restorasyon firmasının yol açtığını, kendisinde hiçbir kusur bulunmadığını ileri sürerek (ve kanıtlayarak) da sorumluluktan kurtulamaz. TBK m.115 fk.1 uyarınca “borçlu, borcun ifasını ..... yardımcılarına kanuna uygun surette bırakmış olsa bile, onların işi yürüttükleri sırada diğer tarafa verdikleri zararı gidermekle yükümlüdür”. Bu hüküm ifa yardımcısının (restorasyon firmasının) yol açtığı zarardan borçlunun (sigortacının) kusuru olmasa da sorumlu tutulacağını öngörmektedir. Bu bakımdan, sigortacının aynen tazmin edimini yerine getirme hususunda bir başkasını (ifa yardımcısı) kullanması (restorasyon firması görevlendirmiş olması) o ifa yardımcısını seçerken çok özenli davranmış bulunsa da kendisini sorumluluktan kurtarmayacaktır

Sigorta sözleşmesinde taraflar, sigortacının aynen tazmin edimini yerine getirirken sigorta ettirene/sigortalıya vereceği zarardan sorumlu olmayacağı hususunda anlaşmış oldukları takdirde bu anlaşma geçersizdir. “Sorumsuzluk anlaşması” başlığını taşıyan Türk Borçlar Kanunu m. 115 fk.1 ve fk.3 aşağıdaki gibidir:

- Borçlunun ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür (fk.1)
- Uzmanlığı gerektiren bir hizmet, meslek veya sanat, ancak kanun ya da yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütülebiliyorsa, borçlunun hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür (fk.3).

Sigortacılık yetkili kamu otoritesinden ruhsat alınarak yürütülen bir etkidir. Dolayısıyla sigortacı her türlü kusurlu ifa nedeniyle (bundan kaynaklanan zararlardan dolayı) sorumluluk altında olacaktır.

Öte yandan, sigortacının ifa yardımcısı olarak kullandığı restorasyon firmasının restorasyon işi nedeniyle sigorta ettirene/sigortalıya vereceği zarardan sorumlu olmayacağı hususunda sigorta ettirenle yapacağı anlaşmalar da kesin şekilde geçersizdir. TBK m. 116 fk.2 yardımcı kişinin eyleminden doğan sorumluluğun anlaşmayla kaldırılabilmesine izin vermekte ise de TBK m.116 fk.3 sigortacının böyle bir anlaşma yapması olasılığında bunun geçerli sayılmayacağını hükme bağlamaktadır. TBK m.116 fk.3 şöyledir: “uzmanlığı gerektiren bir hizmet, meslek veya sanat, ancak kanun veya yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütülebiliyorsa, borçlunun yardımcı kişilerin fiillerinden sorumlu olmayacağına ilişkin anlaşma kesin olarak hükümsüzdür”. Yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi sigortacılık resmi izinle yürütülen bir etkinliktir. Dolayısıyla sigortacının edimini yerine getirmekte yararlandığı yardımcı kişilerin vereceği zararlardan sorumlu olmayacağını kararlaştırması mümkün değildir.

AYNEN TAZMİNİN YARARLARI VE SAKINCALARI

Aynen tazmin yönteminin yararları kısaca şöyledir:

- **Sigorta ettirenin iş yükü azalmış olur (süreci sigortacı yönetir)**
- **Hızlı işleyiş (sigortacının iş ortakları çabukça müdahale edebiliyorlar; iyi tanınan hizmet sağlayıcılarla çalışılması hasar gideriminin hızlı şekilde tamamlanmasını sağlayabiliyor)**
- **Sigorta ettiren tarafından masrafların karşılanması gerekmiyor (sigorta ettiren önce ödeyip sonra bunları talep etme durumunda olmuyor)**
- **Sigorta ettiren önceden harcama yapmıyor (önce parayı bağlaması sonra sigortacıdan alması gerekmiyor)**
- **Kalite denetimini sigortacı yapıyor (sigortacının denenmiş iş ortaklarıyla çalışması sayesinde onarım gereği gibi yapılabilir).**

- Sigortacının tasarruf sağlaması (uzun dönemde sabit maliyetler-teorik olarak)
- Gerilim azaltıcı etki: Karmaşık zararlarda (mesela yangın zararları) profesyonel yardım sayesinde daha az gerilim yaşanır.

Aynen tazminin sakıncaları:

- Sigorta ettirenin hareket alanı daha dardır (çoğu halde sigorta ettiren aynen tazmini gerçekleştirecek tarafı veya hasarlanan aktif (mal) yerine ikame edilecek şeyi belirleyemiyor)
- İş kalitesi değişkenlik gösterebilir (mesela onarım kalitesi sigortacının iş ortaklarına göre farklı olabilir).
- Zorunlu aynen tazmin şartı (bazı sözleşmelerde aynen tazmini kabul zorunluluğu olabilmektedir; bu halde sigorta ettirenin/sigortalının nakden tazmini isteme seçeneği bulunmayacaktır)
- Standart (ortalama) çözüm: Önceki duruma getirme çoğu zaman sigorta ettirenin kişisel arzu ve iyileştirme (upgrade) talepleri karşılansızın gerçekleşir.
- Sigortacıya bağımlı olma: Sigorta ettiren görevlendirilen firmadan kaynaklanan gecikme ve kalite sorunlarıyla baş başa kalabilir.

NAKDEN TAZMİN –AYNEN TAZMİN (SİGORTA ETTİREN BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMA)

	Aynen tazmin	Nakden Tazmin
• Tazmin Yöntemi	Mal veya hizmet	Para
• Masraf	az	yüksek
• Hizmet sağlayıcı seçer	sigortacı seçer	sigorta ettiren
• Maliyet denetimi	az	yüksek
• Çabukluk	daha çabuk	gecikme olabilir
• Sözleşme	çoğunlukla zorunlu	esnek

NAKDEN TAZMİNİN DAHA ANLAMLI OLDUĞU HALLER

Nakden tazmin aşağıdaki durumlarda daha anlamlıdır:

- Sigorta ettiren onarımcı veya tedarikçiyi kendisi belirlemek istediğinde
- Sigorta ettiren bireysel çözüme üstünlük tanımak istiyorsa (mesela yüksek değerli mallarda)
- Sigorta ettiren zararın derhal giderilmesi ihtiyacı içinde değilse (buna karşılık parayı başka türlü kullanmak istemekte ise)

HANGİ ÇÖZÜM NE ZAMAN DAHA UYGUN?

Genel bir değerlendirmeye şu söylenebilir:

- Aynen tazmin zararın büyük olduğu ve çabuk şekilde ve profesyonel destekle giderilmesinin istendiği hallerde uygun bir çözümdür.
- Buna karşılık sigorta ettirenin esneklik arzu ettiği ve denetimi

daha geniş ölçüde elde bulundurmak istediği durumlarda sigorta sözleşmesinin aynı zamanda nakden tazmin seçeneğini içeriyor olması yararlıdır.

YENİ DEĞER SİGORTASI (TTK 1461(2))

“Sigorta bedeli” başlığını taşıyan TTK 1461 ikinci fıkrasında yeni değer sigortasına değinmektedir. TTK 1461 şöyledir:

(1) Sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlıdır. Sigorta bedeli, rizikonun gerçekleştiği andaki sigortalı menfaatin değerini aşsa bile, sigortacı uğranılan zarardan fazlasını ödemez.

(2) Aynen tazmini öngören yeni değer sigortalı hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

Belirtmek gerekir ki TTK 1461(2) hükmü yanıltıcıdır. Yeni değer sigortalarında da sigortacı edimini kural olarak “nakden tazmin” (malın yenisinin edinilmesi için lazım gelen tutarın hak sahibine verilmesi) yoluyla yerine getirir.

Öte yandan, yeni değer sigortasında sürecin şöyle işlemesi lazımdır: Sigorta ettirene/ sigortalıya uğradığı zarara karşılık gelen tutar ödenir; tam hasara uğramış olan malın yenisinin edinileceği konusunda sigorta ettirenin girişimi değerlendirilir (mesela makinenin yenisini ısmarlamış olması); sigortacıda malın gerçekten yenileneceği kanısının uyandırılması üzerine sigortacı meydana gelen zarar ile malın yenisinin edinilmesi için gereken tutar arasındaki farkı da öder. (Belirli bir süre içinde yeni mal edinilmezse sigortacı ödediği farkı geri isteyebilecektir). Böylece tam hasara uğrayan malın yerine yenisini koymayacak olan sigorta ettirene yeni değere eşit bir ödeme yapılmasının önüne (olabildiğince) geçilmiş olur.

YENİ YAKLAŞIMLAR

Yukarıda aynen tazminin sigortacı tarafından para ödemesi dışında yerine getirilen edimleri kapsadığını vurgulamıştık. Günümüzde, “zararı giderici

sigortacı” yerini gittikçe daha büyük bir ölçüde “zararın meydana gelmesini önleme desteği sağlayan sigortacıya” bırakmaktadır. Bu bağlamda şu gözlemler yapılabilir:

- Sigorta ettirenler gittikçe daha rekabetçi hale gelen sigorta piyasasında sigortacılardan farklı yaklaşım ve girişimler beklemektedir.
- Sigorta artık yalnızca riziko gerçekleşince ödeme yapma temelli bir etkinlik değildir.
- Sigorta ettirenlere ek hizmetlerin sunulması önem kazanmıştır.
- Konut sigortacılığında akıllı ev teknolojilerinden yararlanma (mesela su kaçağı saptama aygıtı, akıllı güvenlik sistemleri (güvenlik kameraları, kapı alarmları, pencere sensörleri, akıllı kilitler), akıllı duman/ karbon monoksit detektörü) önem kazanmaktadır.
- Bu sistemlere sahip konutlar için prim indirimleri söz konusu olduğunda, bunların finansmanının doğrudan sigortacı tarafından sağlanması da söz konusu olabilmektedir.
- Kısaca “önce önle” modeli ön plana çıkmış bulunmaktadır.
- Sigortacılar artık eskiden olduğu gibi sadece «mali güvenlik ağı» değildirler. Konutun güvenliğini sağlayan ve yöneten iş ortakları olma niteliğini kazanmışlardır.
- Araç sigortalarında telematikler de bu amaca hizmet etmektedir.
- Kullanım Temelli Sigortalar yaygınlaşmaktadır.

Bu çerçeve içinde sigortacının aygıt ve altyapı desteği sağlamayı üstlenerek, zararı tazmin etme yanında bunun meydana gelmesini önleyici hizmetler sunması söz konusu olmaktadır. Burada teknik hukuki anlamıyla aynen tazminden (zarar gideriminden) söz etmek doğru görünmese de, sigortacının para ödeme dışındaki bütün edimlerinin “aynen ifa” sayılacağı yaklaşımı çerçevesinde aynen tazmin ile benzerlik kurulabilir.

AYNEN TAZMİNİN RESTORASYON BAĞLAMINDA İŞLEYİŞİ

Sigortacının aynen tazmin olasılığında iki ayrı ilişkiyi yönetmesi lazım:

- Sigorta ettirenle sigorta sözleşmesi ilişkisi (zarar sigortalarında tazminatı ödeme edimi)
- İş ortağıyla arasındaki sözleşme ilişkisi (restorasyon firmasıyla arasındaki eser sözleşmesi)

Restorasyon firmaları ile sigortacılar arasındaki iş birliği çerçevesinde restorasyon firmasından ilk aşamada beklenenler şunlardır:

- Zarar kapsam ve miktarının belirlenmesi ve sigortacıya rapor edilmesi (kanımızca bunun eksperlik kapsamında sayılmaması lazımdır).
- Eksperte iş birliği
- Standart fiyatlandırma programları (saydamlığı sağlamak için)
- Çabuk müdahale (ikincil zararları önlemek üzere 7/24 müdahaleye hazır olma)

SİGORTACI İLE RESTORASYON FİRMASI ARASINDAKİ SÖZLEŞME

Sözleşmenin konusu restorasyon firmasının yangında zarar gören binayı önceki haline getirme için yapacağı işlerdir

Restorasyon firmasının üstlendiği edimler (esas olarak) şunlardır:

- Enkazın kaldırılması ve ilk temizlik
- Isı ve duman etkisine maruz kalmış olan yüzeylerin temizlenmesi
- Malzemenin kurutulması ve elden geçirilmesi
- Yeniden inşaat çalışmaları (duvarlar, tavanlar, elektrik tesisatı)

- Son kalite denetimi ve çalışma mahallinin geri verilmesi
- Restorasyon firması iş emrini aldıktan 24 saat sonra müdahaleye başlayacaktır.
- Sigorta eksperleri ve sigorta ettirenle iş birliğini sağlamak üzere bir şantiye şefi atanacaktır.
- Çalışmalar yürürlükteki kurallara uygun olarak yürütülecektir.

Ücretlendirme ve faturalandırma

- Uygulanacak ücret tarifeleri ..... baremine uygun olacak veya ..... sigorta şirketiyle üzerinde anlaşıldığı gibi olacaktır.
- Fatura, avans bordroları ve işlerin dökümünü içeren belgelerin onaylanmasından sonra doğrudan sigorta şirketine kesilecektir.
- Sigorta ettirenden hiç bir ücret istenmeyecektir.

Restorasyon firmasının yükümlülükleri

- Sürelere uyma ve işlerin kalitesini sağlama
- Yeniden inşa işleri hakkında “x” yıllık bir garanti taahhüdünde bulunma
- Çalıştırdığı ekiplerinin mesleki sorumluluk sigortasının bulunmasını sağlama
- Gerçekleşmiş olan riziko hakkındaki bilgileri gizli tutma

Sigortacının yükümlülükleri

- Şantiyenin işlerliğini sağlamak için gereken bilgilerin verilmesi
- “x” iş günü içinde iş dökümlerini onaylama
- İnşaat alanına erişimi ve sigorta ettirenle iş birliğini sağlama

KORUMA ÖNLEMLERİ ALMA GÖREVİ (TTK 1448)

TTK 1448(1) restorasyon firmasının “zararın büyümesini önleme” amacıyla yerine getireceği ilk girişimlerin yasal zeminini oluşturabilir. TTK 1448(1) şöyledir:

“Sigorta ettiren, rizikonun gerçekleştiği veya gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğu durumlarda, zararın önlenmesi, azaltılması, artmasına engel olunması veya sigortacının üçüncü kişilere olan rücu haklarının korunabilmesi için, imkânlar ölçüsünde önlemler almakla yükümlüdür. Sigorta ettiren, sigortacının bu konudaki talimatlarına olabildiğince uymak zorundadır”.

Fıkranın son cümlesi uyarınca sigorta ettiren/sigortalı (en azından zararın artmasının önüne geçmek için) sigortacının görevlendireceği restorasyon firmasıyla iş birliği yapma yükümlülüğü altında sayılabilecektir.

Yangın Sigortası Genel Şartları da aynı doğrultuda düzenleme içermektedir:

- **B.1- Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigorta Ettiren/Sigortalının Yükümlülükleri**

Sigorta ettiren/Sigortalı, rizikonun gerçekleşmesi halinde aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür:

- **1.2- Sigortalı değilmişçesine gerekli kurtarma ve koruma önlemlerini almak ve bu amaçla sigortacı tarafından verilen talimata elinden geldiği kadar uymak.**
- **1.3- Sigortacı veya yetkili kıldığı kimselerin, makul amaçlarla ve uygun şekillerde hasara uğrayan bina ve yerlere girmesine, bunları teslim almasına, el koymasına, muhafaza altına almasına ve zararı azaltmaya yönelik girişimlerde bulunmasına izin vermek**

HASAR HİZMETLERİNDE DESTEK OLARAK KULLANILABİLECEK YENİ NESİL TEKNOLOJİLER NELERDİR?

ENGİN FİKİR

ETKİN HASAR YÖNETİMİ

SFS – 30+ Yıllık Başarı Hikayesi

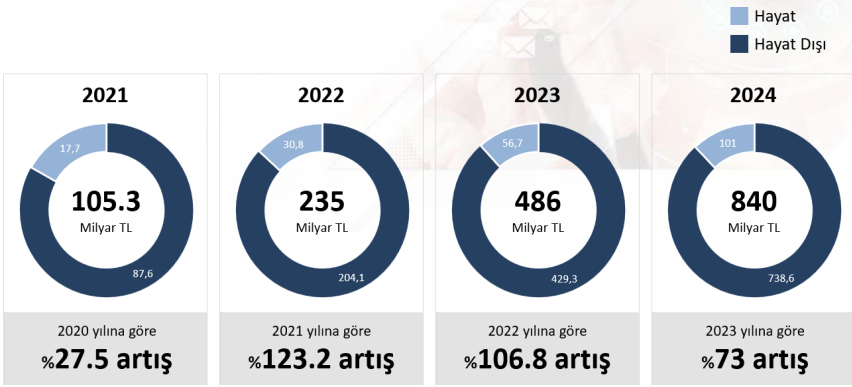
SFS İş Stratejisi

Müşterilerimizi en son teknoloji ile desteklemek (*Uçtan Uca Sigortacılık Paketi*)

Müşterimiz ile dijital dönüşüm yolculuklarında ortaklık

Müşterilerimize teknoloji ihtiyaçlarını karşılamak için tamamlayıcı BT hizmetleri sunmak

TÜRKİYE'DE SİGORTA SEKTÖRÜ – PRİM ÜRETİMİ

SFS Sistemleriyle Toplam Prim Üretimi (milyon TL)

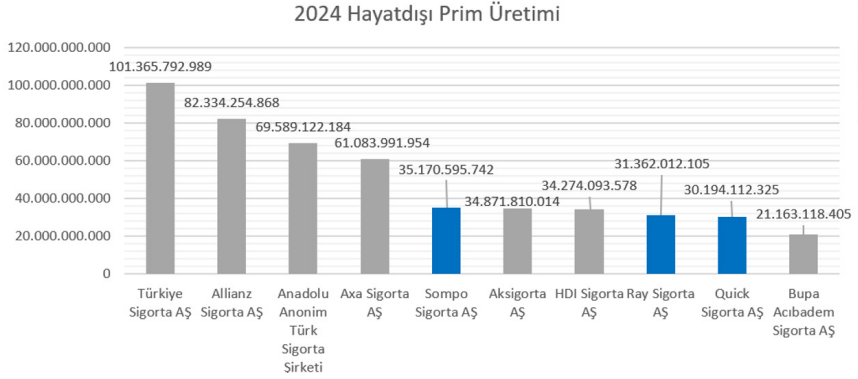
Rakamlarla SFS

SFS Prim Büyüklüğü
(12 yıl içinde)
SFS: x 75 Katında
Pazar: x 36 Katında

2024'de Düzenlenen
Police Sayısı
SFS: 30 Milyon
Pazar: 89 Milyon

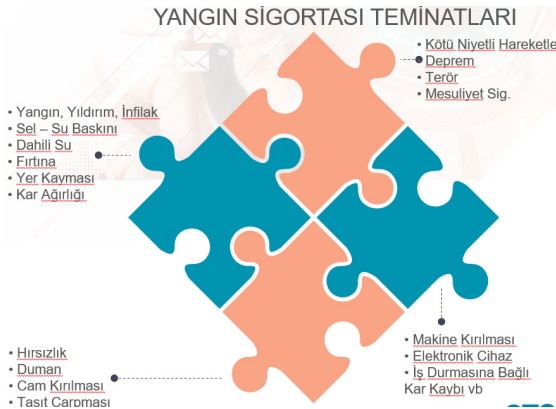
2024 Pazar
32,98 %
Düzenlenen Police
Adedine Göre

Hayatdışı Prim Sektörün ilk 10 şirketinde SFS

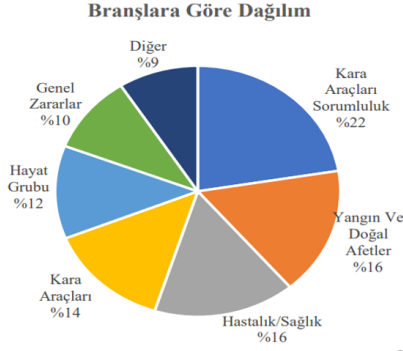

YANGIN SİGORTASI

Yangın sigortası ile özel veya ticari amaçla kullanılan her türden bina ve muhteviyatı (demirbaş, emtia, makine tesisat), kendiliğinden meydana gelen yangının, yıldırımın, infilakın veya infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı maddi zararları, sigorta bedeline kadar teminat kapsamına alınır.

PRİM ÜRETİMİ 2024

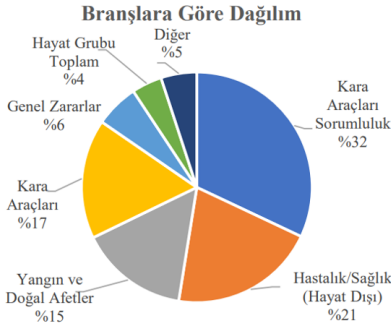

Yazılan direkt primler, önceki yıla benzer şekilde dört branşta yoğunlaşmaktadır.

Büyük bölümü zorunlu trafik sigortasından oluşan kara araçları sorumluluk branşındaki direkt primler, %92 oranında artarak 181 milyar TL olmuştur. Yangın ve doğal afetler branşındaki direkt primler, %88 oranında artarak 132 milyar TL'ye, hastalık/sağlık branşındaki direkt primler, %95 oranında artarak 130 milyar TL'ye, kara araçları (kasko) branşındaki direkt primler ise %36 oranında artarak 113 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Kaynak: SEDDK

ÖDENEN HASARLAR 2024

Brüt ödenen hasarlar, önceki yıla benzer şekilde dört branşta yoğunlaşmıştır.

2024 yılında en yüksek ödeme, %32 oranı ile zorunlu trafik sigortasından oluşan kara araçları sorumluluk branşında gerçekleştirilmiştir. Kara araçları (Kasko) branşının brüt ödemelerdeki payı %17 olup, söz konusu iki branşın toplam brüt tazminat ödemelerindeki payı %49 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Kaynak: SEDDK

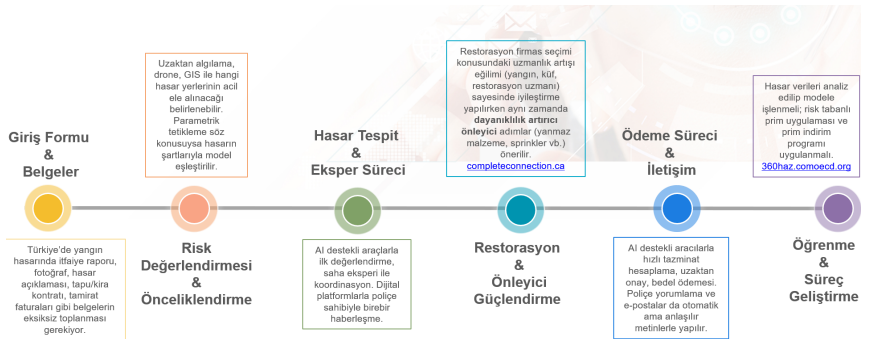
ÖDENEN HASARLAR 2024

Brüt Ödenen Hasarlar (Milyon TL)					
	2021	2022	2023	2024	Değişim (%)
Kara Araçları Sorumluluk	15.286	29.805	57.505	114.603	99
Hastalık/Sağlık	8.050	15.503	33.092	73.475	122
Yangın ve Doğal Afetler	4.991	9.921	68.612	54.721	-20
Kara Araçları	9.504	18.144	34.051	60.140	77
Genel Zararlar	3.862	6.219	16.447	21.860	33
Hayat Grubu Toplam	4.623	6.755	9.823	15.233	55
Finansal Kayıplar	434	540	3.198	3.510	10
Su Araçları	589	1.277	1.907	4.064	113
Nakliyat	581	1.251	2.829	3.886	37
Genel Sorumluluk	860	1.178	2.079	4.547	119
Hava Araçları	298	155	424	641	51
Kaza(Hayat Dışı)	254	330	584	657	13
Kredi	49	111	136	299	121
Su Araçları Sorumluluk	14	52	121	152	26
Hava Araçları Sorumluluk	56	49	296	95	-68
Kefalet	28	206	95	128	36
Diğer	2	3	4	4	8
Toplam	49.479	91.499	231.201	358.015	55

Kaynak: SEDDK

YANGIN HASAR YÖNETİMİNDE YENİ PARADİGMALAR VE SÜREÇ

Yangın Hasar Yönetiminde Süreç Aşamaları

YANGIN HASAR YÖNETİMİNDE YENİ PARADİGMALAR

OECD'nin Risk Azaltıcı ve Sigortacıların Önleyici Rollerini Hakkındaki Raporu

“Risk değerlendirmesini ve poliçe sahibi riskinin azaltılmasını geliştirmek için sigortacılıkta teknolojiye yararlanmak < – OECD, Aralık 2023 yayımlanan bu politika raporu, sigortacıların risk değerlendirmesini iyileştirerek sigortalıları pasif mağdurlar olmaktan çıkarıp aktif koruyucu işbirlikçilere dönüştürmesini öneriyor. [OECD](#).”

Alternatif olarak ilişkili bir çalışma: “Sigorta sektörünün iklim değişikliğine uyum sağlamadaki katkısının artırılması” – OECD, Mart 2023; sigorta sektörünün iklim adaptasyonuna katkısını ve sigortalıların risk azaltımına teşvik edilmesini inceliyor. [OECD](#).”

Parametrik Sigorta Modelleri ve Etkili Hasar Süreci

Parametrik sigorta modellerinin klasik tazminattan farklı olarak, tetikleyici olay gerçekleştiğinde önceden belirlenmiş ödemeleri hızlıca yaparak süreçleri hızlandırıyor.. [Financial Times](#).

“Parametric insurance” başlığı altında, tetikleyici olay bazlı otomatik ödeme esasına dayanan bu sigorta türünün ne olduğu, avantajları/dezavantajları ve uygulama örnekleri (örn. CCRIF, ARC, Meksika'daki mercan resif sigortası) detaylı olarak açıklanıyor.

YANGIN SİGORTALARINDA RİSK AZALTICI YAKLAŞIM

Yangın Hasar Sürecinde Risk Azaltıcı Yaklaşımların Önemi

Yangın sigortalarında, hasar sürecinin etkin yönetimi sadece hasar anında hızlı müdahaleyle sınırlı kalmaz; öncelikli hedef, yangın riskini mümkün olduğunca azaltmak ve potansiyel zararları minimize etmektir. Risk azaltıcı yaklaşımlar şu açılardan önem taşır:

YANGIN SİGORTALARINDA RİSK AZALTICI YAKLAŞIM

YANGIN SİGORTALARINDA ETKİN HASAR SÜRECİ YÖNETİMİ

Uzaktan Algılama & Tahminsel Analitik

- Uydu verileri, drone haritalama, GIS ve coğrafi analizler sayesinde yangın riski taşımayan bölgeler net olarak ayrıştırılabilir ve bu sayede daha doğru risk değerlendirmesi ve primlendirme sağlanıyor . P Market Research.
- Drone görüntüleri, yangın sırasında ya da sonrasında başlangıç hasarı ölçümü ve dolandırıcılık kontrolü için kullanılabilir.
- IoT ve akıllı sensör sistemleri ile ısı veya duman anomalisini erken tespit etmek ve hem sigortalıya hem acil durum ekiplerine gerçek zamanlı uyarı göndermek mümkün hale geliyor insurancebusinessmag.com.

Blockchain ve Parametrik Modeller

- Blockchain tabanlı sistemlerle, dış kaynaklardan gelen veri doğruluğu şeffaflandırılabilir; parametric sigortada “knowledge proofs” gibi teknolojilerle gizlilik korunarak otomatik ödeme sağlanabilir.
- Aynı zamanda, IoT sensör kaynaklı verilerin sistemde değiştirilemez şekilde kayıt altına alınması itiraz süreçlerini de güçlendiriyor.

AI Destekli Zarar Değerlendirme

- Policyholder’lar ve saha ekipleri tarafından yüklenen fotoğraf ve videolar, yapay zeka (AI) destekli analizlerle hızla ön hasar değerlendirme raporuna dönüştürülebilir insurancebusinessmag.com.
- Yapay zeka ayrıca ödeme süreci, poliçe yorumlama ve müşteri ileti-

şimi gibi idari adımları hızlandırarak insan-insansı bir süreç tasar-
rufu sağlıyor. insurancebusinessmag.com.

Etkin Hasar Süreci Yönetimi

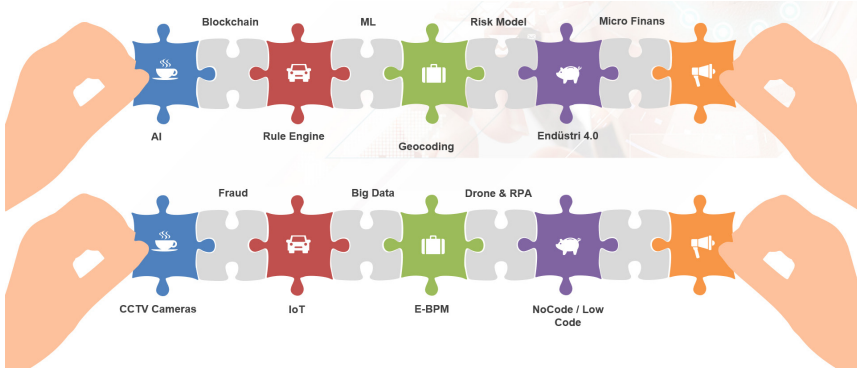
Etkin Hasar Süreci Yönetimi: Aşamalar & İyileştirici Uygulamalar

- Giriş Formu ve Belgeler
- Risk Değerlendirmesi & Önceliklendirme
- Hasar Tespit & Ekspert Süreci
- Restorasyon & Önleyici Güçlendirme
- Ödeme Süreci & İletişim
- Öğrenme ve Süreç Geliştirme

SİGORTA SEKTÖRÜ GÜNCEL TEKNOLOJİK YAKLAŞIMLAR

Sigorta & Teknoloji

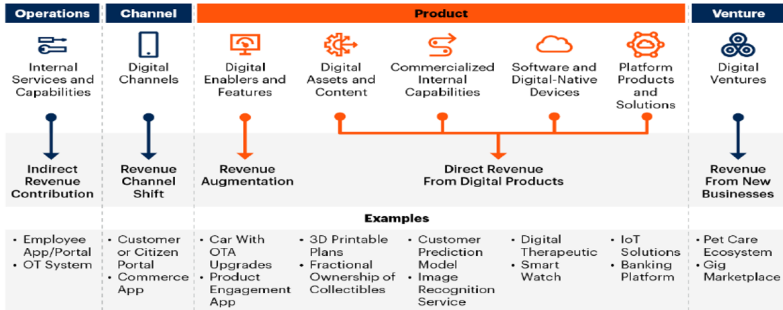
INSURTECH

GÜNCEL TEKNOLOJİK YAKLAŞIMLAR

	Cost reduction	Customer experience enhancement	Speed to market	Sales productivity	Underwriting efficiency	Claims efficiency
Omni-channel	✓	✓	✓	✓		✓
Big data analytics	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Internet of Things (IoT)	✓	✓			✓	
Telematics		✓		✓	✓	✓
Voice biometrics and analysis	✓	✓				
Drones and satellites					✓	✓
Blockchain	✓	✓	✓	✓	✓	✓

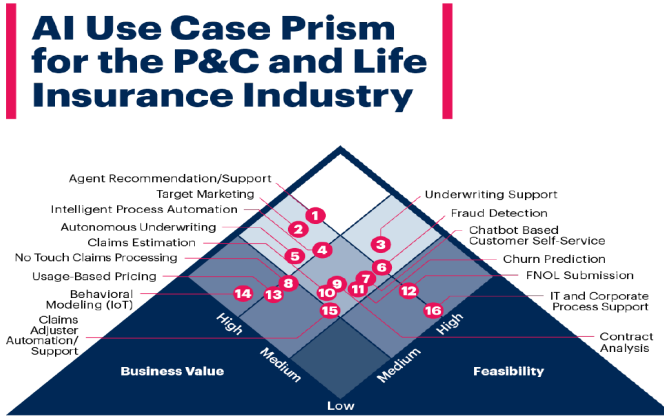
Gartner Digital Product Landscape

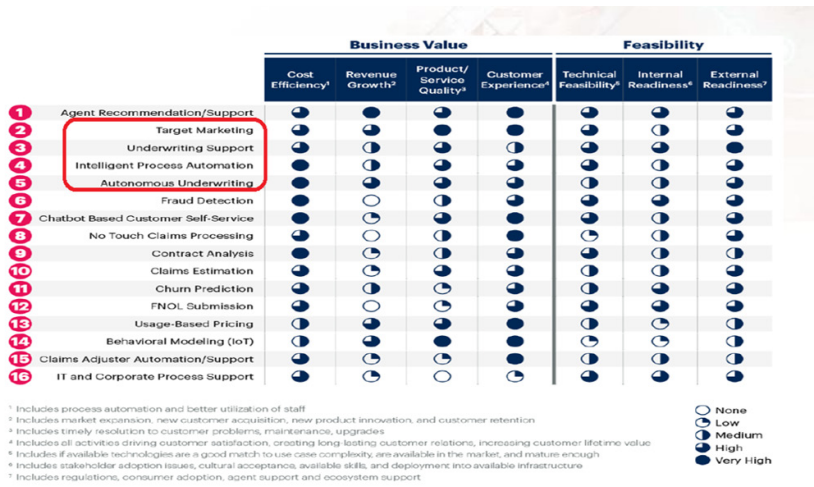

Yangın risklerini analiz etmek, hasar tahmini yapmak ve sahte talepleri tespit etmekte kullanılır. Yapay zeka, sigorta sektöründe veri analizi, hasar tespiti ve

müşteri hizmetleri gibi alanlarda kullanılmaktadır. Özellikle hasar yönetiminde süreçleri hızlandırmakta ve doğruluğu artırmaktadır.

Kullanım Alanı: Risk puanlaması, fiyatlandırma, hasar yönetimi süreçlerinin otomasyonu ve müşteri değerlendirmesi.

Sigorta & AI

Breakdown of AI Insurance Use Case by Insurance Process
Count of Cases

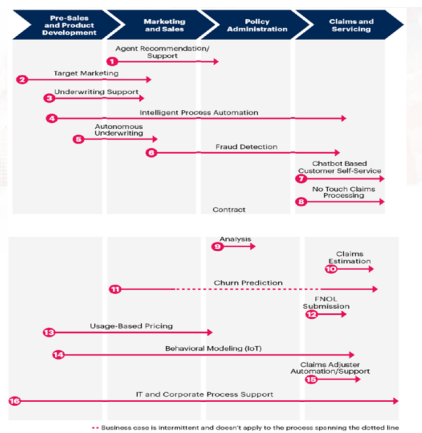
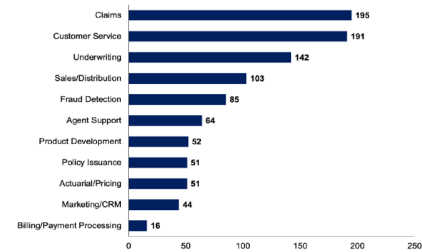

Figure 2. AI Technologies With the Most Potential for P&C Insurance

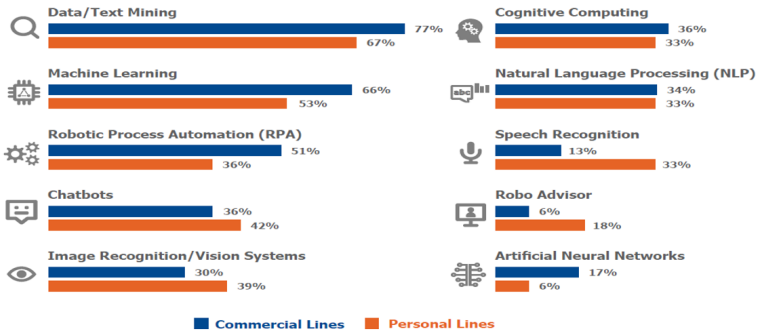
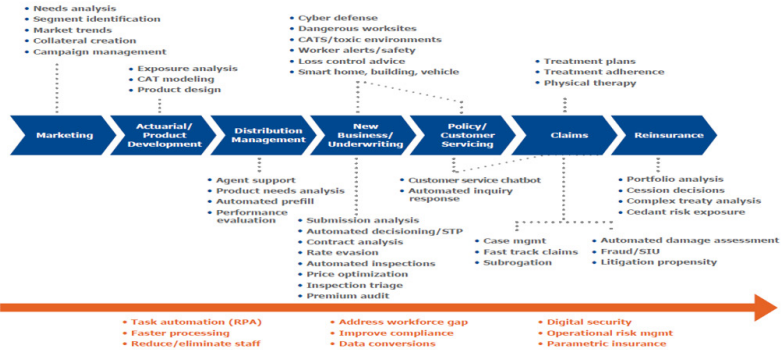

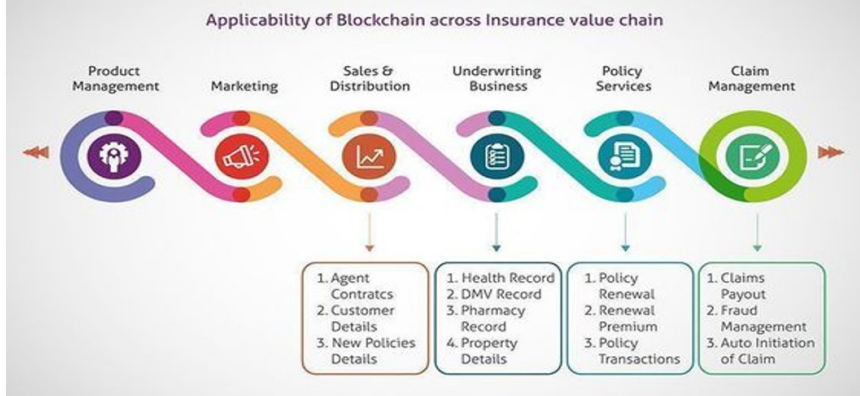
Figure 4. Potential Use Cases for AI in P&C Insurance

SİGORTACILIK DEĞER ZİNCİRİ

Aracıların kaldırılmasıyla “blockchain” teknolojisi sigortacılığın değer zincirini tamamen değiştirebilir.

BLOCKCHAIN & SMART CONTRACTS

Hasar taleplerinin şeffaf ve hızlı bir şekilde işlenmesini sağlar, dolandırıcılığı önler. Blockchain teknolojisi, sigorta sektöründe şeffaflık ve güvenliği artırırken, akıllı sözleşmeler otomatikleştirilmiş ve güvenli işlemler sağlar. Özellikle parametrelili sigorta ürünlerinde etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Blockchain teknolojisinin sigortacılıktaki muhtemel kullanım alanları;

- Merkezi olmayan ve güvenli işlem altyapısı, suistimal tespiti, veri yönetimi gibi konularda iyileştirme ve maliyet avantajı sunabilir.
- Müşterilerin medikal olanlar dâhil olmak üzere hassas kişisel bilgilerini paylaşması daha güvenli ve ucuz gerçekleştirilebilir.

- Daha şeffaf ve güvenilir işlem altyapısı ile kişiler-arası (peer-2-peer) sigorta ürünleri için çok elverişli bir altyapı sunabilir.
- Kişiler-arası yapısı üzerinden mikro sigorta uygulamaları yaygınlaşabilir.
- Hasar yönetimi ve ödeme süreçleri hızlanabilir ve operasyonel maliyetler azaltılabilir.
- Merkezi bir koordinasyon olmaksızın fikir- birliği tabanlı doğruluk kontrolü.
- Sigortacılıkta blockchain uygulamalarının gelişmesi önemli ölçüde network etkisine bağlı; ne kadar çok sistem/kullanıcı blockchain tabanlı uygulama kullanırsa etkisi de o denli hızlı ve büyük olacaktır.

KISITLAR

Maliyet

Entegrasyon maliyeti

Ölçeklenebilirlik

Yasalar, regülasyonlar

İşlem (transaction) hızı

Hükümetler

Sektördeki dirençler, siber güvenlik

Hukuk kuruluşları

RULE ENGINE

Risk değerlendirme ve poliçe koşullarının otomatik olarak yönetilmesini sağlar.

Rule Engine (İş Kuralları Motoru), sigorta operasyonlarındaki “IF ... THEN ...” mantığına dayalı karar süreçlerini uygulama kodundan bağımsız hâle getirerek otomasyona olanak tanır. Bu sayede iş birimlerindeki uzmanlar, kodlama bilmeden kuralları güncelleyebilir ve süreçleri yönetebilir.

Kullanım Alanı: Yangına karşı özel kuralların tanımlanması (örneğin yüksek riskli alanlar için prim artırımı).

Sigortacılıkta Kullanımı (Yangın Hasar Yönetimi)

- Hasar Taleplerinin Geçerlilik Kontrolü
- Akıllı Yönlendirme
- Dolandırıcılık Tespiti
- Uyarılama ve Düzenleyici Uyum
- Verimlilik, Tutarlılık ve Müşteri Memnuniyeti

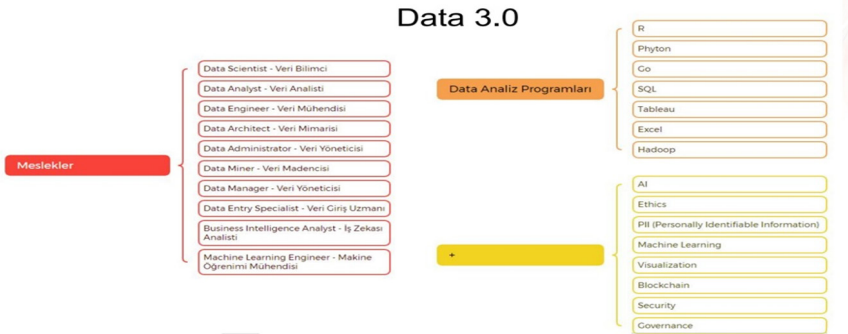
Öne Çıkan Kurumsal Çözümler:

- InRule: Yapay zeka destekli karar motoru ile hasar süreçlerini otomatikleştirir, dolandırıcılığı tespit eder, dinamik fiyatlandırma sağlar ve uyumu kolaylaştırır.

- **DecisionRules:** Ürün fiyatlandırmayı, müşteri risk puanlamasını ve uyum takibini kullanıcı dostu kurallar aracılığıyla hızlıca yönetir; ürün geliştirmede zaman kazandırır.

Data 3.0

Kaynak: <https://boosmart.com>

BAŞARSOFT

Tanım ve İşlev:

Başarsoft, Türkiye'nin önde gelen harita ve coğrafi veri sağlayıcılarından biridir. Gelişmiş CBS teknolojileri ve veri tabanları ile sigorta sektöründe yangın riski analizleri ve hasar tespiti için kapsamlı mekansal çözümler sunar. Büyük

veri ve uydu görüntüleriyle desteklenen analizleri sayesinde hasar öncesi ve sonrası süreçlerin optimizasyonuna katkı sağlar.

Sigortacılıkta Kullanımı:

- **Risk Belirlemesi:** Yangına hassas bölgelerin tespiti için yüksek çözünürlüklü haritalar ve coğrafi veri setleri sunar. Risk haritaları üzerinden poliçe fiyatlamada hassas segmentasyon yapılabilir.
- **Hasar Yönetimi:** Uydu görüntüleri ve güncel CBS verileriyle yangın sonrası hasar alanlarının hızlı tespiti, hasar büyüklüğünün değerlendirilmesi ve müdahale planlamasına destek sağlar.

Ek Not: Başarsoft, kamu ve özel sektör işbirlikleriyle afet yönetiminde kritik veri altyapısını desteklemekte ve büyük projelerde tercih edilmektedir..

GeoInsurance ile Coğrafi veri entegrasyonu ile risk skoru ve yönetim sistemi ile Poliçe karar süreçlerine destek, risk haritalama, etkili hasar yönetimi sağlar.

Ayrıca **Orman Yangın Karar Destek Sistemi** ile Yapay zeka temelli yangın yayılım analizi ve müdahale optimizasyonu ile Orman yangın risklerinin analizi, sigorta kapsam ve prim stratejilerine katkı sağlar.

Kullanım Alanı: CBS tabanlı risk analizleri, yangın hasar tespiti, veri odaklı poliçe düzenleme ve Lokasyon bazlı risk analizi, yangına maruz kalma olasılığına göre fiyatlandırma ve poliçe oluşturma

Kaynak: [Başarsoft Resmi Sitesi](#), [Türkiye CBS Sektörü Haberleri](#)

URBANSTAT

Tanım ve İşlev:

UrbanStat, başlangıçta “Mekansal İşler” adıyla sigortacılık ve emlak sektörlerine hizmet vermek üzere geliştirilmiş bir girişimdir. Gerçek zamanlı lokasyon bazlı risk analizi yapar, Bozuk adresleri standardize eder ve adres bazında iklim veya doğal afet riski ölçümleri sunan girişim.

Sigortacılıkta Kullanımı:

- **Risk Belirlemesi:** Yangın riski yüksek bölgelerin coğrafi analizine dayanarak, sigortalama süreçlerinde doğru risk sınıflandırması sağlar. Gerçek zamanlı lokasyon bazlı risk analizi, adres doğrulama ile Risk sınıflandırma, poliçe fiyatlama, hasar öncesi müdahale planlaması sağlar.
- **Hasar Yönetimi:** Gerekli müdahaleleri optimize etmek için konum bazlı erken uyarı ve müdahale rotaları geliştirmeye katkı sunabilir.

Ek Not: UrbanStat, Startup Turkey etkinliğinde aldığı yatırımcı ilgisiyle öne çıkmış ve sigorta sektöründe maliyet düşürücü etkisiyle tanınmıştır.

Kullanım Alanı: Lokasyon bazlı risk analizi, yangına maruz kalma olasılığına göre fiyatlandırma ve poliçe oluşturma.

Kaynak: [UrbanStat Resmi Sitesi](#)

LUMNION

AI-Driven End-to-End Insurance Pricing Platform

Tanım ve İşlev:

Lumnion, ML algoritmaları ile aktüeryal risk modellemesinden, saha fiyatlandırma yönetimine ve veri ile davranışsal fiyatlandırmaya kadar farklı ürünleri yapay zekâ tabanlı platformuyla sektöre sunuyor

Lumnion, Sigorta Sektörü için son teknoloji yapay zeka destekli fiyatlandırma platformları geliştiriyor. Yapay Zeka ve Makine Öğrenmesi kullanarak veri hazırlama sürecini otomatikleştirmeye, kayıp oranlarını iyileştirmeye, riski yönetmeye, hasar tahminlemeye ve fiyatlandırma yeteneklerini optimize etmeye odaklanarak doğru fiyatlama ile riski yönetimine etkilidir.

Sigortacılıkta Kullanımı:

- **Risk Belirlemesi:** Mekansal ve iklim verilerini 3D ortamda görselleştirerek riskli bölgelerin anlaşılmasını kolaylaştırır. Poliçe fiyatlamada karar destek aracı olarak kullanılır.
- **Hasar Yönetimi:** Yangın sonrası oluşan hasarın 3D simülasyonu ve sahadaki etkilerinin modellenmesiyle hasar değerlendirmesi ve raporlaması desteklenir. Müdahale süreçleri görsel olarak optimize edilir.

Ek Not: Lumnion, görsel analizlerle sigortacılıkta risk yönetimi süreçlerini teknoloji tabanlı bir üst seviyeye taşımayı hedeflemektedir.

Kullanım Alanı: 3D görselleştirme, risk simülasyonu, hasar sonrası durum analizleri ile Yangın hasarlarının tahmini, risk segmentasyonu, prim hesaplama ve fiyat optimizasyonu.

Kaynak: [Lumnion Resmi Sitesi](#)

The screenshot shows the 'Variable Advisory' tool interface. On the left, a sidebar contains navigation icons. The main area is titled 'Variable Advisory' and displays a list of variables with checkboxes and a 'RUN' button. The variables listed are: Police_No, District, Driver_Score, Pledget_Debit, Individual_Commercial, Marital_Status, Gender, Insured_Age, Vehicle_Brand, Vehicle_Age, Vehicle_Weight, Fuel_Type, Motor_Power, BINNED_Insured_Age, IN_Gender_BINNED_Insured_Age, CLUSTERED_Motor_Power, and AUTOBNNED_BANK_Vehicle_Weight. On the right, a 'Results' table displays the output of the analysis.

Feature Name	% Score	Recommendation	Star	SAVE
Vehicle_Weight	216894	Recommended	☐	
Vehicle_Brand	21218	Recommended	☐	
Motor_Power	187156	Recommended	☐	
Usage_Type	143927	Recommended	☐	
District	15726	Recommended	☐	
CLUSTERED_Motor_Power	9404		☐	
AUTOBNNED_BANK_Vehicle_Weight	76703		☐	
IN_Gender_BINNED_Insured_Age	5808		☐	
Insured_Age	55029		☐	
Fuel_Type	51948		☐	
City	50559		☐	
BINNED_Insured_Age	32006		☐	
Vehicle_Age	10872		☐	
Police_No	24904		☐	
Marital_Status	22753		☐	
Pledget_Debit	19651		☐	

- Cheetah - Modelleme

The screenshot shows the RStudio interface with the 'glmnet' package documentation open in the top pane. The bottom pane displays a plot titled 'glmnet::glm_T(GLM) - Model Parameters'. The plot shows the relationship between the number of non-zero coefficients in the model (x-axis, 0 to 100) and the cross-validated error (y-axis, 0 to 10000). The plot is titled 'Lasso Curve'. The legend indicates 'glmnet::GLM1' (blue line) and 'Actual - Prediction' (red line). The plot shows a sharp increase in error as the number of non-zero coefficients increases, indicating overfitting.

- 124

masını aktüeryal yorumlanabilir ve operasyonel olarak kullanılabilir hale getirir

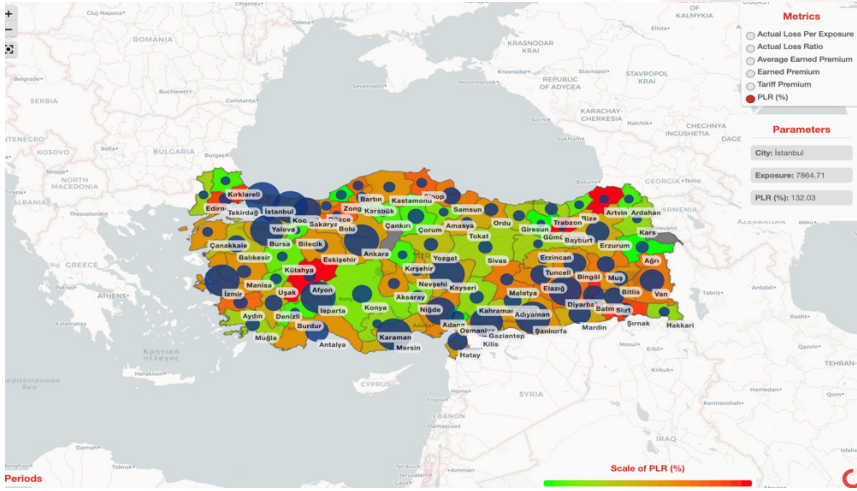
- Tüm değişkenler ve modeller için kapsamlı istatistiksel veriler oluşturur.

Dolphin - Etki Analizleri

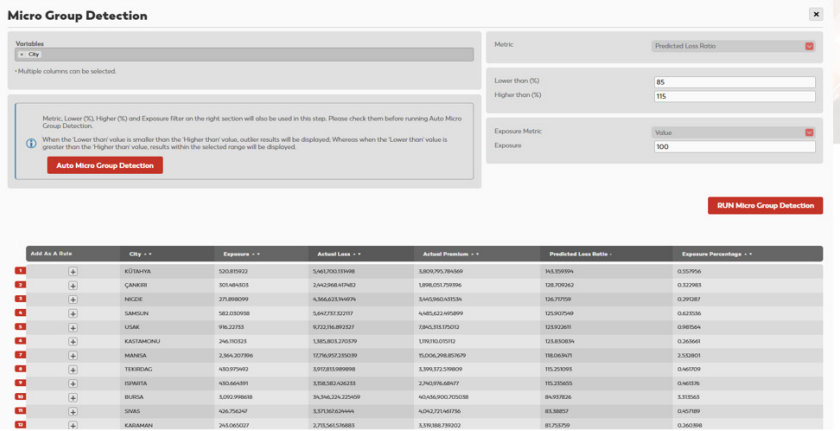
- Değişken bazlı etki analizlerinin yapılmasını sağlar.
- Değişken bazlı rasyolar ve metrikler sayesinde aksiyon almayı kolaylaştırır.

Dolphin - Etki Analizleri

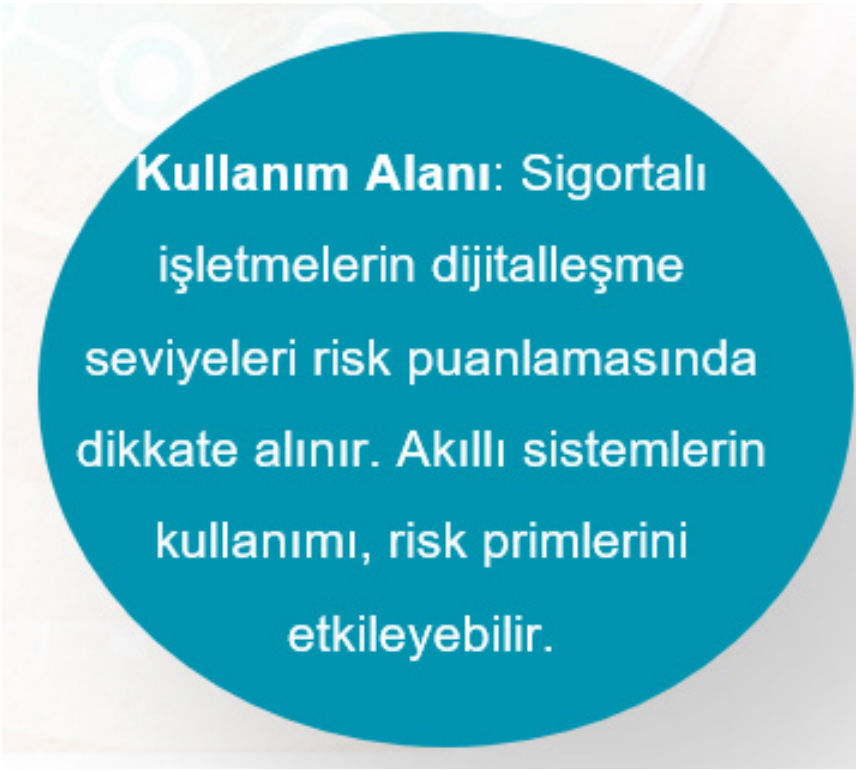

- Portföy dağılımının harita üzerinde görselleştirilmesini sağlar.
- Exposure dağılımına göre aksiyon alınmasını kolaylaştırır.

Dolphin - Micro Group Detection

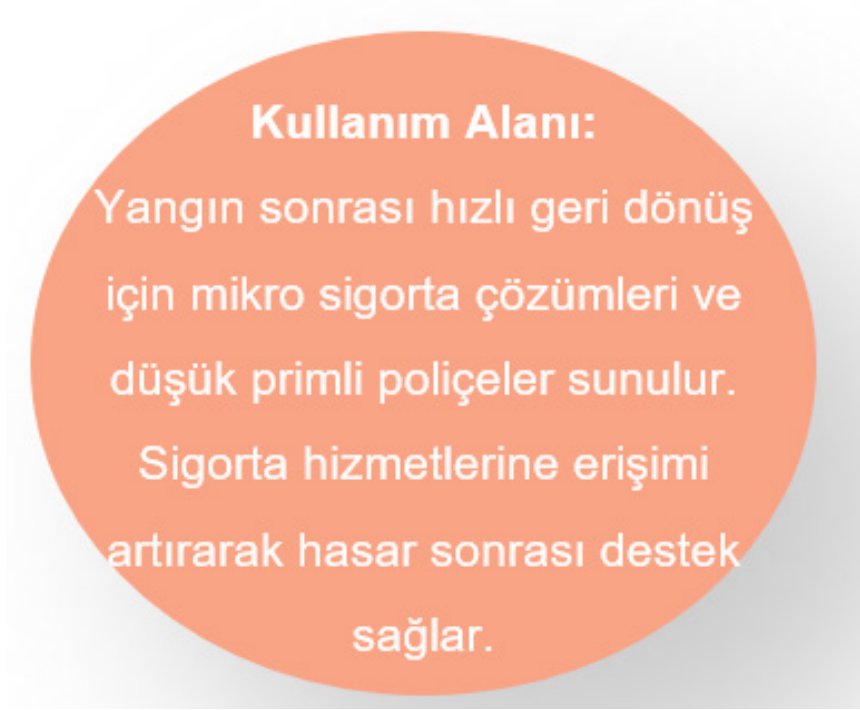
- H/P oranı istenilen aralığın dışında kalan case'leri otomatik olarak yakalamayı sağlar.
- Portföydeki sapmalara kurallar yazarak müdahale etmeyi kolaylaştırır.

Kullanım Alanı: Sigortalı işletmelerin dijitalleşme seviyeleri risk puanlamasında dikkate alınır. Akıllı sistemlerin kullanımı, risk primlerini etkileyebilir.

[Endüstri 4.0](#), akıllı üretim sistemleri ve otomasyonla, yangına neden olabilecek insan hatasını azaltır.

MICRO FİNANS

[Micro Finans](#) küçük işletmelerin yangın riskine karşı korunması ve hasar sonrası toparlanma sürecine finansal destek sağlar. Düşük gelirli bireylere küçük krediler sunarak finansal erişim sağlamayı amaçlayan bir sistemdir.

CCTV CAMERAS (KAPALI DEVRE KAMERA SİSTEMLERİ)

CCTV sistemleri, yangının başlangıç anını kaydederek erken müdahale sürecini hızlandırabilir. Görsel kayıtlar, yangının kundaklama mı yoksa teknik bir arızadan mı kaynaklandığını anlamada kritik rol oynar. Yangın anı ve sonrasındaki görüntüler, sigorta ekspertizinin değerlendirmesini kolaylaştırır. CCTV

kayıtları sayesinde kötü niyetli yangın girişimleri veya abartılı hasar beyanları tespit edilebilir. Kameralardan alınan geçmiş veriler, riskli davranışların veya yangına zemin hazırlayan ihmallerin önceden fark edilmesini sağlar. Yangın algılama sistemleriyle entegre çalışan akıllı CCTV sistemleri, anında müdahale imkanı sunar.

Kullanım Alanı: Yangın hasar ödemelerinde Özellikle yangın riskini azaltma, neden ve kaynak belirleme, suistimali önleme vb faydaları ile sigorta için uçtan uca kullanılabilir.

FRAUD

Yangın hasarlarında sahte talepler riskini azaltmak için dolandırıcılık tespiti önemlidir. Sigorta sektöründe dolandırıcılık, yüksek maliyetlere yol açabilir. Yapay zeka ve makine öğrenimi gibi teknolojiler, dolandırıcılık tespitinde önemli bir rol oynamaktadır.

Yangın hasarlarıyla ilgili pazar büyüklüğü, sigorta sektörü için önemli bir göstergedir. 2024 yılında, sigorta dolandırıcılığı tespiti pazarının büyüklüğü 5,6 milyar USD olarak tahmin edilmiştir ve 2033 yılına kadar 40,1 milyar USD'ye ulaşması beklenmektedir. [Imarcgroup, Sigorta Dolandırıcılığı Tespiti Pazar Büyüklüğü ve Öngörüler](#)

Kullanım Alanı: Sigorta şirketleri, hasar taleplerini analiz ederek anormal desenleri tespit etmekte fraud önleme sistemleri kullanır.

IOT

Sensörler ile yangını erken tespit edebilir ve otomatik önlem alabilir. [IoT](#) cihazları, sigorta sektöründe yangın riski izleme ve erken uyarı sistemlerinde kullanılmaktadır. Bu cihazlar, yangınların önlenmesi ve hasarların azaltılması için kritik veriler sağlar.

Kullanım Alanı:

Yangın alarm sistemleri, sıcaklık izleme, duman dedektörleri; sigorta poliçesine entegre izleme sistemleri.

E-BPM

Yangın hasarı süreçlerinin dijitalleştirilmesi ve esnek, hızlı müdahale sistemlerinin kurulması.

eBPM (Elektronik Business Process Management): Sigorta şirketlerinin iş süreçlerini tanımlayıp izleyebileceği, kural ve olaya dayalı otomasyonlara imkan tanıyan bir yönetim platformudur.

Yangın Hasar Yönetimi Bağlamında Kullanımı:

- **Süreç Otomasyonu:** Hasar ihbarından ödemeye kadar geçen tüm adımlar (talep kaydı, belge takibi, kurallara uygunluk kontrolleri vb.) tek bir süreç içinde görsel olarak yönetilebilir. Cflowsfs.com.tr
- **Teknik Olmayan Kullanıcılar için Güç:** İş geliştirme ya da zarar tespit birimlerindeki çalışanlar, sürükleyip bırak arayüzlerle süreç ve kural oluşturabilir, teknik ekibe bağlı kalmadan süreci güncelleyebilir. [Infosys BPM solutionsreview.com](http://InfosysBPMsolutionsreview.com)
- **Verimlilik ve Maliyet Avantajı:** Kağıt ve manuel iş yükünü azaltarak, süreçleri dijitalleştirir ve şeffaflık sağlar—örneğin, sürecin hangi aşamada olduğu anlık olarak izlenebilir. PaperWork

Kullanım Alanı: Yangına karşı özel kuralların tanımlanması (örneğin yüksek riskli alanlar için prim artırımı).

BIG DATA

Geçmiş yangın verileriyle riskli bölgelerin ve yapıların analiz edilmesi ni sağlar. [Büyük veri analitiği](#), sigorta sektöründe risk değerlendirmesi ve

dolandırıcılık tespiti gibi alanlarda kullanılmaktadır. Veri analizi, daha doğru ve hızlı kararlar alınmasını sağlar.

Kullanım Alanı: Yangın riski yüksek bölgelerin tespiti, dinamik prim belirleme, hasar öngörü sistemleri.

DRONE & RPA (ROBOTİK SÜREÇ OTOMASYONU)

Yangın sonrası hasar tespiti ve sigortalı alanların uzaktan incelenmesi.

[Dronlar](#), sigorta sektöründe hasar tespiti ve risk değerlendirmesi için kullanılmaktadır. Yangın sonrası alanların hızlı ve güvenli bir şekilde incelenmesini sağlar.

[RPA](#), sigorta sektöründe tekrarlayan görevlerin otomatikleştirilmesi için kullanılmaktadır. Bu, verimliliği artırır ve insan hatalarını azaltır.

Kullanım Alanı: Drone ile olay yeri tespiti, RPA ile hasar sürecinin hızlandırılması ve belge inceleme otomasyonu.

NO CODE / LOW CODE

LowCode / NoCode: Yazılım geliştirmek için minimal veya hiç kod gerektirmeyen, görsel arayüzlerle süreçleri otomasyona taşıyan yaklaşımlardır. Ayrıca BPM araçlarında yaygın şekilde kullanılmaktadır.[Infosys BPM](#)

Yangın Hasar Yönetimi Bağlamında Kullanımı:

- **Süreç Otomasyonu:** Hasar ihbarından ödemeye kadar geçen tüm adımlar (talep kaydı, belge takibi, kurallara uygunluk kontrolleri vb.) tek bir süreç içinde görsel olarak yönetilebilir.[Cflowsfs.com.tr](#)
- **Teknik Olmayan Kullanıcılar için Güç:** İş geliştirme ya da zarar tespit birimlerindeki çalışanlar, sürükleyip bırak arayüzlerle süreç ve

kural oluşturabilir, teknik ekibe bağlı kalmadan süreci güncelleyebilir. Infosys BPM [solutionsreview.com](https://www.infosys.com/solutions/review)

- **Verimlilik ve Maliyet Avantajı:** Kağıt ve manuel iş yükünü azaltarak, süreçleri dijitalleştirir ve şeffaflık sağlar—örneğin, sürecin hangi aşamada olduğu anlık olarak izlenebilir.PaperWork

Kullanım Alanı: Polişe üretimi, hasar yönetimi gibi iş süreçlerinin kolay yapılandırılması ve dijitalleştirilmesi.

UYGULAMA ÖRNEKLERİ & TÜRKİYE VE GLOBAL DERAKAMLAR

1. ABD (Colorado, Oregon, Montana)

ABD (Colorado, Oregon, Montana) gibi eyaletlerde Pano AI gibi firmaların kurduğu kamera ve yapay zeka destekli sistemler, yangını 15–60 dakika önceden algılayarak hızlı müdahale sağladı; bu sayede ciddi harap olma olayları önemli ölçüde önlendi. [risk-strategies.com](https://www.risk-strategies.com)

2. Tahoe Donner, California

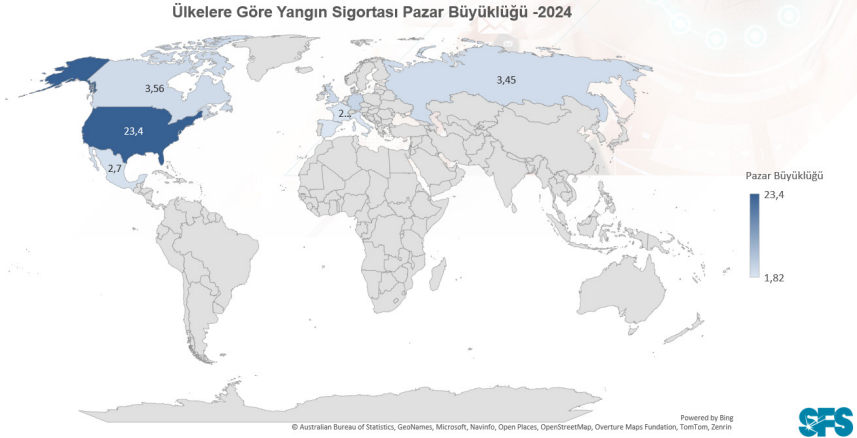
Tahoe Donner, California’da parametrik sigorta modeli: toplu arazi bazında uygulanan sigorta, orman yönetimi (ağaç seyreltilmesi, kontrollü yakma) ile %39 daha düşük prim ve %89 daha düşük muafiyet oranı sunuyor. [investopedia.com](https://www.investopedia.com)

3. Los Angeles

Los Angeles bölgesinde sigorta firmaları, özel itfaiyeci ekiplerle çalışarak yangın sırasında izolasyon, jel kaplama, havalandırma kapatma gibi müdahalelerle yaralanmaları ve hasarı en aza indiriyor. [theguardian.com](https://www.theguardian.com) [wsj.com](https://www.wsj.com)

4. Kanada

Kanada'da Crawford & Company, dijital platformlarla poliçe sahiplerinin dosya yüklemesine olanak tanıyor; bu sayede hasar incelemesi fiziksel bulunamasa bile süreci ilerletiyor. insurancebusinessmag.com

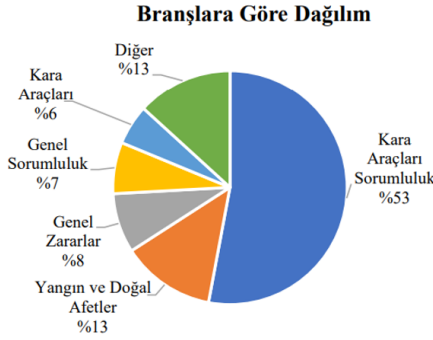
2024'te Yangın Sigortası Pazar Büyüklüğü Ülkelere Göre (Cognitive Market Research):

- ABD: ~\$23.4 milyar USD
- Kanada: ~\$3.56 milyar USD
- Meksika: ~\$2.70 milyar USD
- Birleşik Krallık: ~\$3.74 milyar USD
- Fransa: ~\$2.05 milyar USD
- Almanya: ~\$4.40 milyar USD
- İtalya: ~\$1.91 milyar USD
- Rusya: ~\$3.45 milyar USD
- İspanya: ~\$1.82 milyar USD Cognitive Market

POLİÇE ADETLERİ (2024)

Hayat Dışı Branşlar Yazılan Poliçe Sayısı (Adet)					
	2021	2022	2023	2024	Değişim (%)
Hastalık / Sağlık	5.478.450	6.294.596	7.304.017	8.730.440	20
Kaza	7.658.043	7.672.162	7.923.521	10.070.139	27
Kara Araçları	7.078.652	6.596.516	7.763.062	8.266.137	6
Raylı Araçlar	2	0	0	0	-
Hava Araçları	737	900	1.092	943	-14
Su Araçları	32.014	33.582	33.799	36.583	8
Nakliyat	1.304.990	1.379.959	1.570.299	1.467.523	-7
Yangın ve Doğal Afetler	14.685.245	17.430.091	18.832.356	17.354.096	-8
Genel Zararlar	8.014.769	12.395.308	15.566.018	16.344.472	5
Kara Araçları Sorumluluk	20.198.309	22.180.538	24.162.019	26.018.030	8
Hava Araçları Sorumluluk	697	701	702	722	3
Su Araçları Sorumluluk	2.860	4.051	3.939	5.452	38
Genel Sorumluluk	464.117	995.584	583.101	811.752	39
Kredi	-4.183	-1.435	13.356	1.500	-89
Kefalet	12.061	53.880	15.249	41.132	170
Finansal Kayıplar	73.439	106.779	636.651	130.842	-79
Hukuksal Koruma	717.023	1.781.520	739.496	2.309.915	212
Destek	5	610	4.091	201.395	4.823
Toplam	65.717.230	76.925.343	85.152.771	91.791.072	8

Kaynak: SEDDK

Brüt ödenen hasarlarda olduğu gibi muallak tazminat karşılıklarında 2024 yılında en yüksek karşılık, %53 oranı ile trafik sigortasından oluşan kara araçları sorumluluk branşında ayrılmıştır. Söz konusu branşı, %13 oranı ile yangın ve doğal afetler branşı izlemektedir. İlk beş branşın toplam muallak tazminat karşılıklarındaki payı ise %87 düzeyindedir.

Kaynak: SEDDK

Muallak Tazminat Karşılıkları (Milyon TL)					
	2021	2022	2023	2024	Değişim (%)
Kara Araçları Sorumluluk	34.919	51.565	99.092	168.823	70
Yangın ve Doğal Afetler	8.059	14.910	55.877	41.327	-26
Genel Zararlar	6.200	8.427	23.827	26.227	10
Genel Sorumluluk	10.194	11.770	15.568	22.611	45
Kara Araçları	2.691	4.491	11.078	17.680	60
Hastalık/Sağlık	1.465	2.640	5.751	10.725	86
Nakliyat	1.567	2.808	5.778	7.360	27
Hayat Grubu Toplam	1.996	2.671	4.125	6.645	61
Su Araçları	1.155	1.783	3.919	5.319	36
Finansal Kayıplar	547	2.178	6.219	4.540	-27
Hava Araçları	716	840	1.423	2.225	56
Kefalet	972	1.172	1.451	1.856	28
Kaza(Hayat Dışı)	647	717	1.118	1.578	41
Hava Araçları Sorumluluk	580	591	806	898	11
Kredi	262	411	459	613	34
Su Araçları Sorumluluk	100	163	284	412	45
Diğer	15	16	21	27	27
Toplam	72.083	107.154	236.796	318.866	35

Kaynak: SEDDK

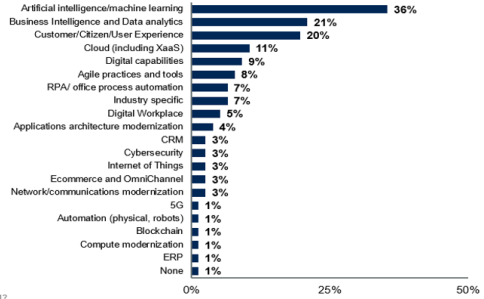
Teknik Kar/Zarar (Milyon TL)				
	2021	2022	2023	2024
Kara Araçları	1.325	7.054	29.254	25.742
Yangın ve Doğal Afetler	2.267	2.770	6.200	21.510
Hayat Grubu Toplam	2.699	5.218	9.261	18.233
Hastalık/Sağlık	2.536	1.397	12.038	19.844
Kaza(Hayat Dışı)	1.532	2.211	5.629	11.660
Genel Zararlar	784	1.884	5.078	11.012
Hukuksal Koruma	309	402	915	3.700
Nakliyat	649	1.078	1.909	3.316
Destek	13	441	1.189	2.537
Genel Sorumluluk	244	893	1.846	2.004
Su Araçları Sorumluluk	39	75	285	552
Finansal Kayıplar	44	64	394	549
Su Araçları	-11	84	-405	495
Kredi	56	63	233	147
Hava Araçları Sorumluluk	18	-11	56	110
Kefalet	93	6	81	108
Raylı Araçlar	0	0	0	0
Hava Araçları	22	-1	-149	-118
Kara Araçları Sorumluluk	-2.671	-11.269	-12.114	-17.680
Toplam	9.947	12.357	61.700	103.722

Kaynak : SEDDK

ARAŞTIRMA RAPORLARI

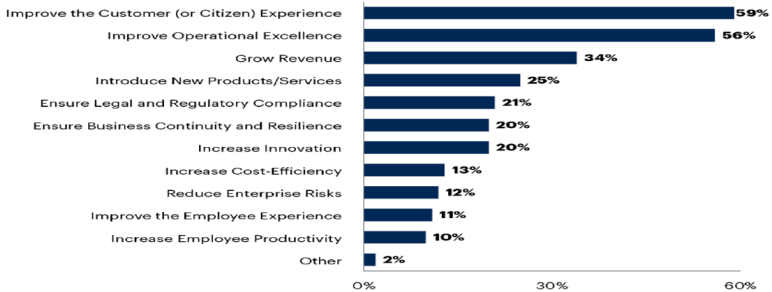
Digital and Customer-Facing Technology Are Most Commonly Named as “Game Changers”

Game-changer Technologies Percentage of Respondents

n = 76 Insurance respondents. Excludes “Don’t know/No answer”
Q. Which technology area do you expect will be a “game changer” for your enterprise in 2021?
Source: 2021 Gartner CIO Survey
Coded open-text responses. Multiple responses allowed.
ID: 736988

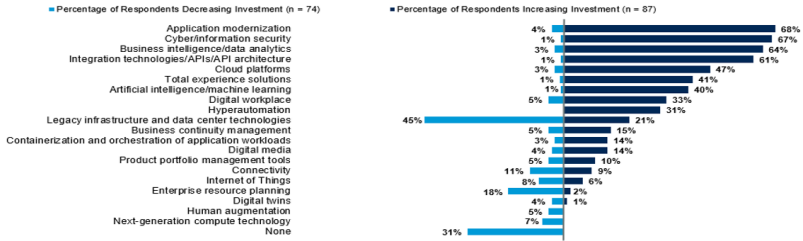
Objectives of Digital Investments Over Last Two Years Percentage of Insurance Respondents

n = 91, Insurance CIOs and technology executives answering, excluding “not sure”
Q. How would you describe the primary objectives of your enterprise’s (i.e., your business’s or government’s) digital technology investments in the last two years?
Source: 2023 Gartner CIO and Technology Executive Survey

Enterprises Will Rebalance Their Technology Portfolios

Changes in Technology Investments Percentage of Insurance Respondents

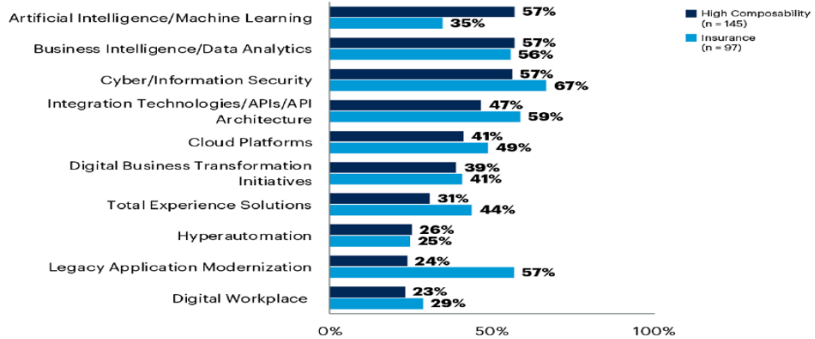
n varies by question, Insurance CIOs and technology executives answering, excluding not sure

Q. What are the technology areas where your enterprise will be spending the largest amount of new or additional funding in 2023 compared with 2022?

Q. What are the technology areas where your enterprise will be reducing funding by the highest amount in 2023 compared with 2022?

Source: 2023 Gartner CIO and Technology Executive Survey

Top 10 Technology Investment Areas for 2022 Among Highly Composable Enterprises Percentage of Respondents

n varies by segment, CIOs and technology executives answering, excluding "not sure"

Q. What are the technology areas where your enterprise will be spending the largest amount of new or additional funding in 2022 compared with 2021?

Source: 2022 Gartner CIO and Technology Executive Survey

YANGIN HASAR SÜREÇLERİNDE VİZYON

"Hasar Öncesi Dijital İkiz" Uygulaması (FireTwin™ Modeli) Fikir: Her ticari sigorta poliçesi için dijital bir "ön hasar dijital ikiz modeli" oluşturulur. Yapının normal durumuna ait dijital ikiz (3D, sensör verisiyle güncellenmiş hali), yangın sonrası drone görüntüleriyle otomatik karşılaştırılır ve hasarın hangi seviyede olduğu otomatik puanlanır. Gereken: • Önceden yapının modellenmesi (fotoğraflama + yapı bilgisi) • Yapı sahiplerine %5 prim indirimiyle teşvik verilebilir Avantajı: • Hasar süreci %70 daha hızlı başlatılabilir • Ekspert hatası ve anlaşmazlıklar minimize edilir • AI ve görsel işleme kullanarak standardize edilmiş tazminat hesaplama süreci doğar	Sigortalıların "Ortak Risk Havuzu Projesi" – Yerel Topluluk Tabanlı Model Fikir: Aynı bölgede bulunan bireysel ev sahipleri veya küçük işletmeler, risklerini topluca yöneten kooperatif tipi bir yangın sigorta havuzu kurar. Bu havuz, yangın riskini azaltıcı toplu yatırımlar yapar (yangın bariyeri, ortak sprinkler, eğitim vb.). Katılımcılar yangın sonrası tazminatın bir bölümünü birlikte yönetir. Gereken: • Yasal zemin (Türkiye'de kooperatif sigortacılığına dair düzenleme şartı) • Mikro-finance ve yerel yönetim işbirliği Avantajı: • Topluluk dayanıklılığı artırılır • Maliyetler paylaşılır ve düşer • Hasar öncesi önlem alımı (sprinkler, yangın bandı vb.) özendirilir	"Yangın Risk Skoru" API Sistemi ile Dinamik Primlendirme Fikir: Bireysel veya kurumsal sigortalılar, API üzerinden erişilen bir "yangın riski puanlayıcısı" ile kendi skorlarını görüntüler. Bu skor, yapı özellikleri, bölgesel yangın verisi, bina bakımı gibi parametrelerden oluşur. Sigortalı riski azaltacak her davranışla (örneğin: yangın tatbikatı, baca temizliği belgesi) bu puanı artırır → prim indirimi alır. Gereken: • Skorlama algoritması (makine öğrenmesi tabanlı) • Prim/ödü sistemi tasarımı Avantajı: • Proaktif davranış teşvik edilir • Sigorta sadece "zarar ödeyen" değil, risk yöneten bir rol üstlenir
Afet Sonrası Hızlı Müdahale için "Sigorta Destek Drone Filosu" Fikir: Bölgesel yangın sonrası müdahalede kullanılmak üzere sigorta şirketleri tarafından finanse edilen "paylaşımlı drone filosu". Yangın sonrası dakikalar içinde görüntü toplayarak, hasar alanlarının haritasını çıkarır. Mobil app üzerinden hem ekspertler hem sigortalılar bu görüntülere erişebilir. Gereken: • Belediyeler ve AFAD ile entegrasyon • Lojistik filo planlaması (şarj, uçur rotaları, yasal izin) Avantajı: • Ekspertin erişemediği bölgelere hızlı erişim • Coğrafi önceliklendirme • Yüksek güvenilirlik belge olarak delil niteliği	Blockchain Tabanlı "Olay Tetikli Otomatik Tazminat" Protokolü Fikir: Yangın, meteoroloji, afet bildirimi gibi güvenilir dış veri kaynakları (oracles) ile entegre olan bir blockchain sistemi; tetiklenen yangın olayında, fiziksel hasar araştırması tamamlanmadan önce ilk acil ödeme otomatik olarak yapar. (örneğin: 10.000 TL destek ödemesi) Gereken: • Yasal düzenleme • Dış oracle sistemleriyle (AFAD, meteoroloji, yangın istasyonları) entegre API Avantajı: • Acil müdahale için hızlı fon sağlanır • Yasal itirazlara açık olmayan şeffaflık yapı • Özellikle düşük gelirli bireylerde ekonomik çöküşü önler	"Yangın Dirençli Yapılar" Sertifikasyon Programı ile Risk İndirimi Fikir: TSE veya sektör kuruluşu ile iş birliği içinde yangına dirençli bina sertifikası verilir. Belirli malzeme ve önlem setini sağlayan binalara, sigorta şirketleri tarafından risk indirimi uygulanır. Gereken: • Sektör paydaşlarının uzlaşığı içinde kriter belirlenmesi • Belediyeler, müteahhitler ve sigortalıların birlikte çalışması Avantajı: • İnşaat kalitesini artırır • Sigorta/hasar yükünü önceden düşürür • Sürdürülebilir bina tasarımı teşvik eder

SONUÇ VE ÖNERİLER

“Yangın olduktan sonra ödeyen” değil, “yangın olmasın diye çalışan” bir sigorta modeli.

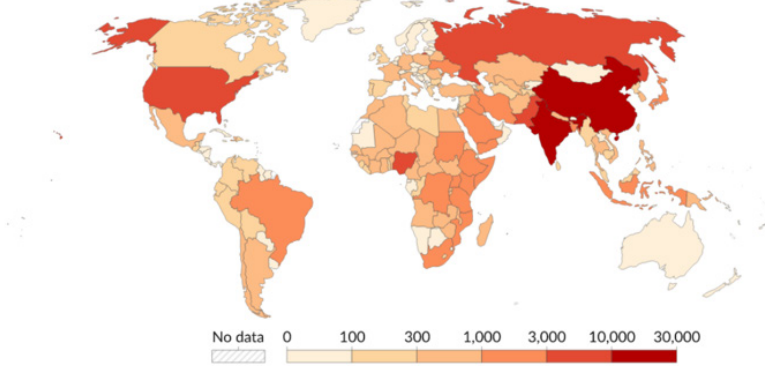
Bu süreçlerde insan ekseninden çıkmaksızın, teknoloji ile desteklenen hızlı, şeffaf, dayanıklı ve müşteri odaklı bir yönetim kültürü benimsenmelidir.

“Hasar ödemekten risk önlemeye geçiş”

Aşağıdaki tablo yangının yalnızca finansal değil, insani boyutunu da ortaya koymaktadır.

Deaths from fires and burns, 2021

Estimated annual number of deaths due to fire, heat, and hot substances.

Engin FİKİR – SFS Ürün Grup Müdürü

YANGIN VE EK TEM NATLARI ZARARLARINDA TAHK MDEK  HASAR DOSYALARININ S GORTACI AÇISINDAN GENEL DE ERLEND R LMES 

AV.  SMET DEM RA 

6102 SAYILI TTK S STEMAT    BAKIMINDAN

- Çalışma konumuz, yangın sigortası sözleşmeleri, zarar sigortalarından mal sigortası örneklerindendir. Yangın sigortası, zarar sigortası olup, aktif değerler bakımından her türlü mal için yapılabilir. TTK Md. 1459 da belirtildiği sigorta zenginleşme yasağı çerçevesinde, sigortacı gerçekten uğranılan zararı giderecektir.
- Sigorta sözleşmeleriyle ilgili olarak TTK Md. 1451 göre de, TTK da hüküm bulunmaması durumunda Borçlar Kanunu hükümleri geçerli sayılır.
- Yangın sigortalarında, güvence altına alınan riziko, sigortalıya ait taşınır veya taşınmaz mallar ile bunların içinde bulunan eşyanın yanma tehlikesidir.
- Bir gayrimenkul sigortalanırken, onun müştemilatı, teferruatı ve mütemmim cüzleri de sigortaya dahil sayılır.

İSTİNAT DUVARI
T.C. YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2018/2100
KARAR NO.: 2019/926
KARAR TARİHİ: 05.02.2019

Davacı vekili, müvekkilinin davalı ... tarafından sigortalanan taşınmazın sahibi olduğunu, sigorta şirketi tarafından taşınmazın sigortalandığını, 2009 yılı Eylül ayının 7-8-9-10. günlerinde İstanbul ve çevresinde yaşanan büyük sel felaketinin en çok etkilediği yerlerden birinin müvekkilinin taşınmazının bulunduğu. Bölgesi olduğunu, hasar dosyasının açıldığını, yapılan inceleme sonunda müvekkilinin hasarının çok az bir miktarının ödendiğini, kalan kısım ile ilgili taleplerin hukuka aykırı bahanelerle reddedildiğini belirterek 70.000,00 TL tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek ticari faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, davanın kısmen kabulü ile 1.582,10 TL tazminatın davalıdan dava tarihi itibarıyla reaskont faizi ile birlikte alınarak **davacıya verilmesine**, karar verilmiş, karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

T.C. YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2018/2100
KARAR NO.: 2019/926
KARAR TARİHİ: 05.02.2019

Taraflar arasındaki uyuşmazlığın ana konularından birisi, hangi zararların poliçe teminatı kapsamında kaldığı hususudur. **Yangın Sigortası Genel Şartlarının "Sigorta bedelinin kapsamı" başlıklı A.2 maddesinin 2.1.1.1 bendinde; "Aksine sözleşme yoksa; binaların dışındaki bahçıvan evi, garaj, su deposu, kömürlük gibi eklentiler ile binaların içlerinde veya üzerlerinde bulunan her çeşit sabit tesisat, asansör ve yürüyen merdivenler, yıldırımlik, televizyon anteni gibi binayı tamamlayan şeyler ile temeller ve istinat duvarları sigorta bedelinin kapsamı içindedir." düzenlemesine yer verilmiştir.**

Mahkemece hükme esas alınan 23/10/2013 tarihli bilirkişi raporunda, Yangın Sigortası Genel Şartları A.2-2.1.1.2 maddesi uyarınca taş duvarın teminat dışı olduğu belirtilmiştir. Bu raporu düzenleyen bilirkişi heyeti içinde inşaat mühendisi bilirkişi bulunmamakta olup, mahkemece daha önce keşfen aldırılan ve aralarında inşaat mühendisinin de bulunduğu bilirkişiler tarafından düzenlenen 14/6/2012 tarihli raporda ise, **taş esaslı duvar istinat duvarı olarak değerlendirilerek değer biçilmiştir.** Bu durumda raporlar arasında çelişki doğmuş olup, taş esaslı duvarın istinat duvarı niteliğinde olması durumunda Yangın Sigortası Genel Şartlarının A.2 maddesinin 2.1.1.1 bendi uyarınca poliçe teminatı içinde sayılacağı açıktır. **Eksik inceleme ile karar verilemez.**

T.C. YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2018/2100
KARAR NO.: 2019/926
KARAR TARİHİ: 05.02.2019

Bu durumda mahkemece, farklı bir inşaat mühendisi bilirkişiden, söz konusu taş duvarın istinat duvarı niteliğinde olup olmadığının ve istinat duvarı niteliğinde ise 2009 yılı itibarı ile değerinin belirlenerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu şekilde hüküm tesisi doğru olmamıştır.

Yangın Sigortası Genel Şartlarının B.8.8.1.maddesi uyarınca sigortacı kesinleşmiş olan tazminat miktarını en geç bir ay içerisinde sigortalıya ödemek zorundadır. Buna göre mahkemece temerrüt tarihinin 9/9/2009 ihbar tarihinden itibaren 1 ay sonrası olarak belirlenmesi gerekirken faiz başlangıcı olarak dava tarihinin esas alınması da hatalı olmuştur. davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün BOZULMASINA,

TTK'DA YANGIN SİGORTASI İÇİN ÖZEL BİR DÜZENLEME YOKTUR

- Bu nedenle yangın sigortası, sigorta sözleşmeleri ve zarar sigortaları genel hükümlerine göre değerlendirilmekte ve Sigortacılık Kanunu Md.11/2 uyarınca sigorta sözleşmelerinin eki niteliği sayılan 01.01.1993 tarihli Yangın Sigortası Genel Şartlarına göre uygulama alanı bulmaktadır.
- Yangın sigortası himayesi kapsamında bulunan rizikoları, yangın, yıldırım, infilak ve bunların sonucunda meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı maddi zararları sigorta himayesi altına almaktadır.
- Sigortalının ve lehtarın aleyhine öngörülmüş bulunan hükümler TTK m.1425/2 uyarınca geçersiz sayılır.

Başkası hesabına sigorta

- Örneğin, deposunda bulunan kendine ait olmayan malları yangına karşı sigortalayan mal sahibi, başkası hesabına sigorta yapmış demektir. Sigorta sözleşmesinin tarafı depo sahibi iken, depo da malı bulunan kişiler sigortalıdır.
- Yangın sigortası sözleşmesinde karşımıza başkaca üçüncü kişiler çıkmaktadır. YSGŞ C.5 maddesine göre, sözleşme süresi içinde menfaat sahibinin değişmesi durumunda, sigorta sözleşmesi devam eder ve sigorta ettirenin sözleşmeden doğan hak ve yükümlülükleri yeni hak sahibine geçer. Oysa ki TTK Md.1470 hükmünde, sigorta edilen menfaatin sahibinin değişmesi halinde aksine sözleşme yoksa, sigorta ilişkisi sona ereceği düzenlenmiştir.
- Taraflar arasındaki sigorta ilişkisinin esas konusu sigorta menfaattir.

Menfaatin sözleşme kurulurken ve devamı sırasında bulunması gerekmektedir

- *TTK m.1408 hükmü, menfaatin sadece sözleşmenin kurulmasında değil, sözleşmenin yürürlükte olduğu sürece devam etmesini aramaktadır.*
- *Yangın sigortasında rizikonun kapsamı belirlenirken, TTK m. 1409 ve SK m. 11/4 hükmü esas alınır. TTK m.1409, sigortacının ancak sözleşmede öngörülen ve belirlenen rizikoların gerçekleşmesi sonucu doğan zarardan sorumlu olacağı emredici olarak belirtilmiştir. SK m. 11/4 gereği de sigorta sözleşmelerinde kapsam dahiline alınmış olan riskler haricinde, kapsam dışı bırakılmış riskler açıkça belirtilmelidir. Belirtilmemiş riskler kapsam dahilinde sayılmaktadır.*

YANGIN KAVRAMI TANIMI

- Yangın kavramının tanımı, TTK ve YSGŞ’da mevcut değildir. Ancak genel kabul gören görüşe göre yangın, ateş yakılmaya tahsis

edilmiş bir mahal (ocak) olmaksızın meydana gelen ve böyle bir mahalli (ocağı) terk ederek, kendi gücü ile yayılabilen ateştir. Ateş, kendisine tahsis edilen alanda (ocak) kaldığı zaman dost ateş, eğer kaynağında kalmayarak, kendisine tahsis edilen yeri terk ederse ve çevreye de yayılma özelliği de mevcutsa, tehlikeli ve tahripkar ocağı için bu sefer zararlı, dost olmayan, düşman ateş olarak adlandırılır¹⁵⁵. Sigorta hukuku bakımından ateş, ocak veya herhangi bir ihtirak mahali dışında husule gelir veya ihtirak mahalli haricinde sirayet eder ve bir zarar oluşturursa yangının mevcudiyeti kabul olunur.

- Bir ateşin yangın sigortası rizikosu olarak kabulü için, bir ateş olmalı, ateş bir ocak içinde kontrollü bir şekilde olmamalı veya ocağı terk etmeli ve kendi gücü ile yayılma kabiliyetine sahip olmalıdır.

17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2015/357
KARAR NO.: 2017/9095
KARAR TARİHİ: 16.10.2017

Davacı vekili, davalı tarafından sigortalı bulunan davacıya ait konutta çıkan yangında bina ve eşya hasarı oluştuğunu, poliçe gereği zarardan sorumlu olan davalının yangının kasten çıkartıldığını gerekçe göstererek ödeme yapmaktan kaçındığını, davacıya ait konutta oluşan hasarın tespit dosyasında alınan raporla saptandığını belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, 40.000,00 TL'nin temerrüt tarihinden işleyecek avans faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili, davacıya ait olup davalı tarafından 08.02.2010 tarihinde sigortalanan konutun, 07.07.2009 tarihinde ...A.S'ye de sigortalatıldığını ve aynı hasar için o ... şirketi tarafından da hasar dosyası açıldığının saptandığını, çifte sigorta... söz konusu olduğundan davalı tarafından düzenlenen poliçenin hükümsüz olduğunu, alevli yangın sonucu değil kavrulma sonucu oluşan hasarın teminat dışı olduğunu, istenen bedelin fahiş olduğunu belirterek **davanın reddini savunmuştur.**

17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2015/357
KARAR NO.: 2017/9095
KARAR TARİHİ: 16.10.2017

Mahkemece, iddia, savunma, yapılan yargılama ve toplanan delillere göre; çifte ... nedeniyle davalı tarafından düzenlenen poliçenin hükümsüz olduğu; ayrıca, sigortalı konutun elektrik panosundaki kısa devre sonucu yangının başladığı, tesisatın kendi hatasından kaynaklanan **yangın nedeniyle kavrulma biçiminde gerçekleşen hasarın YSGŞ A.4.4, ve A.4.6. maddesi gereği de teminat dışı olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş; hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.**

Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına; taraflar arasındaki poliçenin tanzim tarihi ve riziko tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan 6762 sayılı TTK'nun 1286. maddesine göre, somut olayda çifte ... şartları oluşmadığından mahkemenin bu gerekçesi yerinde olmamakla birlikte, davaya konu edilen hasarı yaratan yangının oluş biçimi ile ilgili teknik verilerle desteklenmiş tespitleri içeren **bilirkişi heyeti raporuyla da, Yangın Sigortası Genel Şartları'nın A.4.4. ve A.4.6. maddelerine göre hasarın teminat dışı olduğunun belirlenmiş olmasına göre; davacı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddi ile sonucu itibarıyla doğru olan hükmün ONANMASINA**

YILDIRIM KAVRAMI TANIMI

- Yıldırım düşmesi sonucu, sigortalı şeyde zarar ortaya çıkmışsa, sigortacının tazminat sorumluluğunun doğmasına yeterlidir. Yıldırım sonucu, yangın oluşmasa da yıldırım olayı neticesinde sigortalı bina ve eşyada meydana getirdiği zarar, sigorta himayesi altındadır. Sigorta kapsamını düzenleyen YSGŞ m.A.1 göre yıldırımın doğrudan neden olacağı maddi zararlar teminat kapsamına alınmıştır. Yargıtay uygulamaları da bu yöndedir. Yargıtay 11. H.D 27.02.2017 tarihli kararında yıldırım düşmesi neticesinde yüksek gerilim/ voltaj dalgalanması sonucunda trafoda oluşan hasarın poliçe sözleşmesi gereğince teminat kapsamında olduğu gerekçesiyle talep edilen zararın, ticari faiziyle birlikte tahsili uygun bulunmuştur.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI - 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2015/17423
KARAR NO.: 2018/7160
KARAR TARİHİ: 16.07.2018

Davacı vekili; taraflar arasında İşyeri Sigorta Poliçesi düzenlendiği, 01/04/2013 tarihinde yıldırım düşmesi sonucu meydana gelen ani voltaj iniş çıkışı sebebiyle iş yerindeki makine, tesisat ve demirbaşlarında hasar meydana geldiği, sigortalı mahalde yapılan inceleme sonucunda toplam hasarın 38.763,18 TL olduğunun tespit edildiği, davacı şirketin iş hayatının devamlılığını sağlayabilmek adına hasarı ödeyip aynı miktar için davalı ... şirketine 25/04/2013 tarihli faturayı ibraz ettiklerini, davalı ... şirketinin verdiği cevapta "yangın çıkarmaksızın elektrikle doğrudan bağlantılı, voltaj iniş çıkışlı meydana gelen hasarlarda Yangın Sigortası Teminat Dışı kalan haller A.4.6 maddesi gereği oluşacak hasarlar teminat dışıdır" ifadesi yer alsada bu konuda taleplerinin haklılığını gösteren Yargıtay'ın yerleşmiş içtihatları olduğunu, bu nedenle 25/04/2013 tarihinde temerrüde düşen davalı ... şirketinden 38.763,18 TL sigorta bedelinin TCMB'ce uygulanacak avans-reeskont faiziyle birlikte tahsiline hükmedilmesini talep etmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI - 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2015/17423
KARAR NO.: 2018/7160
KARAR TARİHİ: 16.07.2018

Davalı vekili; düzenlenen eksper raporunda sonuç kısmında "davalı ... şirketi tarafından düzenlenen poliçede makine kırılması ve elektronik cihaz teminatlarının mevcut olmadığı" açıkça belirtildiği, davalı ... şirketi tarafından yapılan değerlendirme neticesinde ve ilgili ekspertiz raporu doğrultusunda poliçede elektronik cihaz ve makine kırılması teminatı olmadığından davacı şirketin talebinin davalı ... şirketi tarafından reddedildiğini, davalı ... şirketi tarafından davacı şirkete gönderilen 15.05.2013 tarihli yazı ile "...Sigorta Genel Şartları gereği yangın çıkarmaksızın elektrikle doğrudan bağlantılı, voltaj iniş çıkışlı meydana gelen hasarlarda, yangın sigorta teminat dışı kalan haller A.4.6 maddesi gereği oluşacak hasarların teminat dışı olduğu, buna göre hasarın Yangın Sigortası Poliçesi Genel Şartlar ve Özel Şartları'na göre teminat dışı olduğu ve herhangi bir ödeme yapılamayacağı" belirtildiğinden davanın reddini savunmuştur.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI - 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2015/17423
KARAR NO.: 2018/7160
KARAR TARİHİ: 16.07.2018

Mahkemece, iddia, savunma, toplanan delillere göre; **Davanın kısmen kabulü ile 25.732,30 TL tazmini alacağın 25/04/2013 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmiş; hüküm, davacı vekili ve davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir. Davacı vekili ve davalı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun bulunan hükmün ONANMASINA**

İNFİLAK KAVRAMI TANIMI

- İnfilak, teminatı yangın sigortası sözleşmesine dahil olduğu için, sigortacının zararı tazmin etmesi için infilaktan dolayı sadece zararın ortaya çıkması yeterli olup, ayrıca bir yangının varlığı şartı aranmamaktadır.

Yangın veya İnfilak Sonucunda Meydana Gelen Duman, Buhar ve Hararet

- Gerçekleşen yangın ve infilak nedeniyle, duman, buhar ve hararet ortaya çıkmışsa, bu nedenle oluşacak zararda sigorta teminatı kapsamında olacaktır. Ancak, duman, buhar ve hararet yangın ve infilak sonucu meydana gelmezse teminat dışında kalır. Ek teminat sözleşmesi ile “duman klotu” sözleşmeye eklenebileceğinden, eğer duman klotu sözleşmeye eklenirse, yangın ve infilak sonucu olma-yan duman zararı da sigorta teminatı kapsamında olacağından, sigortacı tarafından tazmin edilebilir.

Ek sözleşme ile teminat kapsamına dahil edilebilecek haller

- YSGŞ Md.A.3.3.1 yer alan haller dolayısıyla meydana gelen, yangın ve infilak ile yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı zararlar da

dahil olmak üzere tüm zararlar sigorta teminatının dışındadır. Ancak, bu haller, himaye kapsamı dışında olmasına rağmen, ek sözleşme ile teminat kapsamına dahil edilebilecektir. Teminat kapsamına dahil edilebilecek haller; grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri, terör, deprem yanardağ püskürmesi, kar ağırlığı, sel su baskını, yer kayması, fırtına, duman, taşıt çarpması, kötü niyetli hareketlerdir.

11. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2010/2172
KARAR NO.: 2011/12556
KARAR TARİHİ: 11.10.2011

Davacı vekili, müvekkilinin %45 hissesine sahip olduğu binanın davalı şirket nezdinde sigortalı olduğunu, bu binanın giriş katında bulunan ve ortak yerlerden sayılan elektrik panosunda yangın çıktığını, bu yangın neticesinde elektrik panosu içindeki elektrik saatleri ile bir kısım ekipman ve tesisatın tamir edilemez biçimde hasarlandığını, yapılan ihbara rağmen davalı tarafından herhangi bir ödeme yapılmadığını ileri sürerek, müvekkilinin hissesine isabet eden 3.825 TL'nin 28.08.2006 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, davacının talep ettiği hasarın ortak mahalde meydana geldiğini, polisede ise bir kısım bağımsız bölümler için teminat verildiğini, ortak mahalde meydana gelen hasarların teminat dışı olduğunu, ayrıca müvekkilinden ancak dava tarihinden itibaren faiz istenebileceğini savunarak, davanın reddini istemiştir.

11. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2010/2172
KARAR NO.: 2011/12556
KARAR TARİHİ: 11.10.2011

Mahkemece, iddia, savunma, benimsenen bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre, davalı şirket nezdinde sigortalı bulunan binanın %45 hissesinin davacıya ait olduğu, bu binanın ortak yerinde bulunan elektrik panosunda kısa devreden kaynaklanan yangın meydana geldiği, bu yangın neticesinde binanın ortak yeri olan merdiven evi ile elektrik panosunda ve binanın tüm katlarının tavan ve duvar boyalarında zarar olduğu, yangın sigortası genel şartlarının a.2-2.1 maddesi uyarınca meydana gelen zararın polise kapsamında olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, 3.218,03 TL'nin 05.07.2006 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmiştir.

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

11. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2010/2172
KARAR NO.: 2011/12556
KARAR TARİHİ: 11.10.2011

Dava, işyeri sigorta poliçesinden kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir.

Mahkemece, davaya konu yangın nedeniyle ortak yerlerde meydana gelen hasarın yangın sigortası genel şartlarının a.2-2.1nci maddesi gereğince sigorta teminatı kapsamında olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Ancak, söz konusu genel şart hükmü binanın tamamının sigortalanması halinde geçerli olup, bu hükmün somut olayda olduğu gibi bağımsız bölümlerin sigortalanması halinde uygulanması söz konusu değildir. Bu itibarla, mahkemece, ortak yerlerde meydana gelen hasar nedeniyle bağımsız bölümleri sigorta eden davalı sigortacının sorumluluğunun bulunmadığı gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde yanılığlı değerlendirme ile davanın kısmen kabulüne karar verilmesi doğru olmamış, hükmün bu nedenle davalı yararına bozulması gerekmiştir. davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün davalı yararına **BOZULMASINA.**

GREV, LOKAVT, KARGAŞALIK, HALK HAREKETLERİ KAVRAMI TANIMI

- Grev, Lokavt, Kargaşalık, Halk hareketleri sırasında meydana gelen olaylar ve bu olayları önlemek için yetkili şahıslar tarafından yapılan müdahaleler sonucu sigortalı şeylerde meydana gelen doğrudan zararlar teminat kapsamında iken, dolaylı zararlar teminat kapsamı dışındadır.

TERÖR KAVRAMI TANIMI

- Belirli bir siyasi amaç ile şiddetin araç olarak kullanıldığı, toplumda korku, yılgınlık ve güvensizlik oluşturan her türlü eylemdir 179. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler

sonucu sigortalı şeylerde meydana gelen zararlar teminata ilave edilmiştir.

DEPREM VE YANARDAĞ PÜSKÜRMESİ KAVRAMI TANIMI

- Deprem klozu ile gerek yer sarsıntısının doğrudan doğruya meydana getireceği zararlar (yıkılma, çökme, kırılma gibi) gerekse depremin sebebiyet verdiği yangın hasarlarına karşı teminat verilmektedir. Nitekim bu klozla deprem ve yanardağ püskürmesinin doğrudan ve dolaylı neden olacağı yangın ve infilak sonucu meydana gelenler dahil bütün zararlara temeller ve istinat duvarları da eklenmiştir.

KAR AĞIRLIĞI KAVRAMI TANIMI

- Yoğun kar yağışından sonra, çatı üzerinde biriken karın veya buzun gerek ağırlığı gerekse kayması ve/veya düşmesi nedeniyle, sigorta konusu bina ve içindeki şeylerde doğrudan meydana gelecek zararlardır.

SEL VE SU BASKINI KAVRAMI TANIMI

- Deprem kadar olmasa da ülkemizde ikinci büyük hasarların görülmesine neden olan büyük afettir. Bu riziko yangın sigortasına ek teminat ile düzenlenmektedir. Sigorta konusu şeyler civarındaki nehir, çay, dere ve kanalların taşmasının, denizlerin gelgit olayları ve deniz depremi (tsunami) dışında kabarmasının, yağışlar nedeniyle meydana gelen sel veya su baskınının, pis suların kanalizasyon ve fosseptik çukurlarından yağışlar nedeniyle geri tepmesinin, her ne sebeple olursa olsun yeraltı sularının, riziko konusu kıymetlerde doğrudan sebep olacağı zararlar teminata ilave edilmiştir.

-

YER KAYMASI, TOPRAK ÇÖKMESİ KAVRAMI TANIMI

- Sigortalı binanın inşa edilmiş olduğu arsada veya civarında vuku bulan yer kayması veya toprak çökmesi sonucu sigortalı şeylerde doğrudan meydana gelecek zararlar ile sel veya su baskını nedeniyle meydana gelen yer kayması ve toprak çökmesinden doğan zararlar teminata ilave edilmiştir.

17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2020/13287
KARAR NO.: 2021/2354
KARAR TARİHİ: 08.03.2021

Davacı vekili, davalı şirket nezdinde sigortalı olan ve davacı tarafından işletilen alışveriş merkezine ait istinat duvarının aşırı yağışlar nedeniyle bir kısmının çöktüğünü, tespit dosyasında çöken 70 metrelik bölümün zemin kayması nedeniyle çöktüğünün saptandığını, davalıya yapılan başvuru üzerine 630.000,00 TL. ödenmişse de be bedelin gerçek zararı karşılamadığını belirterek, 1.070.000,00 TL'nin 21.04.2014'ten işleyecek reeskont faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep etmiştir. Davalı vekili, esasen teminat dışı olan hasar nedeniyle davacıya yapılan 630.000,00 TL'lik ödemenin lütuf ödemesi olduğunu, istenen bedelden sorumlu olmadıklarını, ayıplı imalat nedeniyle hasar oluştuğundan hasarın teminat dışı olduğunu, istenen bedelin fahiş olduğunu belirterek davanın reddini savunmuştur.

17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2020/13287
KARAR NO.: 2021/2354
KARAR TARİHİ: 08.03.2021

Mahkemece, iddia, savunma, yapılan yargılama ve toplanan delillere göre; davaya konu edilen istinat duvarı çökmesinin polişe klotları ile verilen teminatlar içinde gerçekleşen bir hasar olmadığı; rizikonun gerçekleşme şekline göre hasarın teminat dışı olduğu, davalı tarafından daha önce yapılan ödemenin lütuf ödemesi olduğu ve davacının bakiye hasar bedeli talep edemeyeceği gerekçesiyle, **davanın reddine karar verilmiş;** hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir. Davacı taraf, olay tarihindeki aşırı yağışların etkisiyle sigortalı AVM'nin istinat duvarının kısmen çöktüğünü iddia ederek tazminat isteminde bulunmuş; mahkeme tarafından, benimsenen 08.01.2016 tarihli bilirkişi heyeti raporu doğrultusunda, davaya konu edilen hasarın oluş biçiminin sigorta kapsamında teminat verilen hallerden hiçbirine uymadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Hükme esas kabul edilen 08.01.2016 tarihli bilirkişi heyet raporu incelendiğinde; sigortalı AVM'nin istinat duvarının 45 derece eğimli ve killi zemin üzerine yapıldığı, olay günü gerçekleşen yoğun yağışta suların toprak içine dolup yarattığı aşırı baskı sonucu duvarın yıkıldığı, bu tarz zeminlerde zemin analizi ile inşai faaliyetin yapılması gerektiği, **davaya konu edilen olaydaki hasar nedeninin yer kayması ya da toprak çökmesi olmadığı; aşırı yağışların sel ve su baskını kapsamında da kalmaması nedeniyle, hasarın teminat dışı olduğu şeklinde görüş bildirildiği görülmektedir.**

17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2020/13287
KARAR NO.: 2021/2354
KARAR TARİHİ: 08.03.2021

Taraflar arasında imzalı 22.11.2013- 22.11.2014 vadeli "Klasik Yangın Sigorta Policesi"nde yer alan teminatlar incelendiğinde, "sel ve su baskını" ile "yer kayması" rizikolarının, ek teminatlar başlığı altında ve Yangın Sigortası Genel Şartları ve polişedeki klot hükümleri dahilinde sigorta kapsamına alındığı görülmektedir. Sel ve su baskını rizikosu için polişede muafiyet (sigorta bedelinin %2'siyle sınırlı hasar tazmini) öngörülmüş olmakla birlikte, yer kayması rizikosu bakımından özel bir şart konulmamıştır. Bu durumda, yer kayması teminatı bakımından, tamamıyla Yangın Sigortası Genel Şartları kapsamında değerlendirme yapılması gerekecektir.

Yangın Sigortası Genel Şartları'nda yer kayması için tanımlama yapılmamış olmakla birlikte, teknik- bilimsel çalışmalarda yer kaymasının; zemini kaya veya yapay dolgu malzemesinden oluşan bir yamacın yer çekimi, eğim, su ve benzeri diğer kuvvetlerin etkisiyle aşağı ve dışa doğru hareketi olarak tanımlandığı; gerçekleşme nedeninin, yağış ve eğimin fazlalığı ile toprağın killi olması olarak kabul edildiği, yağmur- kar sularının sızmasıyla toprağın suya doygun hale gelmesiyle oluştuğu ve en çok ilkbahar döneminde görüldüğü hususlarının ifade edildiği görülmektedir.

17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2020/13287
KARAR NO.: 2021/2354
KARAR TARİHİ: 08.03.2021

Hükme esas kabul edilen bilirkişi heyeti raporunda jeoloji mühendisi bilirkişi tarafından da, yıkılan duvarın bulunduğu bölgedeki toprak yapısının killi vasfı ve yüksek oranda su toplayabilmesi nedeniyle ve alınan suyun etkisiyle toprağın şişip genişleyerek kaygan hale geldiği, 45 derecelik eğimin de etkisiyle duvarın yıkıldığı, duvarın yıkılışın oluşturan ana etkenin bu olduğu açıkça belirtilmiştir. Bilirkişi, bu tespitlerinden sonra ise, olayın yer kayması ya da toprak çökmesi olarak kabul edilemeyeceği görüşünü bildirmiş; sigorta hukukçusu bilirkişi de teknik bilirkişinin bu görüşü nedeniyle, zararın sigorta teminatı dışında olduğunu bildirmiştir. Jeoloji mühendisi bilirkişinin, keşifle saptadığı unsurların tamamı yer kaymasını tariflediği halde, olayın yer kayması olmadığı şeklindeki sonuç görüşü, raporun çelişkili ve yetersiz olmasına yol açmıştır.

Açıklanan tüm bu vakıalar karşısında mahkemece; yer kaymasının bilimsel ve teknik tariflenme şekilleri ile hükme esas alınan rapordaki jeoloji mühendisi bilirkişi tarafından yapılan teknik tespitler de göz önünde bulundurularak, olayın poliçedeki yer kayması teminatında kalıp kalmadığının değerlendirilmesi kendi içinde çelişkiler taşıyan yetersiz rapora göre karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir. davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün BOZULMASINA.

FIRTINA KAVRAMI TANIMI

- Yağmur, kar, dolu ile beraber olsun olmasın münhasıran fırtına (10 metre yükseklikte hızı, saniyede 17,1 metre “7 bofor”dan fazla esen rüzgarlar) veya fırtına sırasında rüzgârın sürüklediği veya attığı şeylerin çarpması sonucu sigortalı şeylerde doğrudan meydana gelecek zararlar teminata ilave edilmiştir.

T.C. YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2018/3244
KARAR NO.: 2019/852
KARAR TARİHİ: 04.02.2019

Davacı vekili; müvekkilin iş yerinde 24/10/2013 tarihli hava yağış şartları nedeniyle, sel ve fırtına hasarı meydana geldiğini, müvekkilinin iş yerinin 07/09/2012 başlangıç tarihli, yangın sigorta poliçesiyle sigortalı olduğunu, poliçenin sel ve su baskını ile fırtına klozlarını kapsadığını, ancak sigorta şirketinin süresi içinde ödeme yapmadığını, 9. İcra Müdürlüğünün 2013/2125 sayılı dosyasından takip başlatıldığını, davalı şirketin sel hasarına tekabül eden 23.250,09 TL'yi ödemediğini ancak bunun dışında kalan borca kısmen itiraz ettiğini ve takibin durduğunu, fırtına hasarının da poliçe kapsamında olduğunu belirterek, itirazın iptali ve %20 tazminata hükmedilmesine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili; hasar talebinin poliçe teminatının kapsamı dışında olduğunu, meteoroloji raporunun incelenmesinde rüzgar hızının fırtına seviyesine ulaşmadığını, sigortalının hasar talebini rüzgar hızının fırtına tanımına uymaması sebebiyle haklı olarak red edildiğini belirterek davanın reddini savunmuştur.

T.C. YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2018/3244
KARAR NO.: 2019/852
KARAR TARİHİ: 04.02.2019

Davacı taraf, davalı ile aralarındaki işyeri sigorta poliçesinde ek te rizikosu nedeniyle oluşan zarardan davalının sorumlu olduğu gere bulunmuştur. Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi heyeti rapor **genel şartları fırtına klozuna göre; yağmur, kar, dolu ile beraber münhasıran fırtına (10 metre yükseklikte hızı saniyede 17,1 m esen rüzgarlar) veya fırtına sırasında rüzgarın sürüklediği veya çarpması sonucu sigortalı şeylerde doğrudan meydana gelecek tanımlandığı, dosyada yer alan Meteoroloji raporuna göre 24/ maksimum rüzgar hızının; 3 bofor, 25/10/2012 tarihinde ise 5 bofor olduğunu, istasyonda ölçülen maksimum rüzgar hızının dava**

T.C. YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2018/3244
KARAR NO.: 2019/852
KARAR TARİHİ: 04.02.2019

Taraflar arasındaki Yangın Sigorta Poliçesi ile davalı sigortacının teminat altına aldığı rizikolar incelendiğinde, fırtına rizikosu için ek teminat verildiği görülmektedir. Davalının ek teminat verdiği fırtına rizikosu bakımından Yangın Sigortası Genel Şartları'nda tanımlı şartları-niteliği belirtilen özellikte rüzgar olması gerekmektedir ki, davalı sigortacının verdiği ek teminat gereği sorumluluğu doğabilsin. **Yangın Sigortası Genel Şartları içinde düzenlenen fırtına klozu başlıklı maddede "Yağmur, kar, dolu ile beraber olsun olmasın münhasıran fırtına (10 metre yükseklikte hızı, saniyede 17.1 metre "7 bofor"dan fazla esen rüzgarlardır)" denilmek suretiyle hangi hızdaki rüzgarın fırtına sayılacağı düzenlenmiştir. Dava konusu olayın gerçekleştiği 24/10/2012 tarihindeki rüzgar hızına ilişkin olarak, Meteoroloji raporunda, maksimum rüzgar hızının "3 bofor" olarak ölçüldüğü belirtilmiş, ancak; mahkemece alınan bilirkişi heyeti raporunda; yerel rüzgarı etkileyen bazı parametrelerin de bulunduğu belirtilmiş daha sonra ise günlük hava tahmin raporları incelenmişse de; ölçüm yapılan istasyon binasının ve zarar gören sigortalı işyerinin bulunduğu konum değerlendirilmemiştir.**

T.C. YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2018/3244
KARAR NO.: 2019/852
KARAR TARİHİ: 04.02.2019

Buna göre; mahkemece aynı bilirkişi heyetinden ek rapor alınarak ölçüm yapılan istasyonun bulunduğu konumun düz bir alanda kurulu olup olmadığını, sigortalı işyerinin ölçüm yapılan istasyondan daha yüksekte olup olmadığı böylece rüzgar hızının etkisinin sigortalı işyerinin bulunduğu bölgede olay tarihi itibarıyla en fazla ne kadar olabileceğinin parametreler ve hava tahmin raporları ile birlikte yeterince tartışılarak belirlenmesi ve buna göre teminat kapsamında olup olamayacağının değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı olduğu biçimde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün **BOZULMASINA**

DAHİLİ SU KAVRAMI TANIMI

- YSGŞ de dahili su klozu geniş bir şekilde sayılmıştır. Bunlar; sigorta konusu bina içindeki, su depo ve sarnıçlarının, su borularının; kalorifer kazan, radyatör ve borularının; temiz veya pis su tesisatının patlaması, taşması, sızması, tıkanması, kırılması ve donmasının doğrudan sebep olduğu zararlar.

11. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2015/4904
KARAR NO.: 2015/11753
KARAR TARİHİ: 09.11.2015

Davacı vekili, müvekkili sigorta şirketine İşyeri Güvencesi Yangın Sigortası Poliçesi ile sigortalı bulunan dava dışı ... Mağazacılık Hiz. Tic. A.Ş.'ye ait bulunan mağazada 08.04.2012 tarihinde üst katta bulunan su borusunun patlaması sebebiyle oluşan su basması neticesinde emtea ve demirbaşın hasara uğradığını, yapılan inceleme neticesinde 16.365,00 TL hasar bedelinin 31.10.2012 tarihinde sigortalıya ödendiğini, davalı bina ve işyeri maliklerinin sigortalı işyerinde oluşan zarar sebebiyle tamamen kusurlu ve zararın tamamından sorumlu olduklarını ileri sürerek 16.365,00 TL tazminatın ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Davalılar vekili, davanın reddini istemiştir.

11. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2015/4904
KARAR NO.: 2015/11753
KARAR TARİHİ: 09.11.2015

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre; hasarın tesisatın eski olmasından ve gerekli bakım veya değişikliğin yapılmamasından kaynaklandığı, taşınmazın üst kat kiracısının veya bir üçüncü kişinin kullanımından kaynaklanmadığı, hasarın meydana gelmesinde illiyet bağıını kaldıran herhangi bir neden olmayıp kiracı ile tesisatın bakım ve yenilenmesine yönelik malik arasında bir sözleşme bulunmadığı, bina maliki davalıların su tesisatının bakım ve yenilenmesindeki ihmalleri nedeniyle hasarın meydana gelmesinden sorumlu oldukları, ayrıca davalıların kusursuz sorumlulukları bulunduğu gerekçesiyle, davanın kısmen kabulü ile 12.383,40 TL maddi tazminatın davacı ve davalılar vekillerinin bütünü temiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün ONANMASINA davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.

DUMAN KAVRAMI TANIMI

- Bir boru veya menfezle bacaya bağlanmış ısıtma ve pişirme cihazlarının münhasıran ani, mutad dışı veya kusurlu şekilde işlemesi nedeniyle çıkan duman sonucu sigortalı şeylerde doğrudan meydana gelecek zararlar teminata ilave edilmiştir. Örneğin, borusu aniden düşen bir sobanın çıkardığı dumanın meydana getireceği hasar temin olunmaktadır.

TAŞIT ÇARPMASI (KARA, DENİZ, HAVA TAŞITLARI İÇİN) KAVRAMI TANIMI

- Kara taşıtları klozu, motorlu ve motorsuz kara taşıt araçlarının, hava taşıtları klozu, uçakların ve diğer hava taşıtlarının çarpması veya düşmesi ile bunlardan parça veya bir cisim düşmesi sonucu, deniz taşıtları klozu- motorlu veya motorsuz deniz taşıtlarının sigortalı şeylere çarpması sonucu doğrudan meydana gelecek zararlar teminata ilave edilmiştir.

TC YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2019/241
KARAR NO.: 2020/5318
KARAR TARİHİ: 08.10.2020

Davacı vekili; 04/04/2013 tarihinde davacıya ait iş yerinde çalışan ... isimli işçinin idaresindeki araçla iş yeri içinde bulunan kamyon ve tır camları ile raf ve duvarlara çarpıp hasarlanmasına sebebiyet verdiğini, iş yerinde kırılan tır ve kamyon camları ile iş yerinin raf ve duvarında meydana gelen hasar nedeniyle oluşan 15.640,00 TL zarardan davalı ... şirketinin polişe kapsamında sorumlu olduğunu, ödemede bulunması için başvurulduğunu, davalı tarafın 22/07/2013 tarihli yazısı ile sigortalının çalıştırdığı veya fiil ve hareketlerinden sorumlu bulunduğu kimseler tarafından kullanılan taşıtların sebep olacağı zararların sigorta teminatı dışında kaldığını belirterek talebi reddettiğini, Sigorta Genel Şartları 3-c maddesinde, çalışanlar tarafından kasten ika olunacak iş yerinin kapı ve pencere camlarını ziya ve hasarların teminat dışında bırakıldığını, iş yerinde satışa sunulan camların bu madde kapsamında kalmadığını, davalı şirketin oluşan zarardan sorumlu olduğunu belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, 15.640,00 TL hasar bedelinin kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı vekili; davanın reddini savunmuştur.

TC YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2019/241
KARAR NO.: 2020/5318
KARAR TARİHİ: 08.10.2020

Mahkemece, iddia, savunma, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamına göre; Yangın Polisi Genel Şartları C.11 maddesinde kara taşıtları kloxunun düzenlendiği, yangın sigortası ile birlikte verildiği takdirde yangın poliçesine eklenen klox olduğu, motorlu ve motorsuz kara taşıt araçlarının sigortalı şeylere çarpması sonucu doğrudan meydana gelecek zararların teminata ilave edildiği, normalde dava konusu poliçede olmayan kara taşıtları çarpma teminatının ek teminatlar grubu ile teminat altına alındığı, Yangın Sigortası Genel Şartları, Özel Şartlar C.11, Kara Taşıtları Kloxu,(Yangın Sigortası ile Birlikte Verildiği Takdirde Yangın Poliçesine Eklenecek Klox) ile ilgili düzenlemede "Sigortalı, sigortalının usul ve furuu ile sigortalının çalıştırdığı veya fiil ve hareketlerinden sorumlu bulunduğu kimseler tarafından kullanılan taşıtların sebep olacağı zararlar." açıkça teminat dışı haller arasında sayıldığından davanın reddine karar verilmiş, hüküm davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Davacı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun bulunan hükmün ONANMASINA.

KÖTÜ NİYETLİ HAREKETLER KAVRAMI TANIMI

- Grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri kloxunda belirtilen olaylarla ilgili olmaksızın, sigortalı ve sigortalının usul ve furuu dışındaki herhangi bir kimsenin kötü niyetli hareketi ile bu olayları önlemek ve etkilerini azaltmak üzere yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu sigortalı şeylerde doğrudan meydana gelen yangın ve infilak sonucu hariç bütün zararlar teminata ilave edilmiştir.

YENİ DEĞER SİGORTASI KAVRAMI TANIMI

- Yeni Değer Sigortası Taraflar, sigortacının ödeyeceği tazminatın rayiç bedel yerine, sigortalı şeyin ikame bedeli yani yeni değeri üzerinden ödenmesi yönünde anlaşabilirler. Böyle bir durumda yeni

değer sigortası söz konusu olmaktadır. Yeni değer sigortasında, sigortacının tazminat olarak ödeyeceği değer, sigortalı menfaatin konusu olan malın yeni değeridir. Ancak burada kast edilen, rizikonun gerçekleştiği yer ve anda onun yerine ikame edilebilecek yenisinin değeridir.

MUTABAKATLI DEĞER SİGORTASI KAVRAMI TANIMI

- Mutabakatlı Değer Sigortası TTK m.1464/1’de takseli sigortayı “Taraflar sözleşme ile sigorta değerini belirli bir para olarak belirlemişlerse, bu para taraflar arasında, sigorta değeri için esas olur.” şeklinde tanımlamaktadır. Menfaatin, rizikonun gerçekleştiği andaki değeri hakkında bir araştırma yapılmaksızın, doğrudan doğruya, sözleşme ile kararlaştırılıp poliçede belirtilen değeri esas alınır.
- Sözleşmede öngörülen rizikolardan herhangi birinin veya bazılarının sigorta teminatı dışında kaldığını ispat yükü sigortacıya aittir.

Zarar miktarının tespiti

- TTK Md. 1427 hükmü gereği, sigorta tazminatı veya bedeli, rizikonun gerçekleşmesini müteakip ve rizikoyla ilgili belgelerin sigortacıya verilmesinden sonra sigortacının edimine ilişkin araştırmaları bitince ve herhâlde 1446. Maddeye göre yapılacak ihbardan kırk beş gün sonra muaccel olur.

Tazminatın hesaplanması

- Özellikle mal sigortalarında önem arz eder. Sigorta tazminatıyla hasar miktarı aynı kavramlar değildir. Sigorta eden tarafından ödenecek olan tazminat miktarı, hasar miktarı tespit edildikten sonra sigorta sözleşmesinde belirlenen genel ve özel koşullara göre ayrıca belirlenir. Zarar sigortalarından olan yangın sigortasında sigortacı gerçek zararı tazmin yükümlülüğü altındadır. Zenginleşme yasağı

prensibi gereği, sigorta bedeli daha yüksek bile olsa, riziko sonucunda gerçekleşen zarar ne kadarsa sigortacının ancak o kadar bir tazminat ödeme borcu doğar. Sigortacı, sigortalının uğradığı gerçek zararı tazminle yükümlüdür. Gerçek zarar miktarı belirlenirken YSGŞ B.5. maddesi uyarınca, sigortalı şeylerin rizikonun gerçekleşmesi anındaki tazmin kıymetlerinin esas alınması gerekir.

Rizikonun gerçekleşmesinden sonra doğan beyan yükümlülüğü

- Sigorta ettiren, YSGŞ ve TTK gereği rizikonun gerçekleştiğini, zararın meydana geldiğini, en geç 5 işgünü içinde sigortacıya bildirilmek zorundadır. Rizikonun meydana geldiğinin bilinmesinin, özellikle tazminat ödeme borçlusu durumunda olan sigortacı için önem arz eder. Sigorta ettirenin, rizikonun meydana geldiğini öğrenir öğrenmez, gecikmeksizin sigortacıya bildirmek zorundadır.
- Bilgi Verme ve Araştırma Yapılmasına İzin Verme Yükümlülüğü İyi niyet ve azami güven esasına dayanan sigorta ilişkisinde sigorta edenin, riziko meydana geldiğinde sorumluluğunun doğup doğmayacağı, doğmuş ise kapsamı ve sınırlılıklarının belirlenmesi için rizikoyla alakalı olan bütün bilgilere sahip olması gerekir. Bu sebeple, sigorta eden, sigortayla alakalı olan kimselerden, rizikoyla alakalı her türlü bilgiyi isteyebilir ve rizikonun meydana geleceği yerlerde gereken incelemeleri.

Koruma önlemlerini alma yükümlülüğü

Bu düzenleme ile amaçlanan, sigorta ettirenin sigorta sözleşmesine güvenerek hareketsiz kalmasını ve dolayısıyla zararın büyümesine karşı bir şey yapmamasını önlemektir. Sigorta ettiren, sigortasını yaptırmış bile olsa ihmalkâr davranmamalı, aynı zamanda rizikonun meydana gelmemesi ve gelmiş ise de, zararın artmaması adına gereken önlemleri almalıdır.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI - 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2013/18949
KARAR NO.: 2015/9165
KARAR TARİHİ: 25.06.2015
MÜTERAFİK KUSUR

Davacı vekili, alışveriş merkezi içindeki davacı şirkete klasik yangın sigortası ile sigortalı iş yerinin aşırı yağan yağış neticesinde dere yataklarının taşması ve avam gider borularından geri teperek mağazaya inmesi sonucunda hasarlandığını, hasar bedelinin sigortalısına ödendiğini belirterek sovtaj bedeli düşüldükten sonra kalan 37.874,75 TL zarar bedelinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı vekili, o bölgedeki alt yapı çalışmalarının istisna sözleşmesi ile devredildiğini, zarar nedeniyle kusurlarının bulunmadığını ve talebin zamanaşımına uğradığını belirterek davanın reddini savunmuştur.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI - 17. HUKUK DAİRESİ
ESAS NO.: 2013/18949
KARAR NO.: 2015/9165
KARAR TARİHİ: 25.06.2015
MÜTERAFİK KUSUR

Dava, işyeri sigorta poliçesine dayalı rücuen tazminat istemine ilişkindir.

Davalı vekili, aynı tarihte çok fazla yerde aşırı yağan yağmurlarla suların geri tepmesinden ötürü hasar oluştuğunu, davacının sigortalısının bulunduğu işyerinin düşük kot ve deşarj yönetmeliğinden dolayı gerekli önlemleri de almadığından kusurlu olduğunu belirtmiş, mahkemece eksik araştırma ve inceleme sonucu düzenlenen ve hüküm kurmaya elverişli olmayan bilirkişi raporuna dayanarak karar verilmiştir. Mahkemece davaya konu iş merkezinin Belediye onaylı mimari projesinin, binaya ait yapı kullanma izin belgesinin, davalı ...'nin izin belgesinin vb. getirilerek, konusunda uzman inşaat mühendisi, muhasebeci ve sigortacı bilirkişiden oluşan heyet ile yeniden keşif yapılmak sureti ile dere yatağında olduğu iddia edilen binada faaliyet gösteren davacı sigortalısının mülga 818 sayılı BK 44.maddesine göre zararın doğmasında veya artmasında etken olup olmadığı, müterafik kusurunun bulunup bulunmadığı hususlarının tespiti, davacı sigortalısının gerçek zararının denetime elverişli olarak belirlenmesi için ayrıntılı rapor alınarak sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yetersiz bilirkişi raporuna dayanılarak eksik inceleme ile hüküm tesisi doğru görülmemiştir. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile verilen hükmün BOZULMASINA

MÜTERAFİK KUSUR İNDİRİMİNDE KARŞI VEKALET ÜCRETİ BAKIMINDAN YARGITAY'IN GÖRÜŞ DEĞİŞİKLİĞİ

Her ne kadar Yargıtay 4 Hukuk Dairesi tarafından verilen önceki kararlarda müterafik kusur nedeni ile red edilen kısım için davalı sigorta şirketi lehine vekalet ücreti takdir edilmemesi gerektiği içtihat edilmiş ise de;

Yargıtay 4 Hukuk Dairesi güncel 2023/12167 Esas ve 2024/392 karar sayılı 15/01/2024 günlü içtihatlarında “ Davacı lehine hesaplanan maddi tazminattan, davacının müterafik kusuru nedeniyle %20 oranında indirim yapılmış ve maddi tazminat isteminin kısmen kabulüne karar verilmiştir. Davacı taraftan kaynaklanan zararı ağırlaştırıcı durum nedeniyle davanın kısmen reddine karar verildiğinden müterafik kusur indiriminden dolayı davalı yararına reddedilen kısım için vekalet ücretine hükmedilmesi gerekir.” şeklinde karar verilmiştir.

MÜTERAFİK KUSUR İNDİRİMİNDE KARŞI VEKALET ÜCRETİ BAKIMINDAN YARGITAY'IN GÖRÜŞ DEĞİŞİKLİĞİ

Yine Yargıtay 4. Hukuk dairesi 2024/6957 esas ve 2024/8396 karar sayılı 01/10/2024 günlü içtihadında “Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyumsuzluğun hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına, davacı taraftan kaynaklanan zararı ağırlaştırıcı durum nedeniyle davanın kısmen reddine dair verilen kararda, müterafik kusur indiriminden dolayı davalı yararına reddedilen kısım için vekalet ücretine hükmedilmesinde hata edilmemiş olmasına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki bent kapsamı dışında kalan ve yerinde görülmeyen diğer temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.” şeklinde kararlar ile müterafik kusur nedeni

ile red edilen kısım için davalı yararına vekalet ücretine karar verilmesi gerektiğine dair karar verilmiş olup bu yönde içtihat değişikliğine gidildiği görüldüğünden yargıda uygulama birliğini temin eden Yargıtay 4 Hukuk Dairesinin içtihat değişikliğine paralel olacak şekilde başvuranın talebinin müterafik kusur nedeni ile red edilen (110.878,21 TL) kısım için davalı yararına vekalet ücretine karar verilmiş ve başvuran tarafından yapılan yargılama gideri bu miktara göre oranlanmak sureti ile davalıdan tahsiline karar vermek gerekmiştir

YANGIN SİGORTALARI BİR YILDAN AZ, BİR YILSÜRELİ VEYA BİR YILDAN FAZLA SÜRELİ OLMAK ÜZERE ÜÇ ŞEKİLDE DÜZENLENEBİLİR.

YANGIN SİGORTASI BEŞ YILIİK İSE, SON 6 AY, YEDİ YILLIK İSE, SON 12 AY; ON YILLIK İSE, SON 24 AY SİGORTALIDAN ÜCRET ALINMAZ.

A.İsmet Demirağ

Sigorta Tahkim Hakemi

MAL SİGORTALARINDA YANGIN VE EK TEMİNAT ZARARLARINDA REZERV AYIRMA SÜRECİ

NAZMİ SEDAT ÖZATALAY

1- HASAR İHBARI

- a) Zarar Sigortaları
- b) Meblağ Sigortaları

2- HASAR DOSYA YÖNETİM SÜRECİNDE REZERV İŞLEMLERİ

- a) Rezervlerin mevzuata uygun belirlenmesi ve güncel takibi ile gerekli değişikliklerin zamanında yapılması neden önemlidir?
- b) Rezervleri güncel takip etme yöntemleri

3- YARGI AŞAMASINDA OLAN DOSYALARIN REZERV İŞLEMLERİ

HASAR İHBARI

07/08/2007 tarihli ve 26606 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmeliğin 7. Madde 14. fıkrası aşağıdaki gibidir.

☞ Zarar sigortası niteliğindeki teminatlar için şirketler ilk hasar ih-

barı ile birlikte, muallak tazminat tutarları hesaben kesin olarak tespit edilmemiş ise, branşlar itibarıyla ayırmış oldukları muallak tazminat tutarlarının en az son beş yıllık istatistiklerini kullanarak yapacakları en iyi tahmine göre dosya açarlar ve elde edilen bilgilere bağlı olarak her hesap dönemi sonu itibarıyla güncelleyerek yeterli miktarda karşılık ayrılmamış dosyalar için ilave karşılık ayırırlar veya fazla ayrılan karşılıklar için indirim yaparlar. Kurum, belirli branşlar ve/veya teminatlar için asgari maktu muallak tazminat tutarı belirleyebilir.

b) Meblağ sigortası niteliğindeki teminatlar için şirketler rizikonun gerçekleştığının öğrenilmesi ile birlikte dosya açılışında polişe ile belirlenen teminat tutarını muallak tazminat tutarı olarak alır ve ayrılan muallak tazminat tutarını dosyanın gelişimine bağlı olarak her hesap dönemi sonu itibarıyla günceller. Şirketler muallak kaydının oluşturulma tarihinden itibaren en geç altıncı ayın sonunda, tazminatın teminat kapsamında olup olmadığının tespiti ve ilgili diğer işlemlerin yapılabilmesi için hak sahiplerine ispat edilebilir araçlar ile bilgilendirme yaparak gerekli bilgi ve belgelerin temin edilmesini ister. Hak sahiplerine yapılan tebliğ tarihinden itibaren Kurumca belirlenecek süre içerisinde ilgili mevzuata göre gerekli bilgi ve belgelerin olmadığı ve bundan dolayı tazminatın teminat kapsamında olup olmadığının tespit edilemediği durumlarda, şirketler ayrılan muallak tazminat tutarından şirketin en az son beş yıllık istatistiklerine göre en iyi tahmin yapılarak indirim yapabilir. Söz konusu indirime ilişkin esaslar Kurum tarafından belirlenir.

HASAR DOSYA YÖNETİM SÜRECİNDE REZERV İŞLEMLERİ

a) Rezervlerin mevzuata uygun belirlenmesi ve güncel takibi ile gerekli değişikliklerin zamanında yapılması neden önemlidir?

- Şirketin Hasar muallak yükünün mevzuatlara uygun şekilde doğru ve güncel takip edilmesi sorumluluğunu yerine getirmek
- Aylık ve birikimli şirket bilançolarına hasar verilerinin doğru ve

güncel yansımalarını sağlamak

- Sedan veya Jeran sıfatını taşıyan şirketin koasürör şirketlere zamanında doğru ve güncel bilgi paylaşımı yapabilmek
- Şirketin reasürans anlaşmalarında yer alan bildirim limitlerine (hasar ihbarı, peşin hasar bildirimi vb.) uygun hareket etmek
- SEDDK tarafından talep edilen tabloların hazırlanmasında ihtiyaç duyulan hasar karşılıklarının doğru ve güncel aktarılmasını sağlamak
- Şirketin ilgili kurulları tarafından talep edilen ve güncel tutarların yer aldığı raporlarının hazırlanmasını sağlamak

b) Rezervleri güncel takip etme yöntemleri

- Eksper görevlendirilmiş hasar dosyalarında 5 iş günü içerisinde kesin veya detaylı ön rapor talep edilmesi
- Hasar tespitinin uzun süreceği dosyalarda ara rapor talep edilmesi
- Ayın son haftasında henüz rapor iletilmemiş dosyalarda mail yöntemi ile eksperlerden güncel muallak bilgisi talep edilmesi
- Jeran ve Sedan şirketlerden periyodik muallak sorgulaması yapılması
- Belirli periyotlarda (aylık, 3 er aylık vb.) yaşlandırma yapılarak muallak çalışması yapılması
- Hasar dosyası zaman aşımı süreleri ve aynı zamanda rücu zaman aşımı sürelerine dikkat edilmesi
- Dövizli poliçe hasarlarında ilgili döviz kuru dikkate alınarak rezervin güncellenmesi
- Hasar ve Hukuk modülleri arasında koordinasyon

YARGI AŞAMASINDA OLAN DOSYALARIN REZERV İŞLEMLERİ

7/8/2007 tarihli ve 26606 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmeliğin 7. Madde 20. fıkrası aşağıdaki gibidir.

Şirketler dava aşamasında olan hasarlar için aşağıdaki esaslara göre muallak tazminat karşılığı ayırır:

- a) Kazanma ve kaybetme ihtimali değerlendirilmeksizin, dava aşamasında olan hasarlar için muallak tazminat karşılık tutarı olarak öncelikle dava değeri esas alınır. Diğer taraftan, dava tutarından bağımsız olarak, dava açıldığında şirketin elindeki belgeler yönünden şirket açısından tutarın bilinebilir olduğu durumlarda bu belgelere göre ve her hal ve takdirde dava öncesinde ya da davanın ilerleyen aşamalarında hasar tutarına ilişkin değer tespitini içeren eksper, aktüer veya bilirkişi raporlarına göre farklı bir bedele hükmedilebileceği öngörülen davalarda şirket tarafından ayrılacak karşılık tutarı olarak dava değeri değil, bu belge ve raporlara dayalı en son hesaplanan bedel esas alınır ve buna ilave edilecek faiz ve masraf bedelleriyle birlikte muallak tazminat karşılığı ayrılır. Tutarı belirsiz alacak davalarında, yeterli belge bulunmadığı için şirket açısından tutarın bilinebilir olmaması halinde, bahse konu belge ve raporlar hazırlanana kadar, şirketin en az son beş yıllık istatistiklerine göre yapacağı en iyi tahmine göre muallak tazminat karşılığı ayrılır. Mahkemeler tarafından şirket aleyhine karar verilmesi halinde, bütün hukuki aşamalar tamamlanıp karar kesinleşene kadar, en son mahkeme kararı muallak tazminat karşılığı olarak dikkate alınır. Şirket lehine karar verilmesi halinde ise, bütün hukuki aşamalar tamamlanıp karar kesinleşene kadar, daha önceki rapor ve belgelere göre belirlenen en son tutar muallak tazminat karşılığı olarak dikkate alınır. Anılan rapor ve belgelerde hasar tutarına ilişkin bir değer tespiti bulunmadığı takdirde, dava değerine gecikme faizi ve

masraf bedelleri ilave edilerek muallak tazminat karşılığı ayrılır.

- Ancak, hasarın teminat kapsamında olmaması, muafiyet altında kalması, belirtilen şekilde hasarın oluşmaması, suiistimal hasar olduğunun saptanması gerekçeleri ile mahkeme tarafından şirket lehine karar verilmesi hallerinde; aksi yönde bir rapor ya da belge olmadıkça, şirketin en az son beş yıllık istatistiklerine göre yapacağı en iyi tahmine göre muallak tazminat karşılığı ayrılır. Sigortalı tarafından talep edilen gecikme faizi, mahkeme masrafı ve avukatlık ücreti gibi masraf kalemleri haricindeki tazminatın sigorta sözleşmesi teminat limitlerini aşması durumunda, poliçedeki teminat limiti üzerinden muallak tazminat karşılığı ayrılarak buna faiz ve masraflar gibi bedeller ilave edilir. Kurum tarafından belirlenen esaslara göre dava kazanma durumuna ilişkin istatistikler çerçevesinde muallak tazminat karşılığında indirim yapılabilir.
- b) Davaların manevi tazminat içeren kısmı için şirketler en az son beş yıllık istatistiklerini kullanarak yapacağı en iyi tahmine göre muallak tazminat tutarı belirleyebilir. Şirket bünyesinde yeterli istatistik bulunmaması halinde muallak tazminat tutarına ilişkin uzman kişilerden alınan görüşün emsal mevzuata, yargı kararlarına ve istatistiklere dayanması gerekir.

Nazmi Sedat Özatalay

YANGIN VE EK TEMİNAT HASARLARINDA İHBAR, HASAR SÜRECİ, BELGE TOPLAMA VE ÖDEME AŞAMALARININ ZAMANAŞIMI YÖNÜNDEN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

AV. AYŞEGÜL ANDIÇ

Bu kısımda, Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve ilgili mevzuat çerçevesinde mal (yangın) sigortalarından doğan tazminat taleplerindeki zamanaşımı süreleri, bu süreleri başlatan “muacceliyet” kavramı ve hasar sürecinin (ihbar, belge toplama vb.) zamanaşımına olan etkileri incelenecektir.

A. ZAMANAŞIMININ NİTELİĞİ

Zamanaşımı, alacak hakkının kanunda açıkça belirlenmiş süreler içerisinde kullanılmaması nedeniyle, borçlunun borcunu ödemekten kaçınabilmesini sağlayan bir müessesedir. Bu niteliği itibarıyla zamanaşımı, kanunla belirlenmiş sürelerle tabi bir hak olup, borçlunun borcu ödememe yönünde kullanabileceği bir savunma (def'i) hakkı doğurur.

B. SİGORTA HUKUKU KAPSAMINDA ZAMANAŞIMI

Sigorta hukukunda zamanaşımına ilişkin genel düzenleme, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1420. maddesinde yer almaktadır:

“(1) Sigorta sözleşmesinden doğan bütün istemler, alacağın muaccel olduğu tarihten başlayarak iki yıl ve 1482 nci madde hükmü saklı kalmak üzere, sigorta

tazminatına ve sigorta bedeline ilişkin istemler her hâlde rizikonun gerçekleştiği tarihten itibaren altı yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. (2) Diğer kanunlardaki hükümler saklıdır.”

Bu maddeye göre iki farklı süre öngörülmüştür. Bunlardan ilki, alacağın “muaccel” olduğu, yani hukuken istenebilir hale geldiği tarihten itibaren başlayan **iki yıllık nispi süredir**. İkincisi ise, her durumda “rizikonun gerçekleştiği” tarihten itibaren işleyen bir üst sınır olan **altı yıllık mutlak süredir**. TTK’nın 1452. maddesi uyarınca bu süreler sözleşme ile değiştirilemez.

Kanun koyucunun altı yıllık mutlak bir süre getirmesinin gerekçesi, menfaatler dengesinin korunmasıdır. Eski kanunda olduğu gibi yeni kanunda da muacceliyet, rizikonun gerçekleştiğinin bildirilmesine bağlanmıştır. Ancak sigortalı, rizikonun gerçekleştiğini olaydan yıllar sonra öğrenebilir. Bu durum, sigortacının her zaman bir tazminat talebiyle karşı karşıya kalma riskini doğurur. Bu riski sınırlamak amacıyla, iki yıllık sürenin yanında rizikonun gerçekleştiği tarihten başlayan altı yıllık mutlak bir zamanaşımı süresi getirilmiştir.

C. MAL SİGORTALARI, MUACCELİYET VE TEMERRÜT

Muacceliyet (TTK m.1427/2)

Muacceliyet kavramı, sigorta tazminatının hangi anda sigortalı tarafından yasal olarak talep edilebilir ve dava edilebilir hale geldiğini ifade eder. Bu an, aynı zamanda iki yıllık zamanaşımı süresinin de başlangıcını oluşturur. TTK Madde 1427/2’ye göre:

“Sigorta tazminatı veya bedeli, rizikonun gerçekleşmesini müteakip ve rizikoyla ilgili belgelerin sigortacıya verilmesinden sonra sigortacının edimine ilişkin araştırmaları bitince ve her hâlde 1446 ncı maddeye göre yapılacak ihbardan kırkbeş gün sonra muaccel olur... Sigortacıya yüklenemeyen bir kusurdan dolayı inceleme gecikmiş ise süre işlemez.”

Temerrüt (TTK m.1427/4)

Muacceliyet anı geldiği halde sigortacının tazminat borcunu ödememesi, sigortacıyı temerrüde düşürür. TTK Madde 1427/4 uyarınca,

“Borç muaccel olunca, sigortacı ihtara gerek kalmaksızın temerrüde düşer.”

Madde 1427/2’nin gerekçesinde belirtildiği üzere, menfaatler dengesinin korunması bakımından, sigortacıya yüklenemeyen nedenlerle incelemeler tamamlanamamışsa (örneğin gerekli belgelerin sigortalı tarafından zamanında verilmemesi gibi) bu süreler işlemeyecektir.

Rizikonun Gerçekleştiğinin Sigortacıya İhbarı (TTK m.1446)

TTK Madde 1446, sigorta ettirenin rizikonun gerçekleştiğini öğrenince durumu gecikmeksizin sigortacıya bildirmesini düzenler. Bildirimin yapılmaması veya geç yapılması, ödenecek tazminatta artışa neden olmuşsa, kusurun ağırlığına göre tazminattan indirim yoluna gidilir. Maddenin gerekçesinde, eski kanundaki beş günlük sürenin kaldırılarak yerine daha esnek olan ve hakime takdir hakkı tanıyan “gecikmeksizin” ifadesinin getirildiği belirtilmiştir.

D. İHBARIN HUKUKİ NİTELİĞİ VE AMACI

Riziko sonrası ihbarın temel amacı, sigortacının hasarı hızla tespit ederek zararı azaltıcı önlemleri almasını sağlamaktır. Bu bildirim, sigortalının genel beyan yükümlülüğü kapsamında olup, tazminata hak kazanabilmesi için bir ön şarttır. Bu yükümlülük, TTK m. 1446 uyarınca “gecikmeksizin” yerine getirilmeli ve

ispat yükü açısından yazılı olması tavsiye edilmektedir.

Buna karşılık, Türk Ticaret Kanunu'nun ihbar için aradığı "gecikmeksizin" şeklindeki yoruma açık ifade, Yangın Sigortası Genel Şartları'nda eTTK ile paralel olacak şekilde belirli bir süreye bağlanmıştır. Genel Şartlar uyarınca sigortalı, rizikonun gerçekleştiğini öğrendiği tarihten itibaren en geç beş iş günü içinde sigortacıya bildirimde bulunmalıdır. Ancak normlar hiyerarşisi gereği, esas olan kanuni düzenlemedir.

E. SİGORTACIYA İHBARDA GECİKMENİN ZAMANAŞIMINA ETKİSİ VE DİĞER SONUÇLARI

İhbarda gecikmenin çeşitli hukuki sonuçları bulunmaktadır:

1. **Alacak Muaccel Olmaz:** Sigorta tazminatı, hasar ihbarından 45 gün sonra muaccel olacağından (TTK m. 1427), ihbar yapılmadığı sürece muacceliyet anı gelmemiş olur.
2. **İki Yıllık Zamanaşımı Süresi Başlamaz:** İki yıllık dava zamanaşımı süresi alacağın muaccel olduğu tarihten itibaren başladığından (TTK m. 1420), ihbar geciktiği için muacceliyet de gecikir ve iki yıllık süre başlamaz. (sigorta ettirenin/sigortalının iyi niyeti önem arz eder)
3. **Altı Yıllık Mutlak Süre Devam Eder:** İhbarın gecikmesi, rizikonun gerçekleştiği tarihten itibaren işleyen altı yıllık mutlak zamanaşımı süresini durdurmaz veya ertelemes.
4. **Temerrüt Faizi Kaybı Yaşanır:** Sigortalı, ihbarı geciktirerek muacceliyet anını kendi eylemiyle ertelediği için, bu gecikme süresince sigortacıdan temerrüt faizi talep edemez.
5. **Tazminatın Azaltılması Riski Meydana Gelir:** İhbarda kusurlu gecikme zararın artmasına neden olmuşsa, artan zarar miktarı sigorta tazminatından indirilir (TTK m. 1446).
- 6.

F. İHBARIN GEÇ YAPILMASI YA DA HİÇ YAPILMAMASI

Bu durumda iki farklı senaryo değerlendirilmelidir:

1. Sigorta Ettiren Zararın Gerçekleştiğini Biliyor ve İhbar Etmesi Gerekiyorsa: Bu durumda TTK m. 1446'daki bildirim yükümlülüğü doğmuştur. İhbarda bulunmaması iyi niyetli kabul edilemez ve TTK m. 1427/2'deki muacceliyetten yararlanması mümkün değildir. Aynı zamanda ihbar etmesi gereken süre dikkate alınarak iki yıllık zamanaşımının işlenmesi yönündeki bir risk ile karşı karşıya kalabilir.
2. Sigorta Ettiren Zararın Gerçekleştiğini Henüz  ğrenmemişse: Bu halde bildirim yükümlülüğü henüz oluşmamıştır. Dolayısıyla iki yıllık zamanaşımının başlangıç anı olan muacceliyet de oluşmaz ve bu süre işlemeye başlamaz. Talep hakkı, altı yıllık mutlak zamanaşımı süresine tabidir.

G. İHBAR SONRASI HASAR SÜRECİNDE ZAMANAşIMINI ETKİLEYEN HUSUSLAR

1. Sigortacı 45 gün içinde talebi reddederse: Sigorta şirketinin tazminat talebini yazılı olarak reddettiği tarihte muacceliyet gerçekleşir ve iki yıllık zamanaşımı süresi bu tarihten itibaren işlemeye başlar.
2. İncelemeler 45 günde tamamlanmazsa ve gecikme sigortacıya atfedilemeyecek bir sebepten kaynaklanıyorsa ( rn: sigortalının eksik belge sunması): Muacceliyet gerçekleşmez, zamanaşımı ve temerrüt faizi işlemeye başlamaz.
3. İncelemeler 45 günde tamamlanmazsa ve gecikme sigortacıdan kaynaklanıyorsa: 45 günün sonunda sigorta alacağı muaccel hale gelir ve iki yıllık zamanaşımı bu tarihten itibaren başlar.

Bu konudaki yargısal yaklaşımlar, muacceliyet anının tespitindeki farklılıkları ortaya koymaktadır.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 45. Hukuk Dairesi'nin E. 2023/982 K. 2023/936 sayılı ve 7.6.2023 tarihli kararında mahkeme, "...6102 Sayılı TTK ve Yangın Sigortası Genel Şartları hükümleri bir arada değerlendirildiğinde; sigorta tazminatının rizikonun gerçekleşmesinden itibaren 5 günlük süre içerisinde yapılacak ihbardan 45 gün sonra muaccel olacağı, 5 günlük süre içerisinde ihbar yapılmamış olması halinde 45 günlük sürenin 5 günlük ihbar süresinden sonra başlayacağı sonucuna varılmaktadır." şeklinde hüküm kurmuştur.

Bu yaklaşıma göre, hasarın 01.01.2020'de gerçekleştiği, 02.01.2020'de öğrenildiği ancak ihbarın 01.06.2020'de yapıldığı bir olayda, sigorta ettirenin zararı erken öğrendiği ve gecikmeksizin ihbar külfeti altında olduğu dikkate alınarak, 45 günlük sürenin, beş günlük sürenin bittiği tarih olan 07.01.2020'den itibaren işletilmesiyle muacceliyetin 22.02.2020'de oluştuğu ve alacağın 22.02.2022'de zamanaşımına uğradığı kabul edilebilecektir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi'nin E. 2019/3608 K. 2020/1497 sayılı ve 7.7.2020 tarihli kararında ise farklı bir durum ele alınmıştır. 03.06.2016'da gerçekleşen ve aynı gün ihbar edilen hasarda, 45 günlük süre 18.07.2016'da dolmuş, ancak sigortacı araştırmalarını 26.08.2016'da tamamlayarak talebi reddetmiştir. 16.08.2018'de açılan dava, ilk derece mahkemesince zamanaşımından reddedilmiştir. Bölge Adliye Mahkemesi ise kararında şu değerlendirmeyi yapmıştır:

"...Yasa metninden anlaşıldığı üzere gerçekten rizikoya ilişkin incelemenin, sigortacıya yüklenemeyen sebeple yapılamaması (hukuki veya fiili engeller) halinde süre işlemeye başlamaz. Her ne kadar hasarın ihbarından itibaren 45 günlük süre 18/07/2016 tarihinde dolmuş ise de ekspertiz raporu bu süre içerisinde

tamamlanmadığı, 09/08/2016 tarihinde tamamlandığı, bu gecikmenin sigortacının kusurundan kaynaklanmadığından 45 günlük sürenin sona ermesinden itibaren alacağın muacceliyetinden de söz edilemez. Dolayısıyla henüz muaccel olmayan bir alacağın zamanaşımı süresi de işlemeye başlamaz. Bu itibarla TTK 1427/2 maddesi uyarınca sigortacının edimine ilişkin araştırmaları tamamlayıp davacıya bildirdiği 26/08/2016 tarihi alacağın muaccel olduğu tarih olması nedeniyle zamanaşımı süresinin başlangıcı da bu tarihtir.”

SİGORTALININ İHBAR SONRASI HASAR SÜRECİNDEKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

TTK m. 1447, sigorta ettirenin, rizikonun veya tazminatın kapsamının belirlenmesinde gerekli her türlü bilgi ve belgeyi sigortacıya makul bir süre içinde sağlamak zorunda olduğunu düzenler. Bu yükümlülük, TTK m. 1427’deki muacceliyet süresiyle doğrudan bağlantılıdır. Kanun, sigortacının incelemesi sigortalıdan kaynaklanan bir kusurla gecikirse (örneğin, istenen belgeler zamanında sunulmazsa), 45 günlük ödeme süresinin işlemeyeceğini açıkça belirtmiştir. Bu durum, muacceliyetin gecikmesine ve sigortalının kusurundan kaynaklanan bekleme süresi için temerrüt faizi hakkının doğmamasına neden olur.

Sigortacının süreci kötü niyetle uzattığı iddiaları ise Yargıtay tarafından dikkatle incelenmektedir. **Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin E. 2022/1512 K. 2023/3163 sayılı ve 23.5.2023 tarihli kararında** bu durum örneklendirilmiştir. Sigorta Tahkim Komisyonu tarafından zamanaşımı sebebiyle reddedilen dosyada Yargıtay; “...davalı... sigorta şirketinin kötüniyetli olarak talebi sürünce-medede bırakma yönünde bir iradesinin olup olmadığının taraflar arasındaki yazışmalar ve somut olayın özellikleri göz önüne alınarak değerlendirilmesi gerekirken, sigorta hasar dosyası dahi getirilmeksizin karar verilmesi doğru görülmemiştir.” gerekçesiyle kararı bozmuştur. Ancak dosyanın yeniden incelenmesi sonucunda İtiraz Hakem Heyeti, davalı şirketin kötü niyetli davrandığının somut olarak tespit edilemediği gerekçesiyle ret kararı vermiş ve Yargıtay bu sefer kararı

onamıştır. Bu karar, kötü niyet iddiasının somut delillerle ispatlanması gerektiğini göstermesi açısından önemlidir.

AZAMI İYİ NİYET

Doğru Bilgi & Şeffaflık

ZAMANAŞIMINI KESEN SEBEPLER

Türk Borçlar Kanunu (TBK) Madde 154'e göre borçlunun borcu ikrar etmesi, alacaklının dava veya icra takibi yoluna başvurması gibi durumlarda zamanaşımı kesilir. Zamanaşımının kesilmesiyle, yeni bir süre işlemeye başlar (TBK m. 156).

- İbraname Göndermek İkrar Sayılır mı? Yargıtay bir kararında (11. HD., E. 2016/7255 K. 2017/2969 T. 23.5.2017), davalı sigortacının gönderdiği imzasız ibranamenin ikrar olarak kabul edileceği ve belirtilen miktar yönünden zamanaşımını keseceği sonucuna varmıştır.
- Sulh Görüşmeleri İkrar Niteliğinde midir? Yargıtay başka bir kararında ise (11. HD., E. 2020/1477 K. 2021/320 T. 25.1.2021), dava öncesi sulh görüşmesi niteliğindeki e-postaların HMK 188/3 uyarınca tarafları bağlamayacağı ve zamanaşımını kesmeyeceği yönünde hüküm kurmuştur.

BORÇ İKRARI

Zamanaşımının kesilmesi hali kadar durma halleri de yargı kararlarında

sıkça ele alınmaktadır. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi'nin E. 2024/1104 K. 2024/1342 sayılı kararında, 21.08.2020'de gerçekleşen hasar sonrası 02.12.2020'de kısmi ödeme yapılmıştır. Mahkeme, bu kısmi ödemenin TBK 154/2 uyarınca zamanaşımını kestiğini ve yeni iki yıllık sürenin 02.12.2020'de başladığını kabul etmiştir. Bu süre 02.12.2022'de sona erecekken, davacı 29.11.2022'de arabuluculuğa başvurmuştur. Arabuluculuk sürecinin 23.12.2022'de sona ermesiyle duran süre yeniden işlemeye başlamıştır. Mahkeme, kalan üç günlük sürenin eklenmesiyle davanın en geç 26.12.2022'de açılması gerekirken 30.01.2023'te açıldığını ve talebin zamanaşımına uğradığını tespit etmiştir.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 08.11.1982 tarihli, 1982/4597 E. ve 4475 K. sayılı kararında ise dürüstlük kuralına aykırı davranışın zamanaşımı def'ini engellemesi ele alınmıştır. Yargıtay, davalı sigorta şirketinin yazılarıyla borcu ikrar ederek zamanaşımını kestiğini, ayrıca belirli şartların varlığı halinde tazminatı ödeyeceği intibabını uyandırarak davacıyı oyaladığını belirtmiştir. Bu davranışın Medeni Kanun'un 2. maddesindeki dürüstlük kuralına aykırı olduğunu ve bu nedenle sigortacının artık zamanaşımı def'ine dayanma hakkını yitirdiğini hükme bağlamıştır.

MAL SİGORTALARI BAKIMINDAN UZAMIŞ CEZA ZAMANAŞIMI UYGULAMASI

TBK Madde 72, haksız fiillerden doğan tazminat taleplerinde, eğer fiil aynı zamanda ceza kanunları uyarınca daha uzun bir zamanaşımı süresi öngören bir suç teşkil ediyorsa, bu uzamış ceza zamanaşımının uygulanacağını düzenler.

- **Mal Sigortalarında Uygulanabilirliği:** Mal sigortalarında sigortacının borcunun kaynağı haksız fiil değil, sigorta sözleşmesidir. Bu nedenle, **uzamış ceza zamanaşımı kuralı olarak mal sigortası uyuşmazlıklarında uygulanmaz.**

●

- Rücu Davalarında Uygulanabilirliği: Sigortacı, tazminatı ödedikten sonra hukuken sigortalının yerine geçer (TTK m. 1472). EĞer zara-ra sebep olan     nc  kişinin eylemi aynı zamanda suç teşkil eden bir haksız fiil ise, sigortacı açacağı rücu davasında uzamış ceza zamana ı-mı süresinden faydalanabilir.

AV. AYŞEGÜL ANDIÇ

YANGIN EKSPERTİZİNDE SAHADA EN SIK KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR, SORUNLAR, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VE HASAR SERVİSLERİNDEN BEKLENTİLER

İSMAİL ALTUN

Yangın ekspertizinin önemi

Yangın hasarları, sigorta sektörü açısından en karmaşık ve yüksek maliyetli dosyalardır. Ekspertiz süreci, hem sigortalı haklarının korunması hem de adil bir tazminat belirlenmesi açısından önemlidir

Sigorta süreçlerindeki kritik rolü

İlk gözlem ve değerlendirme, hasarın teminat kapsamını ve ödeme sürecini doğrudan etkiler.

Hızlı müdahale ve işbirliği

Taraflar arası etkin iletişim, sürecin hızlanmasını ve hataların önlenmesini sağlar.

SAHADA KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR - SORUNLAR

1. Psikolojik Zorluklar
2. Fiziksel Zorluklar
3. Yangın Çıkış Nedeni Tespitine İlişkin Zorluklar
4. Hasar Tespitine İlişkin Zorluklar
5. Sigortalının Fraud / Suistimal Eğilimi
6. Dokümantasyon ve İletişim Problemleri
7. Teknik zorluklar

PSİKOLOJİK ZORLUKLAR - SORUNLAR

Mağdurlar Açısından

- **Travma ve Şok:** Yangın sonrası ilk saatlerde şaşkınlık, ne yapacağını bilememe, çaresizlik duygusu.
- **Maddi Kayıp Stresi:** İşini, evini veya eşyalarını kaybetmiş olmanın finansal baskısı.
- **Öfke / Suçlama:** Sigorta şirketine, eksperlere ya da olayın sorumlusu ol-
sun olmasın iletişim kurduğu kişilere karşı öfke.
- **Yas Süreci:** Özellikle can kaybı varsa veya büyük kayıplar yaşandıysa
uzun süreli yas ve depresyon.

Eksper Açısından

- **Yoğun Duygusal Baskı:** Yangını görmenin yarattığı duygusal yük.
- **Karar Stresi:** Hasarı tarafsız, adil ve mevzuata uygun raporlamanın
getirdiği baskı.
- **Zaman Baskısı:** Acil rapor beklentileri nedeniyle yüksek stres altında
çalışmak.
- **Hata Yapmama Baskısı:** Hasarın ilk anından itibaren muallak vb bildi-
rimleri yapma

Sigorta Şirketi Açısından

- **Toplumsal Beklenti ve Medya Baskısı:** Büyük yangınlarda kamuoyu ve
basın, şirketlerin hızlı ve “cömert” ödeme yapmasını bekliyor.
- **Mali Baskı ve Yatırımcı Kaygısı:** Büyük ölçekli yangınlar (örneğin fab-
rika/AVM yangınları) şirketin bilançosuna ciddi yük getiriyor.
- **Çalışan Motivasyonu:** Yoğun hasar dosyalarıyla uğraşan hasar ekiple-
rinde oluşan stres

- Kurumsal İtibar Riski: “Müşteri mağdur ediliyor” algısı → marka değerinde psikolojik baskı.

✓ Çözüm Önerileri ve Beklentiler			
Taraf	Psikolojik Sorunlar	Öne Çıkan Tepkiler	Çözüm Önerileri
Mağdur (Sigortalı / İşletme Sahibi ve Çalışanları)	- Travma ve çok - Kaygı, korku - Maddi kayıp stresi - Öfke ve suçlama - Yas süreci	- Aşırı duygusal tepkiler - Sigorta sürecine güvensizlik, belge ve bilgi vermeden kaçınma - Sabırsızlık, acele ödeme talebi	- Net ve şeffaf bilgilendirme - Empatik iletişim - Sürece erken aşamada dahil etme
Eksper	- Karar stresi - Zaman baskısı - Tükenmişlik riski	- Gerginlik - Empati – tarafsızlık ikilemi - Mesleki yorgunluk	- Teknoloji destekli süreçler - Sürekli iletişim eğitimi
Sigorta Şirketi (Kurumsal + Hasar Servisi)	- Müşteri baskısı ve öfke - Karar yorgunluğu - İtibar baskısı (medya, kamuoyu) - Finansal kayıp endişesi	- Savunmacı iletişim - Stres, kaygı - Tükenmişlik	- Müşteri iletişimi eğitimi - Kriz iletişimi stratejisi - İş yükünü azaltacak otomasyon sistemleri

“Eksper sadece hasarı değil, geleceği de değerlendirir.”

FİZİKSEL ZORLUKLAR - SORUNLAR

Yapısal Tehditler ve Yıkım !

- **Yapısal Zayıflama:** Yangının yüksek sıcaklığı, beton, çelik ve ahşap gibi yapı malzemelerinin dayanımını ciddi şekilde azaltır. Bu durum, binaların beklenmedik şekilde çökmesine veya duvarların, tavanların ve merdivenlerin aniden yıkılmasına neden olabilir.
- **Düşen Enkaz ve Kırılğan Zeminler:** Yangın sonrası oluşan enkaz yığınları, her an yerinden oynayabilir ve tehlike yaratabilir. Ayrıca, yangının etkisiyle zayıflayan zemin katlar veya çatılar, eksperin ağırlığını taşıyamayarak çökme riski taşır.
- **İkincil Hasarlar:** İtfaiye ekiplerinin kullandığı su, binaların temel yapılarını zayıflatarak elektrik aksamalarında kısa devrelere veya ikincil çökmelere yol açabilir.

Kimyasal ve Çevresel Tehlikeler

- **Zehirli Duman ve Gazlar:** Yanmış malzemeler (plastik, sentetik kumaş,

mobilya, boya) havaya zehirli duman ve gazlar (karbonmonoksit, siyanür, dioksin) salar. Bu gazlara maruz kalmak, solunum yolları ve nörolojik sistemde kalıcı hasarlara yol açabilir.

- **Asbest ve Ağır Metaller:** Özellikle eski binalarda kullanılan asbestli malzemeler yangınla birlikte liflerine ayrılarak havaya karışır. Bu liflerin solunması, akciğer kanseri gibi ciddi hastalıklara neden olabilir. Benzer şekilde, yanan elektronik cihazlardaki ağır metaller ve kimyasallar da büyük bir risk oluşturur.
- **Düşük Görüş Mesafesi:** Kalan duman ve is, olay yerindeki görüş mesafesini düşürerek hem kazalara davetiye çıkarır hem de inceleme sürecini yavaşlatır.

  “Gerçek Vaka Örnekleri & Sahadan Yansımalar”

Yangına maruz kalan sigortalı işletmenin çatı kaplamasında ve çatı taşıyıcı sistemlerinde hasar meydana geldiği tespit edilmiştir. Ancak bu bölgede bulunan makine hasarlarının tespit edilebilmesi için hasar tespiti yapılması bir zorunluluk olup çatıdan düşecek herhangi bir parça sonrası yaralanma riski oldukça yüksektir.

“Gerçek Vaka Örnekleri & Sahadan Yansımalar”

Yangun sonrası ağır hasar alarak yıkılan bir işletmede, henüz yangun tam anlamıyla sönmeden yapılan tespit çalışması

✓ Çözüm Önerileri ve Beklentiler

Eksperlerin Aldıkları Çözümler

Kapsamlı Saha Eğitimi:

Yangın dinamikleri, yapısal hasar tespiti ve tehlikeli madde kimyası üzerine uzmanlaşmış eğitimler almak. Güvenli giriş-çıkış rotalarını belirleme ve acil durum protokollerini öğrenmek hayati önem taşır

İleri Teknolojiyi Kullanmak:

Enkaz içine girmeden önce **drone**lar ile uzaktan keşif yapmak, **termal kameralar** kullanarak gizli yangın noktalarını veya ısınmış yapısal elementleri tespit etmek ve **gaz dedektörleri** ile tehlikeli kimyasalları ölçmek.

Doğru Kişisel Korumucu Ekipman (KKE) Kullanımı:

Yüksek kaliteli solunum maskeleri, koruyucu giysiler (yanmaya dayanıklı tulumlar), çelik burunlu botlar ve kask gibi ekipmanları eksiksiz giymek ve düzenli olarak bakımını yapmak

Risk Değerlendirmesi Yapmak:

Olay yerine varır varmaz hızlı bir risk analizi gerçekleştirmek. Gözlemlenen enkazın, yapının ve çevrenin potansiyel tehlikelerini not almak ve ona göre hareket etmek.

SEDDK ve Sigorta Şirketlerinden Beklentiler

Net Güvenlik Protokolleri: Her yangın uzmanlığı için **zorunlu güvenlik protokolleri** oluşturulması ve bu protokollerin sahada denetlenmesi. Ekspirin, tehlikeli gördüğü bir alana girmemesi konusunda tam yetki sahibi olması. İş güvenliği nace kodunun güncellenmesi

Gerekli Ekipman ve Finansal Destek:

Ekspere ileri teknoloji ve kaliteli KKE'lerin sağlanması. Bu ekipmanların maliyetinin, ekspirin hizmet bedelinden bağımsız olarak değerlendirilmesi

Sürekli Eğitim ve Geri Bildirim: İlgili kurum ve kuruluşların, eksperlerin saha deneyimlerinden geri bildirim olarak kendi süreçlerini iyileştirmesi ve ekspere yeni güvenlik teknolojileri hakkında sürekli eğitimler düzenlemesi.

Zaman Baskısının Azaltılması: Hızlı raporlama ve ödeme taleplerinin, ekspirin güvenliğini riske atacak şekilde baskı oluşturulmaması. Ekspirin detaylı ve güvenli bir inceleme yapması için yeterli zamanın tanınması..

ÇIKIŞ NEDENİ TESPİTİNE İLİŞKİN ZORLUKLAR

Olay Yerinin Korunamaması ve Delil Tahribatı

- İlk Müdahale Ekipleri: İtfaiye ekipleri, yangını söndürme önceliğiyle hareket ettiği için bazen farkında olmadan yangının çıkış nedenine ilişkin kritik delilleri tahrip edebiliyor. Ya da su kullanımı, yanıcı maddelerin yer değiştirmesi veya yapısal elemanların bozulması da delilleri yok edebilir.
- Yetkisiz Erişim: Olay yeri, resmi inceleme tamamlanmadan önce sigortalılar, medya veya meraklı kişiler tarafından ziyaret edilebilir. Bu durum, delillerin yerinden oynatılmasına veya tamamen yok edilmesine yol açarak doğru sonuca ulaşmayı imkansız hale getirir.
- Mağdur Beyanları: Yangın mağdurları, yaşadıkları travma ve şok nedeniyle olayın başlangıcına dair tutarsız veya çelişkili bilgiler verebilirler. Özel Durumlar: Yangının kasti çıkarıldığı şüphesi olan durumlarda, sigortalı veya ilgili üçüncü şahıslar, gerçeği gizlemek için kasıtlı olarak yanlış bilgiler vermektedirler.

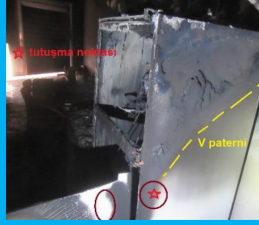
Uzmanlık ve Teknolojik Yetersizlikler

- İtfaiye raporlarının genelde “muhtemel sebep” içeriyor, kesin sebep çoğu zaman yazılmıyor olması
- Kolluk kuvvetleri, savcılık ve itfaiye raporlarının birbirini tamamlamıyor hatta çelişiyor olması
- Yangın türlerine göre Bilirkişi tespitleri için (kimyasal yangınla, elektriksel harici faktörlere)ait sektörde kabul gören ağın yeterli olmaması
- Kriminal inceleme yeterliliği olmaması sebebi ile hatalı kişi ve kurum tespitlerine ilişkin süreçte yaşanan sıkıntılar
- Kırsal alanlarda çıkan yangınlarda teknik rapor düzenleme konusunda altyapı ve uzman eksikliği.
- Rücu Tespitine İlişkin Yaşanılan Sıkıntılar

Mevzuat ve Hukuki Sorunlar

- **Koordinasyon Sorunları:** Yangın sonrası olay yerinde farklı kurumlar (polis, itfaiye, savcılık, eksper) görev yapar. Bu kurumlar arasında yeterli koordinasyonun olmaması, inceleme sürecini uzatabilir ve yetki karmaşasına neden olabilmekte
- **Hukuki Süreçler:** Özellikle adli soruşturmaların devam ettiği durumlarda, eksperin olay yerine girişi ve incelemesi uzun süre engellenebilir. Zaman geçtikçe delillerin doğa olayları (yağmur, rüzgar) veya çevresel faktörlerle bozulma riski artar.
- **Orman yangınlarında** ise bazen siyasi ve toplumsal tartışmaların teknik incelemelerin önüne geçmesi

“Gerçek Vaka Örnekleri & Sahadan Yansımalar

Yangının konutun mutfak kısmında başladığı açıkla görülmekte olup sigorta şirketinin rücu hakkının korunabilmesi için yangının çıkış kaynağının netlik kazanması gerekir. Buzdolabının da takılı olduğu çoklu uzatma priz kullanılmaktadır. Yangının çoklu uzatma prizden kaynaklı olması durumunda rücu imkanı olmayacaktır. Ancak buradaki detaylı incelemelerde çoklu uzatma prizde erime, yanma söz konusu olmayıp yangının buzdolabının kendi iç aydınlatma tesisatından başladığı ve bu nedenle buzdolabı üreticisine rücu durumu olduğu anlaşılmıştır

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VE BEKLENTİLER

Resmi Kurumlar

- Yangın sonrası inceleme için uzman yangın araştırma laboratuvarları kurulmalı.
- İtfaiye, polis ve eksperlere yangın kriminal inceleme eğitimi verilmeli.
- İtfaiye raporları sadece “muhtemel sebep” değil, teknik detay içeren formatta hazırlanmalı.

Sigorta Şirketleri Ve Regülasyon

- Sigorta ve hukuk süreçlerinde ortak bilirkişi havuzu kullanılmalı veya Sigorta Şirketleri bilirkişi havuzlarını yangın türleri ve diğer süreçlerde işin dinamiklerine göre çeşitlendiren bir çalışma yapılması ve genişletmesi.
- TCK ve sigorta hukukunda yangın kaynaklı sorumluluklar daha net tanımlanmalı

Eksper

- Yangın yeri incelemesinde kullanılacak check-list ve protokol (ör: NFPA 921 gibi uluslararası standartlar).
- Elektrik, mekanik, kimya gibi farklı alanlarda yangın çıkış nedenleri konusunda periyodik eğitimler.

HASAR TESPİTİNE İLİŞKİN ZORLUKLAR

Hasarın Tespitine İlişkin Yaşanılan Sorunlar

Hasarın Kapsamının
Belirsizliği

Enkaz Altında Kalan
Varlıkların Tespiti

Dolaylı Zararların Ölçülmesi

Belgelere Erişim Sorunu

Sayım & Hacimsel Tespit

Sigorta Değerinin Belirlenmesi

Birim Fiyat – Tutarasal Tespit

Sözleşme Hakedişleri

Sovtaj Süreçleri

Asistan firmaların yönlendirilmesinde
yaşanılan sorunlar

“Gerçek Vaka Örnekleri & Sahadan Yansımalar”

Oto yedek parça satışı yapılan işletme tamamen yanarak kullanılamaz hale gelmiştir. İşletmedeki hasarlı ürün miktarını belirleyebilmek için etrafa saçılan balata spreji gibi ambalajı yok olmayan ürünler sahadan çuvallara toplanmak suretiyle miktarsal tespit yapılmış aynı zamanda stok miktarları da kontrol edilmiştir. Bu çalışma yaklaşık 4 gün sürmüştür.

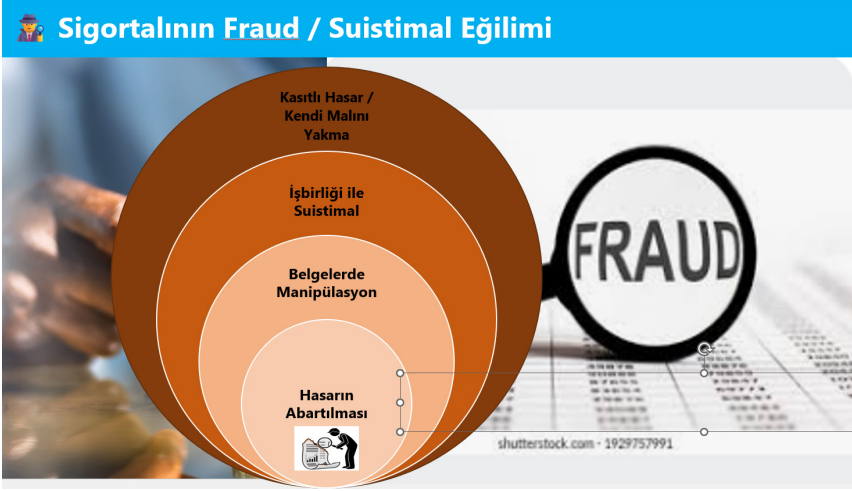
“Gerçek Vaka Örnekleri & Sahadan Yansımalar”

Seramik deposu olarak sigortalanan sigortalı işyerinde yaşanan yangın olayının şüpheli olduğu tespit edilmiştir. Talep edilen miktarların fiili duruma göre oldukça yüksek olması üzerine aşağıda enkazı görülen alanın tamamı elle ayrıştırılmış, seramikler ve vitrifiye grupları elleçlenmiştir. Akabinde ayrı ayrı kamyonlara yüklenerek tartıma gönderilmiştir. Çıkan miktarlar ile, ürünlerin katalog ağırlıkları kontrol edilerek miktar tespiti yapılmıştır.

“**Hasarın tespitine ilişkin sorunlar**” sadece eksperin sahadaki çabalarıyla değil, aynı zamanda **sigorta şirketi hasar servislerinin yaklaşımıyla** da daha sağlıklı çözülmekte.

FRAUD – SUİSTİMAL EĞİLİMİ

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VE BEKLENTİLER

- Yangına ilk müdahil olan kurumların raporlamasının doğru analizle yapılmasının sağlanması. Standart bir bulgu yazılmasının engellenmesi
- Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Sigorta Hukuku kapsamında “sigorta suistimali”nin açık ve standart bir tanımı yapılmalı. Dağınık şekilde düzenleme var ancak ve tek ve standart bir tanım yok
- Sigorta Şirketleri Profesyonel Fraud Denetim Ekibi ile Koordinasyon
- Özel eğitimli, sahtecilik tespitinde uzman personel ile koordineli çalışma
- Yaptırım ve Caydırıcılık
- Suistimalin tespitinde uygulanacak idari ve adli yaptırımlar (tazminat reddi, poliçenin feshi, cezai sorumluluk) net şekilde düzenlenmeli.
- Küçük ölçekli suistimal ile organize ve büyük ölçekli dolandırıcılık arasında farklı yaptırımlar getirilmeli
- Dijital Denetim Zorunluluğu

- Büyük ölçekli hasarlarda dron, 3D görüntüleme, ısı haritası, sensör gibi teknolojilerin kullanılmasına ilişkin düzenleme getirilmeli.
- Faturaların e-arşiv/e-fatura sisteminden doğrulanması regülasyonla zorunlu hale getirilmeli.

Dokümantasyon ve İletişim Problemleri

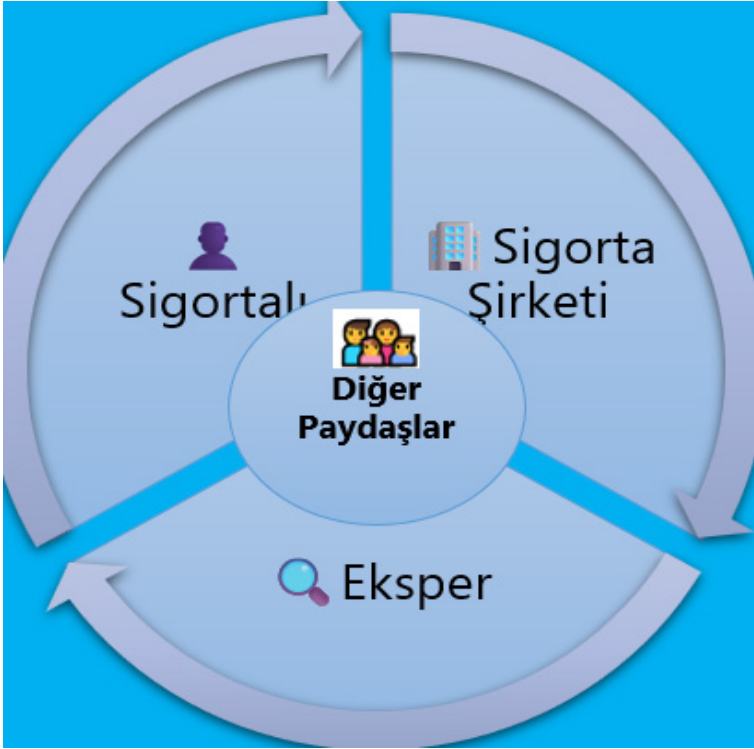
Yangın hasarı ekspertiz süreçlerinde **dokümantasyon** ve **iletişim eksiklikleri**, hem hasarın doğru değerlendirilmesini hem de sigortalı-sigortacı-ekspertiz arasındaki güveni ciddi biçimde etkileyen başlıca sorunlardan.

DOKÜMANTASYON

- Eksik, Gecikmiş, Hatalı veya Manipüle edilmiş evrak
- Sigortalı iletişim bilgileri ile Poliş eklerinin ekspertiz öncesi ve safhasında temin edilememiş olması (RT,MKT,Ekli Liste,Değerleme Raporu vb)
- İtfaiyenin hatalı müdahale etmesi veya yangın çıkış nedeninin hatalı tespit etmesi veya hiç tespit yapmaması
- Fatura, stok kayıtları gibi muhasebe evrakları ile , hakediş vb belgelerin zamanında temin edilememesi

İLETİŞİM

- İlk ihbar karşılaması yapan çağrı merkezi personellerinin eğitimli olması ve sigortalıyı doğru yönlendirmemesi
- Koordinasyon Sıkıntıları (Sigortalı – Şirket – Acente – Broker – Ekspertiz – Bilirkişi – Asistans - Araştırmacı - Sovtaj Firması vb)
- İletişim kopukluğu, Sigortalı, ekspertiz ve sigorta şirketi arasında bilgi akışının kesintiye uğraması
- Beklenti farklılıkları: Sigortalı hızlı çözüm isterken, kurum ve şirket prosedürlere bağlı kalır,

TEKNİK ZORLUKLAR

Eksperin Sahip Olması Gereken Güvenceler

Yangın Eksperi Saha Güvenlik Kartı

Keşif Öncesi Kontrol

- İtfaiye raporu ve yangın tamamen söndürüldü teyidi
- Elektrik/gaz kesildi belgesi (LOTO kontrolü)
- En az 2 kişilik ekip, iletişim planı
- KKD: Baret, gözlük, eldiven, tulum, S3 bot, tam yüz maskesi (P3)
- Ölçüm cihazları ve delil torbaları

Dinamik Risk Değerlendirmesi

- Çökmüş alanlar, sarkık elemanlar, su birikimi
- Gaz ölçer ile O₂ ve LEL ölçümü
- Termal kamera ile sıcak nokta taraması
- **Güvenli güzergâh belirlenmesi**

Çalışma Sırasında

- Sıcak çalışma yapılmaz
- Numune zinciri ve mühürlü poşet
- Foto-video kayıtları tarih-saat damgalı
- 20–30 dakikada mola, sıvı alımı

İş Bitişi

- KKD dekontaminasyonu
- Kayıtların güvenli arşive yüklenmesi
- Güvenlik kapanış notu hazırlanması

Kritik KKD Özeti

Baret, göz–yüz koruması

Alev geciktirici tulum

S3/HI bot

Kesilmeye dayanıklı eldiven + kimyasal eldiven

P3 filtreli tam yüz maskesi / PAPR

Yangın Ekspertizinde Ortak Hedef

İSMAİL ALTUN

TAVSİYELER

SEMA TÜFEKÇİLER

Sigorta dünyasında hasar, yalnızca bir dosya ya da rakamlar bütünü değildir. Hasar, sigorta sektörünün kalbi; sigortalıya verilen sözün, güvenin ve taahhüdün somutlaştığı bir andır. Bir poliçe satılırken vaat edilen koruma, ancak hasar anında gerçek bir ürüne dönüşür. Dolayısıyla, hasar sürecini yöneten hasarcı, aslında sigorta sektörünün görünmeyen mimarıdır.

İyi bir hasarcı, dosyayı değerlendirirken öyle bir adalet terazisine sahip olmalıdır ki, dosya sanki annesine aitmiş gibi incelenmeli; öte yandan bu zararı ödeyecek sigorta şirketinin sahibi babasıymış gibi düşünerek karar verilmelidir. Ancak bu şekilde, hem sigortalının hakkını gözeten hem de şirketin sürdürülebilirliğini koruyan bir adalet dengesi kurulabilir.

Bu meslek, yalnızca mevzuat bilgisiyle değil, aynı zamanda yüksek sezgi gücü, derin analiz yeteneği ve güçlü bir aciliyet içgüdüleriyle yapılır. Bir hasarcının görevi, yalnızca zararı tespit etmek değil; olayın bütün detaylarını 360 derece bir bakış açısıyla değerlendirip sebep-sonuç ilişkisini doğru kurabilmektir. Dosyanın içindeki her küçük detayı gözden kaçırmadan, olgularla ispatlandıran ve bunları mevzuatla ilişkilendiren bir yaklaşım, hasarcının profesyonelliğinin göstergesidir.

Hasarcının kalitesi, sadece aldığı kararın hızında değil, kararının doğruluğunda da saklıdır. Çünkü doğru karar hem müşteri memnuniyetini hem de şirket menfaatlerini aynı anda koruyabilmeyi başarır. Bu noktada araştırmacı ruh devreye girer. İyi bir hasarcı, yalnızca olayın görünen yüzüyle yetinmez; arka plandaki nedenlerini araştırır, elde ettiği bulguları anlamlı bir hikâyeye dönüştürür ve bu hikâyeyi kısa sürede sonuçlandırarak net bir rapora yansıtır.

Unutulmamalıdır ki, hasar sigortanın tek çıktısı ve ürünüdür. Poliçe satışı sırasında sunulan hizmet yalnızca bir vaattir; asıl ürün, hasar anında müşteriye verilen somut hizmettir. İşte bu yüzden, hiçbir sektörde sigortacılıktaki kadar kritik bir ürün teslimi yoktur. Çünkü bir hasar dosyasının nasıl yönetildiği, yalnızca bir kişinin ya da bir şirketin değil, tüm sektörün itibarını belirler.

Hasarcılar, yalnızca dosya sonuçlandırmaz; güveni inşa eder, sadakati pekiştirir ve sigortacılığın değerini sahada görünür kılar. Onların emeği, çoğu zaman gözlerden uzak olsa da sektörün varlık sebebidir. Bir hasarcı, karar verirken aslında bir hikâye yazar: zararın başlangıcından sonuçlanmasına kadar geçen sürecin hikâyesi. Bu hikâye doğru, adil ve şeffaf yazıldığında sigortacılık gerçek anlamına kavuşur.

Bu kitap, işte tam da bu bilinçle kaleme alındı. Hasar yönetiminin yalnızca teknik bir süreç değil, aynı zamanda bir vicdan, adalet ve sorumluluk meselesi olduğunu hatırlatmak için. Çünkü sigortacılık; rakamların, poliçelerin ve sözleşmelerin ötesinde, insan hayatına dokunan, zor zamanlarda güven sağlayan bir meslektir. Ve bu güvenin gerçek mimarları, hasar uzmanlarıdır.

Sema Tüfekçiler

Başkan

KASIDER

BALKIR DEMİRKAN

Hasar Yönetiminde İyi Niyet ve Onarımın Önemi

Çok güzel bir organizasyondur, birkaç cümleyle sabahdan beri devam eden konuşmaların bir özetini çıkartayım ve en sonuncu konudan başlamak isterim.

Biz ne satıyoruz? Sigortacılar olarak bir hizmet yerine getirme sözü satıyoruz değil mi? Büyük firmalara bugün yangın ve restorasyondan bahsediyoruz. Ama sattığımız şey ne? Bir hasar meydana geldiği zaman, sözümüzü yerine getirme. Hasar tazminatını ya nakdi olarak ya ayni olarak yerine getiriyoruz. Buradaki şunu unutmamak lazım;

Ekspersiz ile hasar tespiti yapılır ama tazmin konusu sağlıklı olmuyor. Dolayısıyla arada bu işten anlayan kurumsal yapıların ve kurumsal yapıların kullanacağı hasar yönetim metodların olması, kişilerin olması lazım. Ve bu, aynı ödeme durumunun netleşeceği, eksperin karar verdiği anca bu kararı alırken de bu işi yapan onarım ve restorasyon firmalarının da maliyet hesaplamalarını esas nokta alınmasına göre de tazminatı ya nakdi ya da ayni olarak yapmamız lazım.

Bakın niye bizim oto hasar onarım zincirleri tuttu? Çünkü şunu fark ettik sektör olarak, onarım değişimden daha ucuz, herkes için daha makul. Onarmamız lazım ki para cepte içeride kalsın. Aksi takdirde o dediğiniz makineler Çin'den geliyor. Çin'e gidiyor ülke olarak paralarımız. Onartırsanız paramız burada kalır. Boya diyorsunuz. Boyanın hammaddeyi işte kimyasal taraflardan geliyor. Halbuki içeride bunu bir şekilde Ozonla temizlerseniz içeride kalır. Oto da yaptığınız metodun aynısını bence yangında da aynı sistematikte yapmamız lazım.

Data analizi de çok önemli...

En başta belki hasar ihbar anında bir müşteri kartı olmalı. Hasarda ödemeyle ilgili IBAN'ından tutun, imza sirkülerine kadar. Daha müşteri poliçeyi yaptırırken bilgilerin alınıp o kartın tamamlanması lazım. Böylece süreç inanılmaz hızlanacaktır.

O data analitiğinin bulunduğu yerde bir tek tip eksper rapor olmalı, farklı yerlerden gelen raporlar orada toplanmalı. Biz bu dataları bir araya getirtip de kök sebep analiz yapıyoruz.

Yapay zekadan bahsediyoruz. Nereye gitmemiz lazım? Bütün bu istatistiklerin datalarını şirket bazında belki görüyorsunuz. Sizde var, sizde var, başka firma da var. Hepsi keşke bir yerde olsa da kök sebep analizi şunu diyebilsek. Türkiye'de kaç tane yangın olmuş? Sebebi nedir? Kök sebepleri biliyoruz.

Rusya hasarın teknik yönetimi konularında çok iyi. Mesela bütün arabaların hepsi içerisinde bir kaza takip cihazı var ve bir hasarınız olduğunda, bu kaza kaydına bakmadan ödemiyorlar. İtfaiye raporu eksiksiz gibi çıktığı için o itfaiye raporundaki net teşhis neyse ona göre ödeme yapılıyor. Buralara doğru gelmek lazım.

Uluslararası örneklerde görüldüğü gibi, teknolojiyi ve yapay zekâyı da sürece entegre etmek; şeffaf, hızlı ve güvenilir bir hasar yönetimi için kaçınılmazdır. Ancak bütün bu teknik gelişmelerin temelinde unutmamamız gereken en önemli prensip iyi niyettir. Özellikle müşterinin ilk hasarında, doğru ve hızlı bir şekilde ödeme yapılması, sigortaya duyulan güveni pekiştirecektir.

Dolayısıyla ekspersiz olmaz. İyi hesaplayabilmemiz için istatistiğe gerek var. Tek tip eksper raporu lazım. Önemle belirtmek isterim ki hasarları onartmamız gerekiyor.

Bu kapsamda değişim değil, onarıma doğru gitmemiz lazım, çözüm olarak yangın branşında endüstriyel ürünler ve kobi ürünleri için özel ürün çıkarılabilir.

Sonuç olarak; yangın branşında değişim yerine kendi iş gücümüzle onarıma yönelmek, maliyetleri düşürmek, müşteri memnuniyetini artırmak ve

sektörümüzün sürdürülebilirliğini sağlamak açısından stratejik bir gerekliliktir. Bu anlayış doğrultusunda hazırlanan çalışmaların, sigortacılık sektörüne değerli katkılar sunacağına inanıyor, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Balkır Demirkan

Sigorta Profesyoneli

NİHAL ASKER

Oto dışı branşlarda hasar dosya yöneticisinin çok önemli sorumluluk ve görevleri var. Yetkin ve konusunda uzman bir dosya yöneticisi olmak için neler yapmalı?

Çalıştığı şirketin hasar süreçleri ve sistemini iyice öğrenmeli

Police wordinglerini okumalı ve anlamadığı noktalarda UW lerle istişare etmeli

Her an karşımıza büyük hasarlar çıkmadığı için geçmiş hasar dosyalarına ulaşıp;

- Dosya evraklarını incelemeli, çünkü hasarın nevine göre farklı evrak talepleri olabilir
- Ekspert raporlarını okumalı ve özellikle büyük hasarlarda ekspert raporlarındaki detaylı açıklamalar dosya için kritik önem taşımaktadır
- Kanıt niteliğinde olan ve hasar tespiti ile uyumlu olması gereken fotoğrafları incelemeli
- Police şartlarına göre ödeme kararlarının nasıl oluşturulduğunu anlamalı
- Ne tür ve nasıl hesaplamalar yapıldığını öğrenmeli
- Rücu durumu ve bununla ilgili hasar inceleme aşamasında neler yapılması gerektiğini öğrenmeli

Ve belki de en önemlisi ekspertle birlikte hasar yerine gidip bizzat görmeli ve müşteri moralitesi konusunu da bu şekilde öğrenmesi gerekmektedir.

Nihal Asker

Başkan Yardımcısı

KASIDER

EMRE BUĞDAY

1. Risk Yönetimi & Portföy Çeşitlendirme

- Risk yoğunlaşmasını önlemek için bölgesel ve sektörel çeşitlendirme politikaları uygulamak.
- Büyük ölçekli yangın risklerine karşı senaryo analizleri geliştirmek.

2. Sermaye & Reasürans Stratejisi

- Reasürans yapısını sürdürülebilirlik ve kârlılık dengesi için düzenli gözden geçirilmesi, portföye uyumlandırılması.
- Sermaye yeterliliğini korumak adına uzun vadeli risk transferi planları oluşturmak.

3. Dijitalleşme & Veri Analitiği

- Hasar tespit süreçlerini hızlandıracak dijital altyapıya yatırım yapmak.
- Yapay zekâ destekli veri analitiği ile risk öngörülerini geliştirmek.

4. Operasyonel Mükemmellik

- Hasar ekipleriyle etkin koordinasyon sağlayacak merkezi süreç yönetimi oluşturmak.
- Kriz anında hızlı müdahale için operasyonel tatbikatları standart hale getirmek.

5. Müşteri Güveni & İletişim

- Şeffaf iletişim ve proaktif bilgilendirme politikalarıyla müşteri/dağıtım kanalı güvenini artırmak.
- Marka itibarı için yangın sigortalarında sosyal sorumluluk projelerine yatırım yapmak.

Emre Buğday

CEO

CHUBB

BİNNUR ALA BİRSEN

Değerlerin belirli risklere karşı korunmasını amaçlayan poliçe ile teminata alınma süreci içinde hasar yaşanması bu sürecin beklenen neticesidir, biz sigortacılar teminat dahilinde kabul edilecek bir hasarın ani ve beklenmedik olmasını şart koşarız. Diğer yandan belirli riskleri kapsayan bir poliçenin süresi içinde öngörülen risklerden birinin gerçekleşmesi aslında beklenen ve oluşması halinde önlemlerin planlanması gereken bir süreçtir.

Bu aşamanın doğru, eksiksiz ve tüm tarafların haklarını korur şekilde şekillenmesinin sürecin ön aşamalarının doğru ve eksiksiz işlemiş olmasında saklı olduğunu unutmamak gerekir.

Bu anlamdan yaşana bir yangın hasarının etkin yönetilmesi için gerçekleşmesi gereken şartları özetlemek gerekirse,

- **Sigortalanma sürecinde risk ve poliçe teminatları hakkında sigortalıların doğru ve eksiksiz bilgilendirilmesi,**
- **Riziko adresinde detaylı risk teftişi yapılp, teftiş sonrası en güncel ve riziko cinsine göre en uygun yangın müdahale sistemlerinin kurulması hakkında Sigortalının bilgilendirmesi,**
- **Doğru teminat ile düzenlenmiş riske uyumlu net klotlar içeren olası wordingleri ile uyumlu olan poliçeler düzenlenmesi,**
- **Sigorta değeri ile sigorta bedeli uyumunun poliçeleştirme aşamasında doğru tespit edilmesi,**
- **Riske göre prim, muafiyet ve poliçe şartlarının doğru tespit edilmiş olması (Dere yatağında bulunan binaya teminat verilmemesi,**

muafiyetinin artırılması veya tekrar eden hasarlarda artan muafiyet uygulanması gibi..)

- Poliçe üzerindeki Koasürans ve Muafiyetlerin netliği, bu anlamda nicelik hesabında yorum ve uygulama farklılığına neden olmamasının sağlanması,
- Etkilenebilecek 3. Şahıslar ile ilgili doğru teminatlar ile düzenlenmiş poliçeler,
- Yapı tarzına uygun teminat ile düzenlenmiş poliçeler,
- Hasar anında sigortalının hasara doğru zaman ve doğru yöntemle müdahale edilmesini sağlaması adına bilgilendirme eğitimlerinin verilmesi,
- Hasarın nitelik ve niceliğine göre doğru eksper, restorasyon ve sovtaj firması görevlendirilmesi,
- Hasar nedeninin doğru tespiti için gerekli saha çalışmalarının uygun yetkili ve birikimli kişilerce yapılmasının sağlanması, doğru kişiye rücu, suistimal önleme adına gerek görülen hallerde bilirkişi tespitinin yapılması,
- Koruma kurtarma önlemleri ile hasarın minimize edilmesi ve sigortalının kar kaybına uğramasını önlemek adına çalışmalar yapılarak sigortalının en kısa sürede faaliyetine devam etmesinin sağlanması,

En kritik başlıklar olarak sıralanabilir.

Binnur Âlâ BİRSEN

Otodişi Hasar Grup Müdürü

AKSİGORTA

ZEYNEP TÜRKER

Yangın Sigortasında Riskin Dili:

Yangın Sigortalarında Etkin Yönetim Önerileri

Yeni başlayan bir sigortacı için yangın sigortası, sadece poliçe düzenlemekten ibaret değildir. Gerçek risk, sahada başlar; detaylarda gizlenir ve doğru yönetilmediğinde hem maddi hem hayati kayıplara yol açabilir. Etkin risk yönetimi, teknik gözlemle birlikte sigortalıya danışmanlık sunmayı gerektirir. Özellikle yönetim seviyesinde, sigorta sadece bir mali güvence değil, kurumsal sürdürülebilirliğin parçası olarak görülmelidir.

1. Risk sadece alev değildir, ihmaldir.

Yangın dolabında silinmiş bir hortum uzunluğu bile müdahaleyi geciktirir. Detaylara dikkat etmek gerekir çünkü risk görünmeyen yerde saklanır.

2. Sahaya git, gözünle gör.

Kaçış yolları, dolap erişimi, söndürücü tipi... Bunlar masa başında değil, yerinde anlaşılır. Önce riskin fotoğrafını çekmek gerekir.

3. Endüstri bilgisi teminatı şekillendirir.

Teminatı kurgulamada sektör bilgisi büyük önem taşır. Mesela tekstil, plastik, kimya gibi sektörlerde yangın yükü yüksektir.

4. Geçmiş hasar, geleceğin habercisidir.

Benzer işletmelerde yaşanan yangınlar, olasılığı ve yıkıcılığı gösterir. Hasar kayıtlarının incelenmesi, çıkarılan dersler, sigortalının aldığı önlemler ve farkındalık seviyesi fiyatlamada dikkate alınmalıdır.

5. Yangın önlemi var, çalışıyor mu?

Varlığı yetmez; son kontrol tarihi, bakım durumu, kurumun periyodik bakım takvimi ve tatbikatları sorgulanmalı. “Var” demekle yetinmeyin.

6. Riskli alanlar özel ilgi ister.

İşletmelerin akü ve UPS alanlarında toksik gaz riski vardır. Bu bilinerek yapılan öneriler—örneğin gaz maskesi bulundurulması ve maskesiz müdahale yapılmaması—teminatın ötesinde hayat kurtarır.

7. Eksik sigorta, eksik tazminattır.

Sigorta bedellerinin güncelliği kontrol edilmelidir. Bedel düşükse, ödeme de düşük olur. Rayiç değer takibi şarttır.

8. Acil durum planı varsa, risk yönetimi güçlüdür.

Kaçış planı, tatbikat, eğitim ... Bunlar poliçeye olumlu etki eder. Yoksa, eksikliği not alınmalı ve sigortalı uyarılmalıdır.

9. Risk mühendisliği raporu güven yaratır.

Teknik açıklamalar ve tespitler, teminatın gerekçesini ortaya koyar. Yönetim seviyesinde bu raporlar, prim ve teminat avantajı sağlar.

10. Sigortacı, sadece satıcı değil danışmandır.

Sigortalıya riskin dilini anlatmak, önlem aldırarak ve teminatı sahaya göre şekillendirmek sigortacının danışmanlık rolüdür. Bu yaklaşım, hem müşteri memnuniyetini hem de sektör güvenilirliğini artırır.

Bu tavsiyelerle sahaya çıktığınızda, sadece poliçe değil, güven inşa etmiş olacaksınız. Yangın sigortası, teknik bilgiyle sahadaki gözlemi birleştiren bir disiplindir. Riskin dilini öğrenmek, sigortacılığın en güçlü adımıdır. Unutmayın: Yangın sigortası sadece alevi değil, ihmali de söndürmelidir.

Zeynep Türker

Sigorta Profesyoneli

YAĞMUR AKSUDOĞAN

Uzun yıllardır çalıştığım şirket tarafından da sigorta şirketlerine sunulmakta olan Hasar Onarım Sistemleri, sigorta şirketlerine hasar yönetiminde çok önemli katkılar sağlamaktadır.

Bu katkılar ile ilgili gözlem ve değerlendirmelerimi sizinle paylaşmak istemekteyim.

- Onarım süreçleri standartlaştırılarak gereksiz maliyetlerin önüne geçilmesine, denetlenen servis ağları sayesinde de maliyet tasarrufuna,
- Dijital sistemlerle dosya açılışından kapanışına kadar sürecin hızlanmasına ve müşteriye sunulan hizmet süresinin kısılmasına,
- Onarım aşamalarını uçtan uca izlenmesine katkı sağlayarak, şeffaflığın artmasına ve sistimal riskinin azaltılmasına,
- Daha hızlı ve tüm aşamaları paylaşılabilen süreç ile müşteri deneyiminin güçlenmesine ve müşteri sadakatinin artmasına,
- Hasar yönetim ekiplerinin iş yükü azaltarak, kaynakların daha verimli kullanılmasına ve operasyonel verimliliğin artmasına,
- Sistemlerin ürettiği verilerin, hem risk modellerinde hem de fiyatlandırma ve ürün geliştirmede kullanılmasına,

yüksek oranda katkı sağlamaktadır.

Yağmur Aksudoğan

Genel Müdür Yardımcısı

TURASSIST

BİROL BİNGÖL

Hasar Restorasyonunda Etkin Yönetim ve Sigorta Sektörüne Katkılarımız

Sigorta sektörünün en kritik alanlarından biri, kuşkusuz hasar süreçlerinin etkin yönetimidir. Hasar dosyaları, sigortalı için büyük bir belirsizlik ve kayıp anlamına gelirken; sigortacı açısından ise maliyet, tazminat yükü ve iş gücü açısından önemli riskler barındırmaktadır. Bizler, sahada aktif olarak yürüttüğümüz hasar restorasyonu faaliyetleriyle, bu sürecin yalnızca kayıpları telafi eden bir aşama olmaktan çıkıp, sigortalı, sigortacı ve reasürörler için katma değer üreten bir fırsata dönüşmesini sağlıyoruz.

Hasar dosyası incelenirken, genellikle o ana kadar yaşanan kayıpların belgeleri ve raporları üzerinden değerlendirme yapılır. Ancak biz sahada, bu kayıpları yalnızca tespit etmekle kalmıyor; aynı zamanda “her kötü bitmeye aday filmi mutlu bir sona çevirmek” için çabalıyoruz. Restorasyon süreçlerinde kurtarılabilecek en küçük detayın dahi korunmasına özen gösteriyor, böylelikle hem ekonomik değerlerin yeniden kazanılmasına hem de gereksiz tazminat ödemelerinin önlenmesine katkı sunuyoruz.

Bu yaklaşım, sigorta sektörünün temel dengelerini doğrudan etkileyen önemli sonuçlar doğurmaktadır. Öncelikle, etkin restorasyon sayesinde gereksiz tazminatların önüne geçilmekte, bu da hasar prim oranlarının azalmasına yol açmaktadır. Prim oranlarındaki bu düşüş, yalnızca sigorta şirketlerinin maliyetlerini değil, aynı zamanda reasürans masraflarını da azaltmaktadır. Diğer bir deyişle, hasarların kontrollü ve verimli biçimde yönetilmesi, sigorta şirketlerinden reasürörlere kadar tüm ekosistemde maliyet optimizasyonu sağlamaktadır.

Ayrıca, restorasyon hizmetlerinin en önemli faydalarından biri de iş sürekliliğinin korunmasıdır. Hasar gören işyerlerinin hızlı şekilde yeniden üretime başlayabilmesi, iş durması ve kâr kayıplarının minimize edilmesini sağlamaktadır. Bu durum yalnızca sigortalının değil, aynı zamanda sigorta sektörünün ve daha geniş ölçekte ekonominin faydasına hizmet etmektedir. Döngüsel ekonomi prensipleri doğrultusunda, yeniden kazanılan her değer ülke ekonomisine katkı sunmakta, sürdürülebilirliğe önemli bir destek sağlamaktadır.

Sahada, müşteriler, sigorta aracı ve eksper ile birlikte aynı hedef doğrultusunda hareket ediyoruz. Hep birlikte, elinizde bulunan hasar dosyalarının en etkin şekilde yönetilmesi için büyük bir özveri gösteriyoruz. Amacımız, her bir hasarın en doğru, hızlı ve verimli biçimde sonuçlandırılmasıdır.

Sigorta sektörünün, özellikle büyük hasar dosyalarında restorasyon olgusunu daha güçlü şekilde sahiplenmesi hem sektörün mali yapısını hem de müşteri memnuniyetini ileriye taşıyacaktır. Bizler bu doğrultuda, ihtiyaç duyulacak her türlü yeniliği ve gelişimi gerçekleştirmeye hazırız. Hâlihazırda dünya standartlarında hizmet sunuyor olmamız, geleceğe yönelik kararlılığımızın ve profesyonel yaklaşımımızın bir göstergesidir.

Sonuç olarak; hasar restorasyonu, yalnızca bir teknik hizmet değil, aynı zamanda sigorta sektörünün sürdürülebilirliğini, müşteri güvenini ve ekonomik istikrarı doğrudan etkileyen stratejik bir alandır. Bu bilinçle, her bir dosyayı en etkin biçimde yönetmek için tüm gayretimizi ortaya koymaya devam edeceğiz.

Birol Bingöl

HRD

Yönetim Kurulu Üyesi

TUNA TANTU

Sektörümüzün büyümesi, güvenilirliğinin artması yönündeki en önemli aşamalardan biri hasar yönetimidir. Günümüz teknolojisinin geldiği seviye risk yönetimi, doğru primlendirme .vs gibi kritik noktalarda bizlere büyük kolaylıklar sunmaktadır. Hasar yönetiminin en önemli noktalarından biri de hasarın gerçekleşmesi olasılığını min. seviyede tutmaya çalışmaktır.

Yangın Sigortası Genel Şartları ile belirlenmiş yapı içerisinde sigorta şirketlerinin hasar departmanlarının ilgili dosyalara atanan eksperleriyle uyum içerisinde olması ile doğru hasar tespiti yapılacak ve süre kaybı yaşanmayacaktır. Bu aşamada tüm paydaşların mevzuata en uygun şekilde faaliyetlerini sürdürüyor olmasının yanında birbirleriyle dirsek teması içerisinde olmaları büyük önem taşımaktadır

Hasarın detaylı olarak belirlenmesi sonrasında ilgili mevzuat, poliçe özel şartları ve/veya ek protokol ile belirtilen uygulama esasları ile en doğru hasar yönetimi yapılabilecektir.

Hasar Restorasyon firmalarının vereceği doğru destek ile h/p yönetimleri, sektörün daha az hasar ödemesi, sigortalıların kar kaybının yönetilmesi sağlanacaktır.

Tuna Tantu

HRD

Yönetim Kurulu Üyesi

YANGIN HASARLARINDA
ETKİN YÖNETİM ÖNERİLERİ

135654895221

Eğitim ve Kitap **BİMTES** tarafından desteklenmiştir.